

Crna Gora
Ministarstvo ekologije, održivog razvoja
i razvoja sjevera

**IZVJEŠTAJ O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA
MINISTARSTVA EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA
sa organima nad kojima Ministarstvo vrši nadzor
za period januar – decembar 2025. godine**

Podgorica, Mart 2026. godine

SADRŽAJ

1	UVOD	
2.	REALIZACIJA PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE ZA 2025.GODINU	4
3.	STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA I IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA SA PREDLOGOM MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA	9
3.1.	DIREKTORAT ZA EKOLOGIJU	9
3.2.	DIREKTORAT ZA ZAŠTITU PRIRODE	20
3.1.	DIREKTORAT ZA KLIMATSKE PROMJENE I ODRŽIVI RAZVOJ	31
3.2.	DIREKTORAT ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I EU FONDOVE	37
3.3.	DIREKTORAT ZA RAZVOJ SJEVERA	48
3.4.	ODJELJENJE ZA EKOLOŠKU INSPEKCIJU	49
3.5.	SLUŽBA ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE	51
3.6.	SLUŽBA ZA UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA	52
3.7.	SLUŽBA ZA EKONOMSKO-FINANSIJSKE POSLOVE I JAVNE NABAVKE	54
4.	IZVJEŠTAJ INSTITUCIJA NAD KOJIMA MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA VRŠI NADZOR	58
4.1.	AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE	58
4.2.	ZAVOD ZA HIDROMETEROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU	62

1 UVOD

Obaveza izrade i dostavljanje Izveštaja o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, sa organima nad kojima Ministarstvo vrši nadzor: Agencije za zaštitu životne sredine i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore za 2025. godinu, proizilazi iz obaveza utvrđenih Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave i Programom rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu.

Izveštaj sadrži prikaz realizovanih aktivnosti po Programu rada Vlade Crne Gore iz 2025. godine, kao i izvršavanja zakona i drugih propisa, preduzetih mjera i unapređenje stanja.

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 098/23, 102/23, 113/23, 071/24, 072/24, 90/24 i 93/24), Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera vrši poslove uprave koji se odnose na: pripremu i praćenje propisa i strateško planiranje sistema u oblasti ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera; sistem integralne zaštite životne sredine i održivog korišćenja prirodnih resursa; oblast procjene uticaja i strateške procjene uticaja na životnu sredinu, integrisano sprečavanje i kontrolu zagađivanja; zaštitu prirode; kvalitet vazduha; klimatske promjene i odobravanje i praćenje projekata koji se realizuju u cilju ublažavanja efekata klimatskih promjena; zaštitu ozonskog omotača; zaštitu od buke i vibracije; hemikalije; zaštitu od radijacije (radioaktivne materije i jonizujuća zračenja); nejonizujuća zračenja; zaštitu zemljišta od zagađivanja; integrisano upravljanje obalnim područjem; integrisanu zaštitu mora od zagađenja; kontrolu industrijskog zagađenja i upravljanje rizikom; primjenu novih i tehnologija čistije proizvodnje; donošenje, sprovođenje i praćenje politike u oblasti monitoringa stanja voda, izuzev vodoizvorišta i poplavnih događaja, kao i zaštitu voda od zagađenja, osim zaštite vodoizvorišta i zaštite prilikom poplavnih događaja; upravljanje otpadom i otpadnim vodama; sistem komunalnih djelatnosti; koordinaciju regionalnih sistema vodosnabdijevanja; genetski modifikovane organizme iz nadležnosti ovog ministarstva; hidrografsku djelatnost; izradu standarda zaštite životne sredine; praćenje stanja životne sredine; integralno planiranje, upravljanje i valorizaciju prostora; održivi razvoj; koordinaciju sprovođenja Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore i sačinjavanje izvještaja o njenom sprovođenju; saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama i fondovima Evropske unije u dijelu realizacije projekata iz oblasti za koje je nadležno ministarstvo; realizaciju naučnoistraživačkih nacionalnih i međunarodnih projekata u oblasti životne sredine; međunarodnu saradnju i međunarodne ugovore iz nadležnosti ministarstva; sprovođenje inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti i ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor i propisima u oblasti ekologije; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Vlada Crne Gore je utvrdila, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, čija se organizacija sastoji iz šest direktorata, jednog odjeljenja, kabineta ministra i tri službe. Izvan organizacionih jedinica su radna mjesta ministra, dva državna sekretara i sekretara ministarstva.

Organizacione jedinice Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera su:

- 1. Direktorat za ekologiju**
- 2. Direktorat za zaštitu prirode**
- 3. Direktorat za klimatske promjene i održivi razvoj**
- 4. Direktorat za međunarodnu saradnju i EU fondove**
- 5. Direktorat za razvoj sjevera**
- 6. Direktorat za inspekcijски nadzor**
- 7. Kabinet ministra**
- 8. Odjeljenje za unutrašnju reviziju**
- 9. Služba za pravne i opšte poslove**
- 10. Služba za upravljanje ljudskim resursima**
- 11. Služba za ekonomsko- finansijske poslove i javne nabavke**

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

U Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera na osnovu pomenutog Pravilnika ukupno je sistematizovano 176 službeničkih i namješteničkih mjesta (uključujući mjesto ministra i dva državna sekretara).

U Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera na dan 31.12.2025. godine, pored ministra i dva državna sekretara zaposleno je ukupno 64 lica.

2. REALIZACIJA PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE ZA 2025. GODINU

2.1. Realizacija ciljeva iz Programa rada za 2025. godinu

Unapređenje infrastrukture i realizacija razvojnih projekata će biti u fokusu Vlade Crne Gore, kroz primjenu najsavremenijih ekoloških standarda za dalju afirmaciju Crne Gore, kao prve ustavno deklarisanе ekološke države u svijetu.

Ispunjavanje mjerila iz Poglavlja 27 – životna sredina i klimatske promjene reflektuje se u prioritetima zacrtanim u Programu rada Vlade za 2025. godinu, kroz jačanje institucionalnih kapaciteta, unapređenje upravljanja otpadom i sprovođenje održivih politika u skladu sa evropskim standardima.

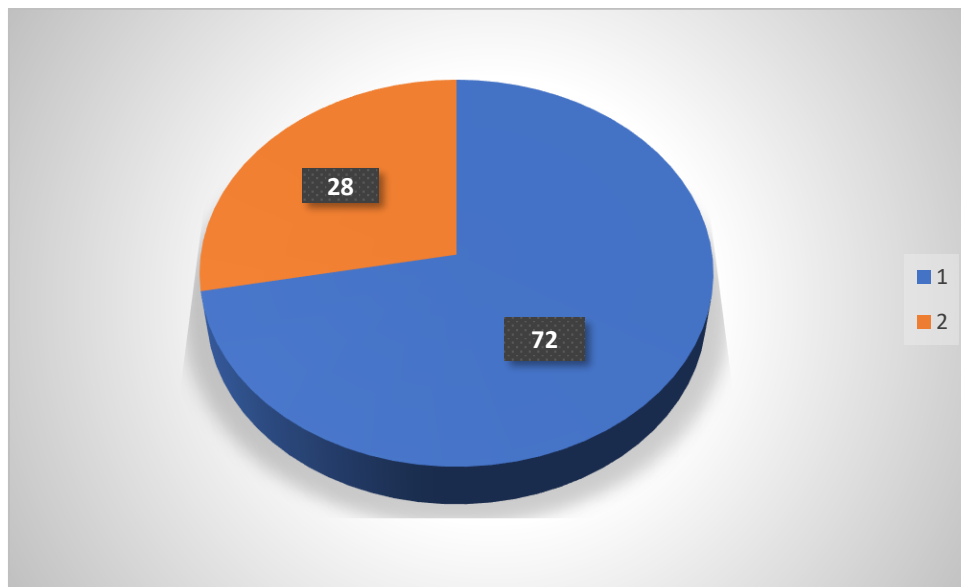
Kada je u pitanju **oblast zaštite biodiverziteta**, shodno indikatoru učinka koji se odnosio na udio zaštićenih područja na teritoriji Crne Gore, ostvareno je blago povećanje površine pod zaštitom na kopnu – 13,32 % u odnosu na 2024. godinu (13,29 %), dok je zaštita u moru ostala nepromijenjena. Realizovane su dvije redovne aktivnosti koje se odnose na usvajanje informacije i izvještaja za zaštićena područja, na osnovu kojih se prati stanje prirode. Nisu postignuti indikatori učinka koji su se odnosili na donošenje planova upravljanja nacionalnim parkovima za narednu godinu, kao ni donošenje izmjena i dopuna Zakona o nacionalnim parkovima. Godišnji izvještaj o sprovođenju Nacionalne strategije integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore predstavlja pregled realizovanih aktivnosti, postignutih rezultata i uočenih izazova u primjeni strateških mjera tokom izvještajnog perioda. U dijelu zaštite biodiverziteta u cilju zaštite ptičjih vrsta, kao i rješavanju pitanja ilegalnog ubijanja, uzimanja i trgovine pticama selicama donešen je Nacionalni akcioni plan za rješavanje pitanja ilegalnog ubijanja uzimanja i trgovine pticama selicama od 2025-2030. godine. U predstojećem periodu, radiće se na unaprijeđivanju pristupa proglašavanja zaštićenih područja koji će podrazumijevati jačanje međuinstitucionalne/sektorske komunikacije i komunikacije sa lokalnim stanovništvom. Dodatno, očekuje se da će nova zakonska rješenja unaprijediti proces proglašavanja zaštićenih područja.

U dijelu upravljanja otpadom, u cilju usklađivanja zakonodavstva Crne Gore sa zakonodavstvom EU, ukazala se potreba izrade Zakona o upravljanju otpadom (usvojen u aprilu 2024. godine). Na osnovu ovog Zakona, do kraja 2025. godine, donešen je 21 podzakonski akt. Na osnovu pomenutog zakona, upravljanje otpadom u Crnoj Gori sprovodi se u skladu **sa Državnim planom upravljanja otpadom i lokalnim planovima upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom**. Vlada Crne Gore usvojila je Državni plan upravljanja otpadom za period 2025-2029. godina (oktobar 2025. godine).

Imajući u vidu indikatore učinka koji se odnose na oblast upravljanja otpadom, bilježi se pozitivan trend koji ukazuje na jačanje kapaciteta za reciklažu i sve veću svijest o važnosti ponovne upotrebe materijala. Paralelno sa tim, evidentna su i ulaganja u sanaciju neuređenih odlagališta. Ukupno posmatrano, podaci jasno pokazuju da se sistem upravljanja otpadom razvija u pravcu održivosti – kroz povećanje količina otpada koje se recikliraju i kroz kontinuirana ulaganja u sanaciju odlagališta.

2.2. Realizacija aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera po Programu rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu, planiralo je ukupno 28 tema i obaveza. Od ukupnog broja planiranih tema, realizovano je 19 obaveza i to 15 tematskih i jedna normativna.

Grafik br. 1. Procenat realizacije obaveza po Programu rada Vlade Crne Gore

Realizovano – 20 obaveza
Nerealizovano – 8 obaveze
Procenat izvršenja – 72 %

Ukupno: **28** Realizovano: **20** Nerealizovano: **8** Procenat izvršenja: **72%**

Tabela br. 1. Pregled realizacije obaveza po Programu rada Vlade Crne Gore

#	Tip	Sjednica	Kv.	RB	Naziv teme u Programu rada Vlade
1	T	68	13.02.2025.	I	152 Odgovori na pitanja strana ugovornica Zajedničke konvencije na Peti nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom
2	T	67	06.02.2025.	I	153 Informacija o statusu očuvanosti i aktivnostima u Posebnom rezervatu prorode „Tivatska solila“
3	T	100	23.10.2025.	I	154 (*) Nacionalni akcioni plan za rješavanje pitanja ilegalnog ubijanja, uzimanja i trgovine pticama selicama (IKB) 2025-2030
4	T	104	20.11.2025.	II	155 Program izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda (2025-2027)
5	T	81	29.05.2025.	II	156 Izvještaji o sprovođenju Planova upravljanja zaštićenim područjima za nacionalne parkove: Durmitor,

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

						Biogradska gora, Lovćen, Skadarsko jezero i Prokletije; za parkove prirode: Platamuni, Katič i Stari Ulcinj.
6	T	81	29.05.2025.	II	157	Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za 2024. za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama 2024-2025
7	T	86	26.06.2025.	II	158	Osmi izvještaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene za period september 2024. do februara 2025.
8	T	99	16.10.2025.	III	159	Informacija o stanju životne sredine Crne Gore za 2024.
9	T	95	18.09.2025.	III	160	Četvrti nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Konvencije o nuklearnoj sigurnosti
10	T	100	23.10.2025.	III	161	 Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2025- 2029.
11	T	84	12.06.2025.	I	162	Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2025.
12	T	109	25.12.2025.	IV	163	Završni izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom 2017-2021
13	T	52		IV	164	Planovi upravljanja zaštićenim područjima u skladu sa IUCN smjernicama
14	T	TS	14.02.2025.	IV	165	Revizija postojećeg Nacionalnog doprinosa smanjenju emisija GHG (NDC) do 2030.
15	T	88	03.07.2025.	I	166	 Nacionalni plan Crne Gore za prilagođavanje na klimatske promjene (NPP)
16	T	109	25.12.2025.	IV	167	Deveti izvještaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u pregovaračkom poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene za period september 2024. do februara 2025.
17	T			IV	168	Strategija za zaštitu morske sredine 2026 - 2035
18	T	100	23.10.2025.	IV	169	Godišnji izvještaj o sprovođenju Nacionalne strategije integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore (NS IUOP)
19	T	109	25.12.2025.	III	170	Izveštaj za period 2022-2024 o sprovođenju Nacionalne strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030.
20	T	100	23.10.2025.	III	171	Izveštaj o realizaciji Strategije upravljanja otpadom do 2030.
21	T	109	25.12.2025.	II	172	Izveštaj o sprovođenju Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035)
22	N			III	114	(*) Predlog zakona o zaštiti prirode
23	N	95	18.09.2025.	I	115	(*) Predlog zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

24	N		IV	116	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o nacionalnim parkovima
25	N		II	117	Uredba o načinu i postupku osnivanja organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnog ribolovnog alata koji sadrži plastiku, uključujući i obaveze o godišnjim količinama ovog otpada koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati, obaveze proizvođača i distributera u vezi saradnje sa organizovanim sistemom i obavezama u vezi sa izvještavanjem o radu tog sistema
26	N		IV	118	(*) Predlog zakona o komunalnim djelatnostima
27	N		IV	119	(*) Odluka o proglašavanju kategorije, granice, statusa i režima zaštite u spomeniku prirode "Ratac sa Žukotrlicom"
28	N		IV	120	Odluka o proglašavanju kategorije, granice, statusa i režima zaštite u spomeniku prirode "Plaža Pećin"

Tabela br.2. Pregled obaveza po Programu rada Vlade Crne Gore

Obrazloženje nerealizovanih obaveza:

- **Planovi upravljanja zaštićenim područjima u skladu sa IUCN smjernicama.** Shodno Programu rada Vlade Crne Gore usvajanje Planova upravljanja zaštićenim područjima u skladu sa IUCN smjernicama planirano je za 2025. godinu. Planovi upravljanja nisu donijeti iz razloga što je kasnila podrška GEF 7 projekta, koja se odnosila na pripremu dokumenata koja bi bila primijenjena tokom pripreme planova upravljanja. Takođe, ovim projektom bila je predviđena podrška u pisanju Plana upravljanja za nacionalni park „Durmitor“. Po Programu rada Vlade planirano je usvajanje Predloga zakona u III kvartalu 2026.godine.
- **Strategija za zaštitu morske sredine 2026-2035.** Shodno Programu rada Vlade Crne Gore usvajanje Strategije za zaštitu morske sredine 2026-2035 planirano je za 2025. godinu. Strategija za zaštitu morske sredine 2026–2035 nije realizovana zbog usporenosti procesa izrade, koji je zahtijevao razmatranje i usklađivanje različitih tematskih segmenata radi njihove adekvatne integracije u strateški okvir. Po Programu rada Vlade planirano je usvajanje Predloga zakona u I kvartalu 2026.godine.
- **Predlog zakona o zaštiti prirode.** Shodno Programu rada Vlade Crne Gore usvajanje Predlog zakona o zaštiti prirode planirano je za 2025. godinu. Proces je otpočet shodno potrebi da se u nacionalno zakonodavstvo dodatno transponuje EU zakonodavstvo i UN regulativa iz oblasti zaštite prirode, kao što su Nagoja protokol (koja kao dio Konvencije o biološkoj raznovrsnosti definiše pristup genetskim resursima i pravičnu podjelu koristi koje proizilaze iz njihovog korišćenja), pitanja držanja životinja u zatočeništvu, prihvatilištima za divlje životinje i trgovine divljim vrstama (CITES konvencija) itd. Predlog zakona je usklađen sa komentarima dobijenim od strane stranog eksperta iz Evropske komisije, angažovanog preko EU4GREEN projekta, kao i sa dodatnim komentarima članova Radne grupe koji su dostavljeni na tekst Predloga zakona koji je usklađen sa ekspertom. Radi se na usklađivanju sa Ministarstvom ekonomskog razvoja, i pripreme RIA obrazca, što je rezultiralo kašnjenjem. Predlog Zakona je u Evropskoj komisiji na mišljenju. Po Programu rada Vlade planirano je usvajanje Predloga zakona u III kvartalu 2026.godine.
- **Odluke o proglašenju kategorije, granice, statusa i režima zaštite u spomeniku prirode "Ratac sa Žukotrlicom."** Shodno Programu rada Vlade Crne Gore usvajanje Odluke o proglašenju kategorije, granice statusa i režima zaštite u spomeniku prirode "Ratac sa

Žutokrivicom” planirano je za 2025. godinu. Odluka nije donijeta zbog velikog otpora lokalnog stanovništva u dijelu zadržavanja zaštite jednog dijela zaštićenog područja, kao i nemogućnosti pronalaska rješenja u vezi postojanja većeg broja UTU za objekte koji trebaju da se izgrade, a koji mogu negativno uticati na zaštićeno područje.

- **Odluke o proglašenju kategorije, granice, statusa i režima zaštite u spomeniku prirode “Plaža Pećin”.** Shodno Programu rada Vlade Crne Gore usvajanje Odluke o proglašenju kategorije, granice statusa i režima zaštite u spomeniku prirode “Plaža Pećin” planirano je za 2025. godinu. Odluka nije donijeta zbog izostanka pozitivnog mišljenja od strane lokalne samouprave, a koje je obavezno po Zakonu o zaštiti prirode.
- **Predlog Zakona o komunalnim djelatnostima.** Shodno Programu rada Vlade Crne Gore usvajanje Zakona o komunalnim djelatnostima planirano je za 2025. godinu, međutim ta obaveza nije realizovana. Radna grupa je pripremila tekst Zakona o komunalnim djelatnostima koji je u decembru mjesecu objavljen na Javnu raspravu. Po Programu rada Vlade planirano je usvajanje Predloga zakona u II kvartalu 2026.godine.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o nacionalnim parkovima.** Shodno Programu rada Vlade Crne Gore donošenje Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o nacionalnim parkovima planirano je za 2025. godinu, međutim ta obaveza nije realizovana zbog direktne zavisnosti od sprovođenja javnih rasprava za studije revizije nacionalnih parkova: Durmitor, Skadarsko jezero i Lovćen, kao i donošenja novog Zakon o zaštiti prirode. Naime, razlog za pokretanje izmjene i dopune Zakona o nacionalnim parkovima je predlog izmjene granice nacionalnih parkova, a čiji je opis naveden u Zakonu. Dodatno, izmjene su pokrenute u cilju usaglašavanja ovog Zakona sa Zakonom o zaštiti prirode. Po Programu rada Vlade planirano je usvajanje Predloga zakona u IV kvartalu 2026.godine.
- **Uredba o načinu i postupku osnivanja organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnog ribolovnog alata koji sadrži plastiku, uključujući i obaveze o godišnjim količinama ovog otpada koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati, obaveze proizvođača i distributera u vezi saradnje sa organizovanim sistemom i obavezama u vezi sa izvještavanjem o radu tog sistema.** Shodno Programu rada Vlade Crne Gore donošenje Uredbe o načinu i postupku osnivanja organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnog ribolovnog alata koji sadrži plastiku, uključujući i obaveze o godišnjim količinama ovog otpada koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati, obaveze proizvođača i distributera u vezi saradnje sa organizovanim sistemom i obavezama u vezi sa izvještavanjem o radu tog sistema planirano je za 2025. godinu. Uredba o načinu i postupku osnivanja organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnog ribolovnog alata koji sadrži plastiku, uvrštena u Program rada Vlade ranije nego što je to predviđeno dinamikom propisanom Zakonom, budući da se uslovi za njeno donošenje još nijesu u potpunosti stekli. Odredbe člana 66 Zakona o upravljanju otpadom koje se odnose na upravljanje otpadnim ribolovnim alatom koji sadrži plastiku primjenjivaće se tek nakon isteka 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Prioritet u ovoj fazi ima donošenje drugih podzakonskih akata iz oblasti upravljanja otpadom, kako bi se obezbijedilo potpuno normativno usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije. Dodatno, za izradu ove uredbe potrebno je razraditi pojedine odredbe kroz široke konsultacije sa svim relevantnim akterima, kao i izvršiti fiskalnu i infrastrukturnu analizu.

3. STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA I IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA

3.1. DIREKTORAT ZA EKOLOGIJU

3.1.1. Direkcija za unapređenje životne sredine

3.1.1.1. Realizovane aktivnosti po Programu rada Vlade Crne Gore

U toku 2025.godine Vlada Crne Gore je:

- na sjednici od 3. jula 2025.godine dala saglasnost na Program rada i Finansijski plan DOO "Fond za zaštitu životne sredine" za 2025.godinu,
- na sjednici od 17. jula 2025.godine usvojila Izveštaj o poslovanju DOO "Fond za zaštitu životne sredine" za 2024.godinu s Finansijskim izvještajem i Završnim računom,
- na sjednici od 12. juna 2025.godine donijela Odluku o raspodjeli dobiti Društva sa ograničenom odgovornošću "Centar za ekotoksikološka ispitivanja" – Podgorica za 2024.godinu,
- na sjednici održanoj 13. februara 2025. godine, Vlada Crne Gore je usvojila odgovore na pitanja strana ugovornica Zajedničke konvencije na Peti nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom,
- Vlada Crne Gore je dala saglasnost na Program rada i Finansijski plan D.O.O. „Centra za ekotoksikološka ispitivanja” na sjednici održanoj 10. jula 2025. godine, Zaključak Vlade Crne Gore 11-011/25-2404/3 od 17. jula 2025. godine,
- na sjednici održanoj 12. juna 2025. godine, Vlada Crne Gore je donijela Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2025. godinu, Zaključak broj 11-011/25-1912/3 od 19. juna 2025. godine,
- na sjednici održanoj 19. septembra 2025. godine, Vlada Crne Gore usvojila je Četvrti nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Konvencije o nuklearnoj sigurnosti,
- na sjednici održanoj 16. oktobra 2025.godine, Vlada Crne Gore usvojila je Informaciju o stanju životne sredine Crne Gore za 2024. godinu,
- Na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 25.12.2025. godine, usvojen je Završni izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017-2021.godine,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 17. aprila 2025. godine donijela Uredbu o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora ("Službeni list Crne Gore", br. 010/11 od 11.02.2011, 129/21 od 15.12.2021, 101/25 od 09.09.2025),
- na sjednici održanoj 21. marta 2025.godine, Vlada Crne Gore je usvojila Izveštaj o stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sa organima nad kojima Ministarstvo vrši nadzor za period januar-decembar 2024. godine (*Izveštaj o radu Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju za 2024. godinu i Izveštaj o radu Agencije za zaštitu životne sredine za 2024. godinu*),
- Izvještaj o poslovanju i Finansijski iskaz DOO „Centar za ekotoksikološka ispitivanja “- Podgorica za 2024. godinu usvojen je na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 19. septembra 2025. godine.

Tokom 2025. godine, izrađena su tri nacrti pravilnika sa stručnim osnovama, i to:

- a) Pravilnik o bezbjednosnim nivoima i njihovim ciljevima za radioaktivne izvore kategorija 1, 2 i/ili 3, mjerama za postizanje bezbjednosnih ciljeva i vrstama bezbjednosnih zona (član 162 stav 4).

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- b) Pravilnik o načinu vršenja nadzora, detekcije i procjene neovlašćenih ulazaka u bezbjednosnu zonu (član 163 stav 6).
 - c) Pravilnik o sadržaju plana bezbjednosti za uvoz, izvoz, tranzit i/ili prevoz radioaktivnih i/ili nuklearnih materijala (član 165 stav 5).
- Tokom 2025. godine, sprovedena je jednostavna nabavka i izrađena „Analiza o daljem upravljanju iskorišćenim zatvorenim radioaktivnim izvorima i radioaktivnim otpadom “.
 - Sprovedena je jednostavna nabavka i u februaru 2025. godine angažovan ekspert koji je pripremio Izveštaj o evaluaciji Strategije zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017- 2021. godine.
 - Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera donijelo je Program praćena kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla za 2025. godinu za privredna društva, druga pravna i fizička lica koja uvoz gorivo („Službeni list Crne Gore “br. 076/25).
 - Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera donijelo je Pravilnik o sadržaju početnog i konačnog plana dekomisije ("Službeni list Crne Gore", br. 135/25 od 25.11.2025).
 - Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera dalo je saglasnost na Program rada Agencije za zaštitu životne sredine za 2024. godinu (saglasnost izdata 4. marta 2025.godine).
 - Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera dalo je saglasnost na Program rada Agencije za zaštitu životne sredine za 2025. godinu.
 - Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je aktom br. broj 01-322/25-432 od 18.03.2025. godine dalo saglasnost na Program rada Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju za 2025. godinu.

Takođe, tokom 2025.godine, započete su aktivnosti na izradi nacрта Zakona za zaštitu od buke u životnoj sredini i pratećih pravilnika, kao i aktivnosti na izradi Strategije za praćenje kvaliteta vazduha za period 2026.-2029.godine.

Na osnovu Zakona o hemikalijama donešeni su:

- Pravilnik o izmjeni liste opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen („Službeni list Crne Gore “, br. 044/25, 09.05.2025),
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o prethodnom obavješćavanju za izvoz hemikalija („Službeni list Crne Gore “, br. 015/25, 20.02.2025),
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu (Službeni list Crne Gore 112/2025).

Na osnovu Zakona o biocidnim proizvodima donešeni su:

- Pravilnik o načinu vršenja inspeksijskih pregleda, dokumentaciji koja se podnosi uz zahtjev, obrazac zahtjeva, broj i veličinu uzoraka, način obavješćavanja o zadržanim pošiljkama i sadržaj izvješćaja o uvozu biocidnih proizvoda ili aktivnih supstanci („Službeni list Crne Gore “, br. 027/25, 18.03.2025),
- Uredba o visini troškova u postupku izdavanja dozvole za stavljanje biocidnih proizvoda u promet i upotrebu usvojen na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 30. januara 2025. godine.

Na osnovu Zakona o životnoj sredini donešen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja katastra zagađivača („Službeni list Crne Gore “, br. 112/25, 06.10.2025).

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Na osnovu Zakona o industrijskim emisijama donešeno je Uputstvo za upotrebu najbolje dostupnih tehnika za spaljivanje otpada.

Takođe, pripremljen je Vodič za korisnike sistema ekološkog upravljanja i revizije EU (EMAS), u okviru priprema za pristupanje Evropskoj uniji i usklađivanje sa evropskim standardima zaštite životne sredine.

U strateškom dijelu tokom 2025. godine donešen je:

- Nacionalni profil izloženosti azbestu Crne Gore sa Akcionim planom za 2025-2026 godinu, koji je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 16. januara 2025. godine,
- Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama 2024-2025.godine za 2024.godinu, usvojen na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 29. maja 2025. godine,
- Nacionalni plan implementacije Minamatske konvencije o živi, sa Akcionim planom za period 2025-2026 - usvojen na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 29. maja 2025. godine,
- Završni izveštaj o realizaciji Nacionalnog plana implementacije Stokholmske konvencije 2019-2023 godine. Usvojeno na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 23. oktobra 2025. godine.

3.1.1.2. Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva

U toku su sljedeći projekti:

- Globalni razvoj, pregled i ažuriranje nacionalnih planova implementacije (NIP) Stokholmske konvencije o dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama (POPs), kroz koji je do sada izrađen Nacrt NIPa i isti je objavljen na javnu raspravu.
- jačanje sinergije između Bazelske, Stokholmske, Roterdamske i Minamata konvencije kroz koji je tokom 2025.godine realizovano podizanje svijesti javnosti preko NVO Društvo mladih ekologa i razvio softver za online izvještavanje za četiri navedene konvencije,
- smanjenje zagađenja hemikalijama i otpadom u hot spot tačkama Mediterana, kroz koji je planiran izvoz 77 tona PCB-a iz Crne Gore, prijavljenih od strane CEDIS-a i KAP-a. U partnerstvu sa Romskom organizacijom mladih „Koračajte sa nama – Phiren Amenca“ i kompanijom Tauw, realizovane su edukativne aktivnosti u sklopu projekta „Smanjenje zagađenja hemikalijama u hotspot tačkama Mediterana“. Održane su radionice za romsku zajednicu na temu dugotrajnih organskih zagađujućih supstanci (POPs), 3. juna u Beranama i 12. juna 2025.godine u Podgorici. U okviru istog projekta izrađen je i Izveštaj o analizi prisustva PFAS jedinjenja u pjenama za gašenje požara u Crnoj Gori,
- postepeno ukidanje uređaja za mjerenje žive u zdravstvu tokom 2025.godine. Inventarisani proizvodi koji sadrže živu i stomatološki amalgam u zdravstvenoj zaštite,
- Plastika u rijekama-Aquatic Plastic u oktobru 2025.godine, održana je Radionica na temu uticaja plastike na životnu sredinu,
- unapređenje registara ispuštanja i prenosa zagađujućih materija u zemljama Zapadnog Balkana i Republici Moldaviji, koji se sprovodi uz saradnju Agencijom za zaštitu životne sredine i kroz koji je urađena Nacionalna procjena pravnih, institucionalnih i tehničkih potreba, kao i potreba izgradnje kapaciteta, u cilju uspostavljanja registra zagađivača u Agenciji. Razvijen je softver, i isti je omogućio pripremu prvog izvještaja koji je dostavljen u bazu EEA, a koji se odnosi na meta podatke PRTR postrojenja u Crnoj Gori za 2023 i 2024. godinu. Za prvu fazu izvještavanja identifikovani su operateri: TE Pljevlja, Rudnik uglja Pljevlja, Deponija Livade Podgorica i Deponija Možura Bar.

Obuka zaposlenih i izgradnja kapaciteta nastavljeni su uz podršku TAIEX-a, uključujući: obuku i izgradnju kapaciteta podržao je TAIEX: Radionica o pripremi Bezbednosnih lista u skladu sa zahtevima EU, Podgorica, 16–17. jul 2025.godine; Međunarodna radionica o zakonodavstvu EU o hemikalijama za korisnike IPA, Podgorica, 11–12. novembar 2025.godine; Studijska poseta Madridu

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

o implementaciji REACH-a, oktobar 2025.godine (učesnici: EPA, Ministarstvo ekologije, sanitarni i ekološki inspektori).

U aprilu 2025. godine je uspješno održana TAIEX studijska posjeta Rumuniji s ciljem unapređenja administrativnih kapaciteta za sprovođenje inspeksijskog nadzora nad Seveso i IED postrojenjima.

U saradnji sa Evropskom agencijom za hemikalije (ECHA), u okviru projekta „Pripreme mere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“, kontinuirano se organizuju obuke i radionice namijenjene svim relevantnim institucijama uključenim u upravljanje hemikalijama i biocidnim proizvodima. Tokom 2025. godine realizovani su sledeći događaji: Forum i BPR otvorena sesija (27. februar), CLP onlajn obuka (25. mart), Godišnji IPA sastanak i radionica za zainteresovane strane u oblasti biocida (28–29. april), sastanak Mreže komunikatora država članica (19. maj), obuka o IT alatima (oktobar 2025), Forum i BPR otvorena sesija (2. decembar) i sastanak Mreže komunikatora država članica (4. decembar).

Pored redovnih poslova, učestvujemo i u nizu dodatnih aktivnosti koje se odnose na davanje mišljenja, sugestija i komentara na nacрте i predloge akata, planove i programe, kao i na učešće u radu međuresornih i stručnih radnih tijela i grupa.

3.1.1.3. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Izrada zakona i podzakonskih akata:

- rad na Predlogu Zakona o zaštiti od buke,
- rad na Predlogu Zakona o održivom razvoju,
- rad na izmjenama i dopunama Zakona o hemikalijama,
- rad na izradi Pravilnika shodno Zakonu o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti,
- rad na Predlogu Odluke o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine,
- januar 2025.godine - V Nacionalni izvještaj o sprovođenju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (Arhuske konvencije), dostavljen Ekonomskoj komisiji UN za Evropu-UNECE, u skladu sa obavezama koje Crna Gora ima kao članica Konvencije na našem i engleskom jeziku,
- sprovedena su dva prekogranična postupka, završen postupak za Prostorni plan Crne Gore i završene konsultacije za Nacionalni energetska i klimatski plan Crne Gore.

Na osnovu Zakona o hemikalijama donešeni su:

- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem sadržaju prethodnog obavještanja za izvoz hemikalija,
- Pravilnik o izmjeni liste opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen („Službeni list Crne Gore“, br. 044/25, 09.05.2025),
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o prethodnom obavještanju za izvoz hemikalija („Službeni list Crne Gore“, br. 015/25, 20.02.2025),
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu (Službeni list Crne Gore 112/2025).

Na osnovu Zakona o biocidnim proizvodima donešeni su:

- Pravilnik o načinu vršenja inspeksijskih pregleda, dokumentaciji koja se podnosi uz zahtjev, obrazac zahtjeva, broj i veličinu uzoraka, način obavještanja o zadržanim pošiljkama i sadržaj izvještaja o uvozu biocidnih proizvoda ili aktivnih supstanci („Službeni list Crne Gore“, br. 027/25, 18.03.2025),

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- Uredba o visini troškova u postupku izdavanja dozvole za stavljanje biocidnih proizvoda u promet i upotrebu usvojen na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 30. januar 2025. godine.

Na osnovu Zakona o životnoj sredini donešen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja katastra zagađivača („Službeni list Crne Gore“, br. 112/25, 06.10.2025).

Na osnovu Zakona o industrijskim emisijama donešeno je Uputstvo za upotrebu najbolje dostupnih tehnika za spaljivanje otpada.

Takođe, pripremljen je Vodič za korisnike sistema ekološkog upravljanja i revizije EU (EMAS), u okviru priprema za pristupanje Evropskoj uniji i usklađivanje sa evropskim standardima zaštite životne sredine.

3.1.1.4. Izveštaj o stanju u upravnim oblastima

- izrađen godišnji Izveštaj o postupanju u upravnim stvarima za 2024. godinu za Direkciju za unaprjeđenje životne sredine. Direkcija za unaprjeđenje životne sredine je obezbijedila dostavljanje traženih podataka i od institucija nad kojima vršimo nadzor i to: Agencije za zaštitu životne sredine, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, doo “Eko fond” i doo “Centar za ekotoksikološka ispitivanja”,
- izrađen godišnji Izveštaj o radu Direkcije za unaprjeđenje životne sredine za 2024. godinu. Direkcija je obezbijedila dostavljanje izvještaja institucija nad kojima vršimo nadzor: Agencije za zaštitu životne sredine i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju za 2024. godinu,
- mart 2025. godine- Ministarstvo je shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne dalo saglasnost na Program rada Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju za 2024. godinu,
- april 2025. godine- Ministarstvo je shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne dalo saglasnost na Program rada Agencije za zaštitu životne sredine za 2025. godine.

✓ Prvostepeni upravni postupak

U prvostepenom upravnom postupku odlučeno je po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, i doneseno:

- 1 rješenje kojima se dozvoljava pristup informacijama,
- 13 zahtjeva prosljeđena nadležnim organima na odlučivanje.

U ovom periodu Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama je donijela jedno rješenje kojim je u jednom dijelu poništeno rješenje Ministarstva, a u drugom dijelu je ostalo neizmijenjeno.

Takođe, u ovom periodu je izjavljeno 7 žalbi zbog ćutanja uprave, čiji postupci su u toku pred Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. Povodom izjavljenih žalbi zbog ćutanja uprave, ovo Ministarstvo je utvrdilo i obavijestilo Agenciju da šest zahtjeva uopšte nijesu podnešeni ovom Ministarstvu pa po istima nije moglo odlučivati, dok je jedan zahtjev prosljeđen nadležnom organu na dalje postupanje.

✓ Drugostepeni upravni postupak

U postupku vršenja nadzora nad upravnim aktima Agencije za zaštitu životne sredine i Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera -Direktorata za inspekcijski nadzor -Direkcije za ekološku inspekciju, Direkcija za unaprjeđenje životne sredine je postupala na sledeći način:

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Broj predmeta riješenih u drugostepenom upravnom postupku	25
Broj podnesenih žalbi	19
Broj podnesenih tužbi	5
Broj odluka donesenih u upravnom sporu pred Upravnim sudom	9

U drugostepenom upravnom postupku Direkcija za unaprjeđenje životne sredine je odlučivala po žalbama podnesenim protiv rješenja Agencije za zaštitu životne sredine po kojima je donešeno 22 rješenja i to: 9 rješenja kojim su poništena rješenja Agencije i predmeti vraćeni na ponovni postupak i odlučivanje i 4 rješenja kojim su odbijene žalbe i potvrđena rješenja Agencije, 3 rješenja kojima su žalbe odbijene kao nedozvoljene i 6 rješenja kojima je meritorno odlučeno.

Rješavajući po žalbama podnešenim protiv rješenja Direktorata za inspekcijски nadzor – Direkcije za ekološku inspekciju, donešeno je ukupno 3 rješenja i to: 2 rješenja kojim su poništena rješenja ekološkog inspektora i predmeti vraćeni na ponovni postupak i 1 rješenje kojim je odbijena žalba i potvrđeno rješenje ekološkog inspektora.

U izvještajnom periodu navedene žalbe su izjavljene protiv rješenja prvostepenih organa koje su se odnosile na sprovođenje Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu (»Sl.list CG«br. 75/18), Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini (»Sl.list CG«br. 27/14, 55/16) i Uredbe o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine (»Sl.list RCG« br.26/97, 9/00, 52/00, »Sl. List CG«, br.33/08, 05/09, 64/09, 40/11, 49/11,119/22).

U ovom periodu dostavljeno je 5 odgovora na tužbu Upravnom sudu Crne Gore, koje su podnešene protiv rješenja ovog Ministarstva. Postupak pred Sudom je u toku.

Donešeno je 9 presuda Upravnog suda od kojih: 6 presuda kojim su tužbe usvojene i 3 presude kojima su tužbe odbijene.

Ovim putem ukazujemo da je po svim žalbama podnesenim protiv prvostepenih rješenja, ovaj Direktorat odlučio u roku koji je propisan Zakonom o upravnom postupku.

3.1.1.5. EU integracija

- Priprema materijala za Prvi prilog Izveštaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2025.godinu, za oblast - Horizontalno zakonodavstvo, na engleskom i našem jeziku,
- Pododbor za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu, klimatske promjene i regionalnu politiku,
- Prevođenju podzakonskih akata i tabela uskladenosti iz oblasti životne sredine
- Priprema komentara na Izveštaj iz sjenke za oblast Horizontalno zakonodavstvo,
- Davanje komentara na Nacrt izvještaja Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27- Životna sredina i klimatske promjene,
- Davanje komentara na dostavljeni predlog ToR za SNKE koji bi bio angažovan na prenosu nove Eco Crime Direktive (EU) 2024/1203. Naime, preko PLAC Projekta bice angažovan ekspert koji će uraditi analizu uskladenosti nacionalnog zakonodavstva sa novom Eco crime Direktivom, i na osnovu koje će se pripremiti predlog izmjena i dopuna Krivičnog zakonika.
- Priprema polugodišnjih Izvještaja za EK,
- Popunjavanje tabela za pružanje podrške u ispunjavanju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27,
- Učešće na sastancima koje organizuje Ministarstvo evropskih integracija.

3.1.2. Direkcija za komunalne usluge

3.1.2.1. Odsjek za upravljanje otpadom

Materijali usvojeni od strane vlade Crne Gore u 2025. godini

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26.06.2025. godine razmotrila i donijela Uredbu o bližim uslovima sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača proizvoda koji nakon upotrebe postaju otpad,
- Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26.06.2025. godine razmotrila i donijela Uredbu o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme,
- Vlada Crne Gore je 30. juna 2025. godine bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, usvojila Informaciju o Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava za podršku u pripremi projekta reforme upravljanja otpadom u Crnoj Gori,
- Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 3. jula 2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju o Programu za podizanje svijesti i javnog informisanja o štetnosti plastičnih kesa na životnu sredinu,
- Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 24. jula 2025. godine razmotrila i usvojila Godišnji izvještaj o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za 2024. godinu,
- Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 23. oktobra 2025. godine razmotrila i donijela Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2025-2029. godine,
- Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 23. oktobra 2025. godine razmotrila i usvojila Godišnji izvještaj o sprovođenju Strategije o upravljanju otpadom u Crnoj Gori do 2030. godine za 2024. godinu,
- Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 10. decembra 2025. godine razmotrila i donijela Uredbu o naknadi koju plaća prodavac lagane plastične kese za nošenje, debljine zida više od 50 mikrona,
- Vlada Crne Gore se na sjednici održanoj 10. decembra 2025. godine upoznala sa Informacijom u vezi Botuna, koju je usmeno podnio mr Miloško Spajić, predsjednik Vlade.

Izvršavanje zakona i drugih propisa

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list Crne Gore", broj 34/24) tokom 2025. godine donešeni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o načinu vođenja registra sakupljača otpada i načinu izračunavanja sume osiguranja,
- Pravilnik o postupanju sa građevinskim otpadom,
- Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo ili preduzetnik koji vrši sakupljanje, odnosno transport otpada,
- Pravilnik o uslovima za upravljanje rudarskim otpadom i kriterijumima, karakterizaciji, klasifikaciji i izvještavanju o rudarskom otpadu,
- Pravilnik o vrstama kabastog otpada,
- Pravilnik o kriterijumima za prestanak statusa i o graničnim vrijednostima za opasne materije otpada od gvožđa, čelika, aluminijuma, bakra i stakla,
- Pravilnik o bližem sadržaju i načinu sačinjavanja Plana upravljanja otpadom proizvođača otpada,
- Pravilnik o oznakama vrste upotrijebljenog ambalažnog materijala,
- Pravilnik o metodama ispitivanja opasnih svojstava otpada,
- Pravilnik o načinu pakovanja, kriterijumima, uslovima i načinu odstranjivanja otpada koji sadrži azbest,
- Pravilnik o načinu sačinjavanja plana upravljanja i postupanju sa otpadom i opremom koja sadrži polihlorovane bifenile,
- Uredba o bližim uslovima sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača proizvoda koji nakon upotrebe postaju otpad,

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme.

Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore od 30. juna 2025. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, realizovan je zaključak i 30.06.2025. godine potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za podršku u pripremi projekta reforme upravljanja otpadom u Crnoj Gori između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Svjetske banke.

U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore od 3. jula 2025. godine, na kojem je usvojena Informacija o Programu za podizanje svijesti i javnog informisanja o štetnosti plastičnih kesa na životnu sredinu, u vezi zaključaka 2. i 3. realizovano je sljedeće:

-Pomenutim zaključcima zaduženo je Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da, u saradnji sa Eko-fondom, sprovede aktivnosti predviđene Programom,

-U skladu sa tim, 9. jula 2025. godine potpisan je Sporazum o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Eko-fonda, kojim su definisane obaveze u implementaciji Programa.

U prethodnom periodu realizovane su partnerske aktivnosti kroz uspostavljanje saradnje sa relevantnim institucijama i organizacijama. Potpisani su memorandumi o saradnji sa Centrom za multimedijalnu produkciju (CEZAM), Odbojkaškim savezom Crne Gore, Opštinom Berane i Opštinom Andrijevica, nakon čega su zaključeni i ugovori o sponzorstvu radi realizacije aktivnosti podizanja svijesti i javnog informisanja o štetnosti plastičnih kesa.

U okviru realizacije komponente koja se odnosi na podršku nevladinim organizacijama, Eko-fond je raspisao Javni konkurs za dodjelu bespovratnih sredstava nevladinim organizacijama u ukupnom iznosu od 100.000 € za projekte podizanja svijesti i javnog informisanja o štetnosti plastičnih kesa. Na konkurs su pristigle 54 prijave nevladinih organizacija za učešće u Programu, što potvrđuje značajno interesovanje NVO organizacija za realizaciju aktivnosti predviđenih Programom.

U okviru Komponente 3 Programa, koja se odnosi na organizaciju i sprovođenje nacionalne kampanje o štetnosti upotrebe plastičnih kesa, Eko-fond je sproveo postupak javne nabavke za izbor marketinške agencije koja će realizovati kampanju. Postupak javnog tendera je završen, a u toku je proces rada Komisije za pregled, ocjenu i evaluaciju pristiglih ponuda, koju čine predstavnici Eko-fonda i Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Nakon završetka evaluacije biće donijeta odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača i zaključen ugovor o realizaciji kampanje.

U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore od 10. decembra 2025. godine o Informaciji u vezi Botuna, koju je usmeno podnio mr Milojko Spajić, predsjednik Vlade, donijet je zaključak broj 3. gdje se zadužuje Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da, bez odlaganja, u saradnji sa međunarodnim partnerima, pokrene postupak sanacije bazena crvenog mulja u Botunu, kao i deponiju opasnog otpada u zoni KAP-a. Po predmetnom zaključku Vlada Crne Gore je dobila finansiranje u ukupnom iznosu od 1.000.000,00 USD od Međunarodne banke za obnovu i razvoj – Svjetske banke, u okviru Grant Facility for Project Preparation (GFPP), za potrebe finansiranja troškova implementacije projekta „Projekat unapređenja sektora upravljanja otpadom u Crnoj Gori (Montenegro Waste Sector Improvement Project – MWSIP)”. U okviru navedenog projekta priprema se neophodna dokumentacija za remedijaciju deponije čvrstog otpada u KAP-u, pa je povodom toga krajem prošle godine priremljen nacrt Studije procjene uticaja na životnu sredinu i društvena pitanja (ESIA) za Sanaciju odlagališta čvrstog otpada u zoni Kombinata aluminijuma u Podgorici (KAP).

3.1.2.2. Odsjek za komunalne poslove i vode

Materijali usvojeni od strane vlade Crne Gore u 2025. godini

- Vlada Crne Gore je na sjednici odžanoj 10.12.2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju o projektu „Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali – Bokokotorski zaliv“ i prihvatila Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava iz Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF-NO. WB-IG10-MNE-ENV-03), zajedno sa Posebnim sporazumom koji je sastavni dio Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz zajedničkog Evropskog Fonda za Zapadni Balkan (WBIF-NO. WB-IG10-MNE-ENV-03),
- Vlada Crne Gore je na sjednici odžanoj 20.11.2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju i Program izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda (2025–2027),
- Vlada Crne Gore je na sjednici odžanoj 20.11.2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju o realizaciji radova na izgradnji kanalizacione infrastrukture na teritoriji opštine Berane, u obalskom naselju, u ulici pored rijeke Lim,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 20.11.2025. godine razmotrila i usvojila Izveštaj o realizaciji Godišnjeg Plana sa godišnjim finansijskim izvještajem za 2024. godinu DOO” Regionalni vodovod Crnogorsko primorje “– Budva,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 27.03.2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju o Predlogu imenovanja revizora DOO “ Regionalni vodovod Crnogorsko primorje “ Budva i dala saglasnost na Odluku broj: 24-60993/5 od 25.12.2024. godine koju je donio Odbor direktora tog preduzeća,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 27.03.2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju o plaćanju obaveza implementacionoj jedinici Project-Consulting d.o.o. – Podgorica (PROCON).
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 29.05.2025. godine Godišnji plan rada DOO” Regionalni vodovod Crnogorsko primorje “Budva za 2025. godinu,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 05.06.2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju vezanu za Program rada i finansijski plan Društva sa ograničenom odgovornošću “Project-Consulting” – Podgorica za 2025. godinu i dala saglasnost na Program rada i finansijski plan Društva sa ograničenom odgovornošću “Project-Consulting” – Podgorica za 2025. godinu;
- Vlada Crne Gore je prihvatila Ugovor o pružanju usluga između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i DOO “Project-Consulting” – Podgorica,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 10.07.2025. godine je dala saglasnost na Izveštaj o realizaciji Programa rada i finansijskog plana sa finansijskim izvještajem Društva sa ograničenom odgovornošću “Project-Consulting” – Podgorica za 2025. godinu za period od 1. Januara do 31. decembra 2024. godine,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 24.07.2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju o aktivnostima za poboljšanje vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja u toku ljetnje turističke sezone,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 31.07.2025. godine razmotrila i usvojila Informaciju o aktivnostima u cilju potencijalnog dodatnog poboljšanja zahvatanja vode za piće za potrebe crnogorskog primorja,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 31.07.2025. godine, dala saglasnost na Predlog odluke o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2025. godini,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 31.07.2025. godine, donijela Uredbu o bližim elementima i metodologiji za određivanje cijena komunalnih usluga,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 31.07.2025. godine razmotrila i prihvatila Informaciju o Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava iz zajedničkog Evropskog Fonda za Zapadni Balkan (WBIF-No. WB-IG10-MNE-ENV-02) i Posebnom sporazumu, koji se odnosi na projekat izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i povezane infrastrukture u opštini Ulcinj,

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- Vlada Crne Gore je prihvatila Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava iz zajedničkog Evropskog Fonda za Zapadni Balkan (WBIF-NO. WB-IG10-MNE-ENV-02), zajedno sa Posebnim sporazumom koji je sastavni dio Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz zajedničkog Evropskog Fonda za Zapadni Balkan (WBIF-NO. WB-IG10-MNE-ENV-02),
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 31.07. 2025. godine dala saglasnost na Predlog odluke o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2025. godini,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 10.12. 2025. godine, upoznata sa Informacijom u vezi Botuna,
- Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj dana 25.12.2025. godine, razmotrila i usvojila Izveštaj o sprovođenju Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020–2035),
- Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj dana 25.12.2025. godine, razmotrila i usvojila Informaciju o predlogu imenovanja revizora DOO “Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” Budva, za fiskalnu 2025. godinu i dala saglasnost na Odluku (br. 25-5822/2) od 27.11.2025. godine koju je donio Odbor direktora,
- Vlada Crne Gore je na sjednici od 25.12. 2025. godine, dala saglasnost na Predlog odluke o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2026. godini koji je donio Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti.

Preduzeća u nadležnosti Odsjeka za komunalne poslove, čiji je osnivač Vlada Crne Gore

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Project-Consulting”-Podgorica

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Project-Consulting”-Podgorica (PROCON), osnovano je Odlukom Vlade Crne Gore, broj: 03-10329 od 20. decembra 2007. godine, kao Nacionalna jedinica za implementaciju projekata iz oblasti komunalnih djelatnosti i zaštite životne sredine, u cilju realizacije finansijskog Ugovora “Montenegro Water and Sanitation”/„Vodosnabdijevanje i otpadne vode u Crnoj Gori”, vrijednog 57.000.000,00 €, potpisanog između države Crne Gore i Evropske investicione banke. U skladu sa članom 6.06. ovog Ugovora, Država Crna Gora se, kao zajmoprimac, obavezala da uspostavi i održava Jedinicu za upravljanje pomenutim projektom, kao i da osigura njeno finansiranje u toku cjelokupnog perioda realizacije projekata. Imajući u vidu izloženo, u 2025. godini Društvo sa ograničenom odgovornošću „Project-Consulting”-Podgorica je realizovalo obaveze propisane osnivačkim aktima i u skladu s istim je:

- na sjednici održanoj 27. marta 2025.godine, Vlada Crne Gore je usvojila informaciju o plaćanju obaveza implementacionoj jedinici Project-Consulting d.o.o.-Podgorica i zadužila ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da nastavi sa plaćanjem faktura koje se odnose na plaćanje obaveza implementacionoj jedinici Project-Consulting d.o.o. Podgorica,
- na sjednici održanoj 29.maja 2025.godine, Vlada Crne Gore je usvojila informaciju i dala saglasnost za Program rada i finansijski plan Društva sa ograničenom odgovornošću „ Project- Consulting“- Podgorica za 2025.godinu, a takođe i prihvatila Ugovor o pružanju usluga između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Društva sa ograničenom odgovornošću „ Project- Consulting“- Podgorica i ovlasila ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da potpiše Ugovor o pružanju usluga,
- Ugovor između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Društvo sa ograničenom odgovornošću „Project-Consulting”-Podgorica je potpisan dana 13.06.2025.godine,
- na sjednici održanoj 10.jula 2025.godine, Vlada Crne Gore je dala saglasnost na izvještaj o realizaciji Programa rada i finansijskog plana sa finansijskim izvještajem Društva sa ograničenom odgovornošću „ Project- Consulting“ Podgorica za period od 01.januara do

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

31. decembra 2024. godine. Vlada Crne Gore je takođe dala saglasnost na Odluku o pokriću gubitka, koju je donio Odbor direktora Društva sa ograničenom odgovornošću „ Project-Consulting“ Podgorica na XLVI sjednici, održanoj 28. marta 2025. godine.

- redovno su dostavljani izvještaji o napretku za projekte koji se realizuju iz kredita EIB-a.

DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ – Budva (Društvo)

Društvo je osnovano za obavljanje djelatnosti regionalnog vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja i drugih područja. Osnivač Društva je Vlada Crne Gore. U toku 2025. godine, u skladu sa osnivačkim aktima DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“-Budva, na inicijativu Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Vladi Crne Gore na usvajanje i saglasnost dostavljena su akta u nastavku:

- Informaciju o Predlogu imenovanja revizora DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ – Budva i dala saglasnost na Odluku br. 24-60993/5 od 25.12.2024. godine koju je donio Odbor direktora tog preduzeća (sjednica Vlade Crne Gore od 27.03.2025. godine),
- Godišnji Plan rada DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ – Budva za 2025. godinu (sjednica Vlade Crne Gore od 29.05.2025. godine),
- Informaciju o aktivnostima u cilju potencijalnog dodatnog poboljšanja kapaciteta zahvatanja vode za piće za potrebe crnogorskog primorja, čime je DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ zadužen da sprovede hitne mjere na izgradnji privremenog nasipa u vodotoku Morače, u cilju obezbjeđenja neophodnih količina vode za potrebe crnogorskog primorja u toku turističke sezone (sjednica Vlade Crne Gore od 31.07.2025. godine),
- Izvještaj o realizaciji Godišnjeg Plana sa godišnjim finansijskim izvještajem za 2024. godinu DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ – Budva (sjednica Vlade Crne Gore od 20.11.2025. godine),
- Informacija o predlogu imenovanja revizora DOO „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ – Budva, za fiskalnu 2025. godinu, koju je Vlada usvojila na sjednici Vlade Crne Gore dana 25.12.2025. godine i dala saglasnost na Odluku br. 25-5822/2 koju je donio Odbor direktora Društva dana 27.11.2025. godine.

Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

- U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore sa sjednice Vlade održane 31.07.2025. godine, potpisan je u oktobru 2025. godine, Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava iz zajedničkog Evropskog Fonda za Zapadni Balkan (WBIF-NO. WB-IG10-MNE-ENV-02 i Posebnog sporazuma, koji se odnosi na projekat izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i povezane infrastrukture u opštini Ulcinj.
- U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore sa sjednice Vlade održane 10.12.2025. godine, Vlada Crne Gore je prihvatila Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava iz Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF-NO. WB-IG10-MNE-ENV-03), zajedno sa Posebnim sporazumom koji je sastavni dio Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz zajedničkog Evropskog Fonda za Zapadni Balkan (WBIF-NO. WB-IG10-MNE-ENV-03). Isti je u proceduri potpisivanja,
- U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore sa sjednice Vlade održane 24.07.2025. godine, realizovan je zaključak i potpisan je 02.10.2025. godine, Ugovor o prosljeđivanju kreditnih i grant sredstava Opštini Tivat za realizaciju projekta vodosnabdijevanja odvođenja otpadnih voda na Jadransko obali- faza V – komponenta 2,
- U skladu sa zaključkom Vlade Crne Gore br. 11-011/25-3775/2 od 30.10.2025. godine sa sjednice Vlade na kojoj je razmatrana Lista prioriternih kapitalnih projekata za finansiranje iz kapitalnog budžeta za 2026. godinu, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera zaduženo je da Ministarstvu finansija dostavi zahtjev i specifikaciju projekata radi njihovog uključivanja u Odluku o zaduživanju Crne Gore za 2026. godinu, kako bi se omogućilo ugovaranje kreditnog aranžmana sa EBRD-om. Ministarstvo je obavjestilo opštine o ovom

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

zaključku i prosljedilo Ministarstvu finansija u pisanoj formi (dopis, mejl) zahtjeve dokumentaciju koju su opštine dostavile,

- U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore sa sjednice Vlade održane 27.11.2025. godine, zaduženo je Ministarstvo ekologije, održivog razvoja razvoja sjevera i Fond za zaštitu životne sredine da sprovedu aktivnosti za obezbjeđenje sredstava iz budžeta fonda za realizaciju radova na izgradnji kanalizacione infrastrukture na teritoriji opštine Berane. Po predmetnom zaključku predstavnici Fonda su izašli na teren, sačinili zapisnik o zatečenom stanju i pripremili Ugovor o finansiranju projekta u iznosu od 75.000,00 eura. Time su stvoreni uslovi za nastavak realizacije radova na izgradnji kanalizacione infrastrukture na teritoriji opštine Berane.

3.2. DIREKTORAT ZA ZAŠTITU PRIRODE

3.2.1. Realizovane aktivnosti po Programu rada Vlade Crne Gore

Shodno zahtijevanom sadržaju, Direktorat za zaštitu prirode dostavlja informaciju koja se odnosi na ostvarene ciljeve iz programa rada Vlade zajedno sa obrazloženjem i preduzetim mjerama i aktivnostima za izvršavanje postavljenih ciljeva, izvršavanje zakona i drugih propisa, realizacija zaključaka Vlade Crne Gore, realizovane aktivnosti u vršenju upravnog nadzora, predlog mjera i preporuka za unapređenje stanja u zaštiti prirode i rezime izvještaja o radu organa uprave nad kojima Ministarstvo vrši upravni nadzor.

Program rada Vlade – ostvareni ciljevi, obrazloženja, mjere i aktivnosti

- ✓ ***Nacionalni akcioni plan za rješavanje pitanja ilegalnog ubijanja, uzimanja i trgovine pticama selicama (IKB) od 2025-2030. godine***

Status: Realizovano

Obrazloženje: Zakon o zaštiti prirode, član 87 stav 2, propisuje zaštitu divljih vrsta ptica koje žive u prirodi sprovođenjem mjera za očuvanje diverziteta i površina staništa za sve vrste ptica, kao i očuvanje i upravljanje ptičjim staništima u skladu sa njihovim ekološkim potrebama, unutar i van područja ekološke mreže. Nacionalni akcioni plan donesen je na osnovu obaveza koje Crna Gora ima u okviru Zajedničke pozicije EU za Poglavlje 27, definisanim završnim mjerilima, kao i u skladu sa Rimskim strateškim planom (2020–2030) Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (CMS) i obavezama koje proizilaze iz rada Međuvladine radne grupe MIKT.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva: U 2025. godini Ministarstvo je dostavilo finalnu verziju Nacionalnog akcionog plana za rješavanje pitanja ilegalnog ubijanja, uzimanja i trgovine pticama selicama (IKB) od 2025-2030. godine, Vladi Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Nacionalni akcioni plan je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 23. oktobra 2025. godine.

- ✓ ***Informacija o statusu očuvanosti i aktivnostima u Posebnom rezervatu prorode „Tivatska solila“ za 2024 godinu***

Status: Realizovano

Obrazloženje: U skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore donijetih 27. juna 2013. godine, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore dostavlja Ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine "Informaciju o statusu očuvanosti i aktivnostima u posebnom rezervatu prirode Tivatska Solila" radi vršenja evaluacije sprovođenja upravljanja ovim zaštićenim područjem.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva: U 2025. godini, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore je dostavilo ministarstvu "Informaciju o statusu očuvanosti i aktivnostima

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

u posebom rezervatu prirode Tivatska Solila" za 2024. godinu na koje je Ministarstvo dalo komentare u cilju unapređivanja. Korigovana, finalna verzija je dostavljena Vladi Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Informacija usvojena na sjednici Vlade Crne Gore od 6. februara 2025. godine.

- ✓ **Izveštaji o sprovođenju Planova upravljanja zaštićenim područjima za nacionalne parkove: Durmitor, Biogradska gora, Lovćen, Skadarsko jezero i Prokletije; za parkove prirode: Platamuni, Katič i Stari Ulcinj**

Status: Realizovano

Obrazloženje: Priprema planova upravljanja za zaštićena područja osnovni je preduslov za obezbjeđivanje efektivne zaštite, odnosno sprovođenja mjera u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode. Zakon o zaštiti prirode definiše obavezu dostavljanje godišnjih izvještaja Ministarstvu od strane JP za nacionalne parkove Crne Gore i JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore o sprovođenju Godišnjih programa upravljanja nacionalnim parkovima.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva: Ministarstvo je nakon upoznavanja sa sadržajem Izvještaja o realizaciji Godišnjih programa upravljanja za zaštićena područja za 2024. godinu: Biogradska gora, Durmitor, Lovćen, Skadarsko jezero, Prokletije, Platamuni, Katič i Stari Ulcinj, poslalo komentare upravljačima ovih zaštićenih područja radi unapređivanja istih. Nakon korigovanja Izvještaja, dokumenti su u skladu sa članom 58 Zakona o zaštiti prirode dostavljeni Vladi Crne Gore.

Izveštaji su usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 29. maja 2025. godine.

- ✓ **Strategije za zaštitu morske sredine**

Status: Realizacija u toku

Obrazloženje:

Zakonom je definisana izrada Strategije za zaštitu morske sredine na osnovu koje se ostvaruje zaštita morske sredine. Strategija mora biti zasnovana na ekosistemskom pristupu u upravljanju ljudskim aktivnostima, kao i drugim načelima integralnog upravljanja obalnim područjem, ali i usklađena sa sektorskim strategijama, politikama, razvojnim planovima i programima. Sastavni dijelovi Strategije su početna procjena stanja morske sredine, karakteristike dobrog ekološkog stanja morske sredine, uključujući i kriterijume i metodološke standarde za određivanje dobrog ekološkog stanja morske sredine, ciljevi i indikatori za ostvarivanje i održavanje dobrog ekološkog stanja morske sredine, program monitoringa morske sredine i program mjera za ostvarivanje, odnosno održavanje dobrog ekološkog stanja morske sredine.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva:

Ministarstvo je sprovelo sve zakonom propisane aktivnosti koje su se odnosile na objavljivanje Javnog poziva za učešće u javnoj raspravi o Nacrtu strategije zaštite morske sredine do 2036. godine i omogućavanje dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija u pisanom obliku, u propisanom roku.

Tokom trajanja javne rasprave pripremaju se i upućuju dopisi za pribavljanje mišljenja relevantnih organa državne uprave, stručnih institucija i drugih nadležnih subjekata, u cilju potpunog usaglašavanja dokumenta sa važećim zakonskim i strateškim okvirom. Nakon okončanja svih zakonom definisanih procedura i pribavljanja potrebnih mišljenja, Strategija će biti kandidovana za usvajanje na sjednici Vlade Crne Gore.

- ✓ **Planovi upravljanja zaštićenim područjima u skladu sa IUCN smjernicama**

Status: Realizacija u toku

Obrazloženje: Rok važenja planova upravljanja za svaki nacionalni park: Biogradska gora, Durmitor, Lovćen, Skadarsko jezero i Prokletije je do 2025. godine. S tim u vezi, planirano je da se isti donesu krajem 2025. godine. Ministarstvo kroz GEF 7 projekat „Integrisanje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje zaštite ključnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori” radi na unaprijeđivanju pripreme ovih najvažnijih dokumenata za upravljače zaštićenih područja što podrazumijeva pripremu

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

seta smjernica. Kroz ovaj projekat je obezbijedena ekspertska podrška za izradu Plana upravljanja za Nacionalni park Durmitor na osnovu kojeg bi se izradili preostali planovi upravljanja. Zbog administrativnog kašnjenja realizacije aktivnosti GEF 7 projekta, planovi upravljanja nisu donijeti u predviđenom roku.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva: Kroz GEF 7 projekat su sprovedene planirane aktivnosti i u toku je finalna priprema planova upravljanja za svaki nacionalni park. U toku pripreme ovog izvještaja, sproveden je javni uvid za svaki nacionalni park što je u skladu sa obavezom iz Zakona o nacionalnim parkovima. Takođe, u toku je proces davanja mišljenja na Nacrt planova upravljanja od strane Ministarstva i Agencije za zaštitu životne sredine, što je u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o nacionalnim parkovima.

✓ **Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o nacionalnim parkovima**

Status: Realizacija u toku

Obrazloženje: Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o nacionalnim parkovima nije usvojen zbog direktne zavisnosti od sprovođenja javnih rasprava za studije revizije nacionalnih parkova: Durmitor, Skadarsko jezero i Lovćen, kao i donošenja novog Zakona o zaštiti prirode. Naime, razlog za pokretanje izmjene i dopune Zakona o nacionalnim parkovima je predlog izmjene granice nacionalnih parkova, a čiji je opis naveden u Zakonu. Dodatno, izmjene su pokrenute u cilju usaglašavanja ovog Zakona sa Zakonom o zaštiti prirode.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva: Radna grupa za izradu izmjene i dopune ovog Zakona je do sada održala dvanaest sastanaka, i njihovo održavanje će se nastaviti i u 2026. godini kada će se pripremiti finalni predlog izmjena i dopuna pomenutog Zakona. Međutim, finalni Predlog će biti moguć nakon donošenja novog Zakona o zaštiti prirode i utvrđivanja finalnih granica nacionalnih parkova, čija granica se mijenja revizijom.

✓ **Odluka o proglašavanju kategorije, granice, statusa i režima zaštite u spomeniku prirode "Plaža Pećin"**

Status: Nerealizovano

Obrazloženje: U skladu sa zakonskom procedurom tadašnje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (sada Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera) je zahtjevom br. 01/a-D-1337/1 od 07.05.2021. godine upućenom Agenciji za zaštitu životne sredine pokrenulo postupak revizije za 37 područja, među kojima je i Plaža Pećin.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva: Ministarstvo je sprovedo sve neophodne zakonom definisane aktivnosti koje su se odnosile na: održavanje Javne rasprave za Nacrt studija revizije i Nacrt odluke o proglašavanju kategorije, granica, statusa i režima zaštite Spomenika prirode „Plaža Pećin“ (27.03 – 25.04.2024.godine), pribavljanje potrebnih mišljenja od državnih institucija i opština na čijoj teritoriji se nalazi ovo zaštićeno područje. Odluka o reviziji nije donijeta zbog izostanka pozitivnog mišljenja od strane lokalne samouprave, a koje je obavezno po Zakonu o zaštiti prirode.

✓ **Odluke o proglašavanju Spomenika prirode "Ratac sa Žukotrlicom".**

Status: Nerealizovano

Obrazloženje: U skladu sa zakonskom procedurom tadašnje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (sada Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera) je zahtjevom br. 01/a-D-1337/1 od 07.05.2021. godine upućenom Agenciji za zaštitu životne sredine pokrenulo postupak revizije za 37 područja, među kojima je i Ratac sa Žukotrlicom.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva: Javna rasprava za Nacrt studija revizije i Nacrt odluke o proglašavanju kategorije, granica, statusa i režima zaštite Spomenika prirode "Ratac sa Žukotrlicom" je sprovedena u periodu od 27.03. do 15.05.2024. (produžena javna rasprava). U toku Javne rasprave pristigao je veliki broj komentara i primjedbi, a najviše u dijelu izmjene, odnosno smanjenja predložene granice Spomenika prirode. U cilju pronalaska rješenja koje bi podrazumijevalo očuvanje prirodnih vrijednosti područja i omogućila se realizacija planiranog

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

infrastrukturnog razvoja koji nije uzeo u obzir postojanje ovog zaštićenog područja, u 2025. godini su održani sastanci predstavnika Ministarstva, Agencije za zaštitu životne sredine, organa uprave nadležnog za pripremu Studije revizije i Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine. Kako u 2025. godini nije došlo do kompromisnog rješenja, rad institucija će se nastaviti u 2026. godini.

✓ Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode

Status: Realizacija u toku

Obrazloženje: Proces izmjena i dopuna Zakona o zaštiti prirode je otpočet shodno potrebi da se u nacionalno zakonodavstvo dodatno transponuje EU zakonodavstvo i UN regulativa iz oblasti zaštite prirode, kao što je Protokol iz Nagoje (koja kao dio Konvencije o biološkoj raznovrsnosti definiše pristup genetskim resursima i pravičnu podjelu koristi koje proizilaze iz njihovog korišćenja), pitanja držanja životinja u zatočeništvu, prihvatilištima za divlje životinje i trgovine divljim vrstama (CITES konvencija) itd. Radom na izmjenama i dopunama, prepoznati su dodatni dijelovi koji radi unaprijeđenja implementacije trebaju biti takođe izmjenjeni.

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva: Kroz projekat EU4GREEN, Ministarstvu je obezbijedena podrška stranog eksperta.

Nakon više iteracija i usklađivanja propisa sa komentarima stručne javnosti, nadležnih institucija i stranog eksperta, Predlog zakona je upućen 31.12.2025. godine Evropskoj komisiji na davanje mišljenja.

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera donijelo je podzakonski akt na osnovu člana 41 stav 5 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG", broj 54/16), **Pravilnik o stanišnim i prioritetnim stanišnim tipovima i listi vrsta biljaka i životinja sa prioritetnim vrstama uključujući ptičije vrste i vrste za koje se određuju područja ekološke mreže.**

Podzakonski akti Zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva ("Službeni list CG", broj 18/19)

Na osnovu člana 19 stav 3 Zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva ("Službeni list CG", broj 18/19), Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, na period od šest godina, uz prethodno pribavljena mišljenja organa državne uprave nadležnih za poslove pomorstva i poljoprivrede, donijelo je **Planove upravljanja invazivnim stranim vrstama *Ailanthus altissima* i *Trachemys scripta* u Crnoj Gori za period 2025–2031**, dok na osnovu člana 21, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera donosi Planove upravljanja za strane invazivne vrste koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji, do 31. decembra tekuće godine za narednu godinu. Doneseni su Planovi monitoringa za sedam vrsta: *Pseudorasbora parva* (Temminck & Schlegel, 1842), *Gambusia holbrooki* (Girard, 1859) i *Lepomis gibbosus* (Linnaeus, 1758), *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle, *Asclermonose Ligosea*, *Asclerpias. auropunctata*, Hodgson 1836), *Trachemys scripta* (Thunberg in Schoepff, 1792).

Dodatna usvojena dokumenta na Vladi Crne Gore a koja nisu bila predviđena Programom rada Vlade

Na sjednici Vlade Crne Gore održane 31. jula 2025. godine razmatrana su 2 materijala koje je pripremio Direktor za zaštitu prirode:

- ✓ Predlog za davanje saglasnosti Vlade Crne Gore za produžetak Ugovora o zakupu imovine Solane AD „Bajo Sekulić“ – u stečaju, od strane Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore,

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- ✓ Predlog za davanje saglasnosti Vlade Crne Gore na Inicijativu Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore za izmjenu Sporazuma o regulisanju međusobnih odnosa UZZ 390/2018 – Botanička bašta Dulovine.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 22. januara 2026. godine razmotrila i usvojila Informaciju u vezi sa Inicijativom Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore za pokretanje postupka radi davanja saglasnosti Vlade Crne Gore za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini na području nacionalnih parkova „Durmitor“, „Lovćen“ i „Biogradska gora“ radi postavljanja objekata privremenog karaktera, s tim da je materijal postavljen krajem 2025. godine.

Na sjednici Vlade Crne Gore održane 6. juna 2025. godine usvojena je Informacija o potpisivanju Sporazuma o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije.

Na sjednici Vlade Crne Gore održane 11. decembra 2025. godine usvojena je Informacija o Partnerskom sporazumu u okviru projekta TRITON.

Na sjednici Vlade Crne Gore održane 7. novembra 2025. godine usvojena je Informacija o Partnerskom sporazumu u okviru projekta Peat-EU.

3.2.2. Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je bilo domaćin, 15. sastanka Ekspertske grupe za zaštićena područja u okviru Bernske konvencije koji je održan od 7. do 8. oktobra 2025. godine u Baru. Događaj je bio strateški usmjeren na unapređenje doprinosa Grupe stručnjaka ostvarenju Strateškog plana i Vizije Bernske konvencije do 2030. godine, s posebnim fokusom na dalji razvoj i efikasnije funkcionisanje Emerald mreže. Na sastanku je usvojen Standardni obrazac podataka (SDF) Emerald mreže, koji predstavlja ključni alat za sistematično prikupljanje informacija o područjima mreže. U okviru posjete, grupa je obišla Nacionalni park Skadarsko jezero.

Takođe, Ministarstvo je organizovalo dvodnevnu radionicu Dinarsko-balkansko-pindske inicijative o upravljanju velikim mesožderima u Plužinama. Radionici su prisustvovali i predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Agencije za zaštitu životne sredine, Parka prirode Piva i NVO Parkovi Dinarida, stručnjaci iz Hrvatske, Srbije, Sjeverne Makedonije i Albanije, kao i predstavnici WWF ADRIA i Sekretarijata DiBaPi inicijative za velike mesoždere. Inicijativa ima za cilj uspostavljanje trajne platforme za razmjenu informacija, razvoj zajedničkih mehanizama za praćenje i zaštitu ovih vrsta. Poseban fokus je bio na rad Interventnog tima koji je prepoznat kao ključni mehanizam za smanjenje sukoba između ljudi i velikih mesoždera.

Predstavnice ministarstva su učestvovala na radionici EU4Green Biodiversity Workshop pod nazivom „Invasive Alien Species in the Western Balkans and the European Union“ koja je održana 12. juna 2025. godine u Tirani, Albanija. Radionica je bila posvećena upravljanju i regulaciji invazivnih stranih vrsta u zemljama Zapadnog Balkana i Evropske unije, s fokusom na unapređenje zakonodavnog okvira, jačanje institucionalnih kapaciteta i regionalnu saradnju. Dan nakon radionice, 13. juna 2025. godine, organizovana je terenska posjeta albanskoj obali, tokom koje su učesnici upoznati sa praksama upravljanja invazivnom vrstom plavog raka (Blue Crab), čime je teorijski dio radionice dopunjen praktičnim primjerima iz prakse. Terenska aktivnost omogućila je razmjenu

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

konkretnih iskustava o metodama monitoringa, mjerama kontrole i saradnji sa lokalnim zajednicama, čime su učesnici radionice i direktnim uvidom upućeni u izazove upravljanja ovom vrstom u obalnom području.

Predstavnici ministarstva učestvovali su na 6. konferenciji DiBAPi platforme o velikim zvjerima, koja je održana u Janjini, Grčka, od 19. do 21. maja 2025. godine. Na konferenciji je predstavljen napredak Crne Gore u upravljanju i očuvanju populacije mrkog medvjeda u zemlji.

Takođe, predstavnici ministarstva učestvovali su na zajedničkom sastanku zemalja potpisnica CMS i MIKT konvencija, gdje je Crna Gora predstavila prvi Nacionalni akcioni plan za rješavanje problema ubijanja ptica. Crna Gora je pritom prva zemlja na Balkanu koja je usvojila Akcioni plan za rješavanje ovih pitanja- Nacionalni akcioni plan za rješavanje pitanja ilegalnog ubijanja, uzimanja i trgovine pticama selicama (IKB) od 2025-2030. godine.

U pokušaju realizacije obaveze osnivanja privrednog društva kao upravljača Paraka prirode „Ulcinjska solana“, kontinuirano su održavani sastanci Radne grupe za praćenje realizacije mjerila AP Poglavlja 27 za obezbjeđivanje održivosti i unaprjeđenja stanja ovog zaštićenog područja. Takođe, sa ciljem obezbjeđivanja finansijskih sredstava kao preduslova za osnivanje upravljačke strukture odnosno privrednog društva, održano je više sastanka sa ciljem usaglašavanja svih zainteresovanih strana, a što se odnosi na Ministarstvo finansija, Opštinu Ulcinj i Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

Takođe, sa istim ciljem obezbjeđivanja uslova za održivo upravljanje područjem Ulcinjske Solane, kao zaštićenim područjem, u sklopu projekta „Nature Returns“, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera objavilo je Poziv za dostavljanje poslovnih ideja za povećanje održivosti područja Parka prirode „Ulcinjska solana“. Odabrane ideje će se kroz projekat „Nature Returns“ dalje razvijati u saradnji sa stručnjacima iz područja zaštite prirode i poslovnog razvoja kako bi se preduzetnici podstakli u pokretanju odabranih poslovnih ideja.

Uz podršku švedske Agencije za zaštitu životne sredine i Ministarstva zaštite životne sredine Republike Srbije, organizovana je dvodnevna radionica u Podgorici na temu „Zajedničke konsultacije oko harmonizacije nacionalnog zakonodavstva u dijelu transpozicije Protokola iz Nagoje i EU Uredbe za pristup i podjelu koristi od genetičkih resursa“.

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera od marta 2023. godine sprovodi projekat „Integrisanje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje zaštite ključnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori“ uz podršku Kancelarije Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori (UNDP). Projekat je finansiran od strane Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF) u iznosu od 3.278.995,00 USD. Tokom 2024. godine, u okviru komponente 1 projekta koja se odnosi na Zaštitu vrijedne i/ili ugrožene biodiverziteta unutar ključnih tačaka biodiverziteta (KBA) i biodiverzitetских koridora, niz aktivnosti odnosio se na unaprjeđenje procesa izrade studija odnosno revizija studija zaštite, kroz izradu online obuke koja se zasniva na prethodno pripremljenom Priručniku za izradu studija zaštite i revizije zaštićenih područja, uz uključivanje javnosti, izradu Priručnika za kategorizaciju zaštićenih područja u Crnoj Gori, reaktivaciju koordinacionog tijela za rezervat biosfere basen rijeke Tare (MAB), podršku terenskim istraživanjima, jačanje tehničkih kapaciteta kroz nabavku savremene opreme, itd. Kroz projekat je uspostavljeno i Koordinaciono tijelo upravljača zaštićenih područja koje okuplja predstavnike svih upravljača zaštićenim područjima u Crnoj Gori, kao i relevantnih ministarstava i institucija i civilnog sektora, što je prvi put da se u Crnoj Gori uspostavlja ovakav vid platforme za

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

zaštićena područja. Tokom 2024. godine finalizovana je interaktivna digitalna mapa konzervaciono najznačajnijih područja i rađeno je na promociji i dostupnosti iste, svim zainteresovanim stranama. Imajući u vidu sami cilj projekta da se tema biodiverziteta uključi u sektorske politike i prakse, u saradnji sa Generalnim sekretarijatom Vlade Crne Gore pripremljene su Smjernice za uključivanje biodiverziteta i klimatskih promjena kroz održivi razvoj u Metodologiju razvijanja politika.

GEF 8 je šestogodišnji projekat vrijedan 5,59 miliona USD, usmjeren na unapređenje integrisanog upravljanja pejzažima i morskim područjima Crne Gore radi očuvanja biodiverziteta, obnove ekosistema i podrške održivim izvorima prihoda. Projekat promovise multisektorsko prostorno planiranje, rješenja zasnovana na prirodi i aktivno uključivanje lokalnih zajednica, žena, mladih i ranjivih grupa, uz jačanje politika, sistema praćenja i uvođenje OECS mjera. Pripremna faza započela je u maju 2025. godine pod vođstvom UNDP-a, u saradnji sa MERS-om i uz podršku domaćih i međunarodnih konsultanata. Pripremni proces obuhvatio je veliki broj terenskih posjeta, sastanaka i konsultacija u svim opštinama relevantnim za GEF 8, analizu dokumentacije i druge aktivnosti. U okviru procesa pripremljen je projektni dokument (ProDoc) sa 28 pratećih aneksa, kao i obimna ekonomska mikroprocjena MERS-a (HACT). Ukoliko projekat bude odobren, implementacija bi počela u drugoj polovini 2026. godine.

Crna Gora, kao potpisnica Barselonske konvencije, aktivno sprovodi mjere za zaštitu i održivo upravljanje svojim obalnim i morskim ekosistemima. U skladu s tim, Direktorat za zaštitu prirode realizuje više projekata u okviru MedProgramme inicijative, koji su finansirani od strane UNEP/MAP i implementirani uz podršku međunarodnih partnera.

MedProgramme Child Project 2.1 "Meditranske priobalne zone: Obezbeđenje vode, otpornost na klimatske promjene i zaštita staništa". Ovaj projekat se fokusira na sigurnost vode, otpornost na klimatske promjene i zaštitu staništa u obalnim područjima. U Crnoj Gori, aktivnosti su usmjerene na izradu **Obalnog plana Kotorskog zaliva**, koji uključuje izradu sveobuhvatnih studija i analize ekoloških, socio-ekonomskih i klimatskih aspekata. Dodatno, sprovedene su participativne radionice kroz metodologiju **Climagine**, koje omogućavaju uključivanje lokalnih zajednica i zainteresovanih strana u proces planiranja i donošenja odluka.

Izvršni partneri: UNESCO IHP, PAP/RAC, Plan Bleu, GWP-Med.

MedProgramme Child Project 4.1: "Meditranski morski ekosistem velikih razmjera: Regionalni projekt podrške za životnu sredinu i klimu"

Ovaj regionalni projekat se bavi zaštitom velikog morskog ekosistema Sredozemnog mora kroz jačanje upravljanja morskim resursima i prilagođavanje klimatskim izazovima. Crna Gora aktivno učestvuje kroz sprovođenje analiza i preporuka za unapređenje održivog upravljanja morskim ekosistemima.

Izvršni partner: UNEP/MAP

Pored toga, Direktorat za zaštitu prirode sprovodi još nekoliko projekata, važnih za zaštitu biodiverziteta morskog ekosistema:

- **Projekat Dialogue4Nature:** Ministarstvo je partner na ovom projektu, koji uključuje 7 partnera i 32 pridružena partnera širom Mediterana. Cilj projekta je unapređenje zaštite i obnove morskih i obalnih staništa kroz primjere dobre prakse upravljanja i integracije prirodnih vrijednosti u sektorske politike, kroz sprovođenje obuka i pripremu vodiča.
- **Projekat Triton:** Ovaj projekat ima za cilj unapređenje politika i instrumenata za upravljanje morskim zaštićenim područjima (MPA) i lokalnim obalnim ekosistemima od značaja za

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

zajednicu. Fokusira se na povećanje efikasnosti mjera očuvanja kroz bolju koordinaciju između nadležnih institucija, poboljšanje monitoringa i upravljačkih kapaciteta te primjenu inovativnih pristupa u planiranju zaštite.

- **Peat-EU:** Ministarstvo je partner na ovom projektu koji uključuje 10 partnerskih institucija iz različitih evropskih zemalja. Projekat doprinosi ostvarenju ciljeva politike „Zelenija Evropa“, u okviru EU kohezijske politike, kroz unapređenje zaštite životne sredine, otpornosti na klimatske promjene i održivo upravljanje prirodnim resursima. Fokus projekta usmjeren je na unapređenje javnih politika koje se odnose na obnovu, očuvanje i održivo upravljanje tresetištima širom Evrope. Aktivnosti uključuju tematske radionice, međuregionalne razmjene znanja, peer review evaluacije i pilot mjere. Peat-EU ima za cilj da doprinese usklađivanju nacionalnih politika sa evropskim standardima i osigura dugoročnu obnovu, očuvanje i održivo upravljanje tresetištima širom Evrope.

3.2.3. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Direktorat u okviru svog svakodnevnog djelovanja daje mišljenja, saglasnosti i smjernice na prostorno planska dokumenta, studije opravdanosti, izvještaje i odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, godišnje izvještaje i ostala zvanična dokumenta.

Ministarstvo je dalo mišljenje na Akcioni plan gazdovanja mrkim medvjedom (*Ursus arctos L.*) u Crnoj Gori za 2025. godinu.

U skladu sa članom 14 Zakona o nacionalnim parkovima, Ministarstvo je dalo 2 mišljenja na svih 5 Planova upravljanja za Nacionalne parkove: Durmitor, Skadarsko jezero, Lovćen, Biogradska gora i Prokletije, kao i saglasnosti na 5 godišnjih programa upravljanja za navedene nacionalne parkove i na 3 godišnja programa upravljanja za morska zaštićena područja.

Direktorat za zaštitu prirode je dao ukupno 77 mišljenja na plansku dokumentaciju, i to: 22 mišljenja na prostorno-urbanističke planove, zatim 34 mišljenja na urbanističko-tehničke uslove, 4 mišljenja na detaljni urbanistički plan, 4 mišljenja na urbanistički projekat, 2 mišljenja na stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu, 3 mišljenja na predlog programa privremenih objekata, 1 mišljenje na lokalnu studiju lokacije, 2 predmeta dostavljeno mišljenje da li se predmetni obuhvat nalazi u zaštićenom području, a za 8 predmeta dostavljeni raspoloživi podaci, predlozi i smjernice za izradu prostorno-planske dokumentacije.

Mišljenja na 5 Predloga zakona.

U skladu sa Zakonom o šumama, Ministarstvo je dalo 11 mišljenja na programe gazdovanja šumama.

U skladu sa Zakonom o divljači i lovstvu dato je 29 mišljenja na organizovanje inostranog lova u lovištima za lovnu sezonu 2025/2026 i na Plan gazdovanja mrkim medvjedom u Crnoj Gori.

3.2.4. Realizacija zaključaka Vlade

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, odnosno Direktorat za zaštitu prirode, je od Vlade Crne Gore imao zaduženja:

Na osnovu Informacije o zaključcima sa 47. zasjedanja Komiteta za svjetsku baštinu UNESCO, održanog u Parizu od 6. do 16. jula 2025. godine, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera zaduženo je da, u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine, Javnim preduzećem za nacionalne parkove Crne Gore i Opštinom Žabljak, sprovede neophodne mjere i aktivnosti u cilju ispunjavanja zaključaka navedenih u Odluci Komiteta za svjetsku baštinu u vezi sa Izvještajem o

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

stanju očuvanosti Nacionalni park Durmitor. Obaveza iz Odluke 47. zasijedanja Komiteta za svjetsku baštinu UNESCO, koja se odnosi na dostavljanje informacija o proširenju ski infrastrukture i postavljanju sistema za vještačko osnježavanje u okviru svjetskog prirodnog dobra Nacionalni park „Durmitor“, pripremljena je i dostavljena UNESCO kancelariji 1. februara 2026. godine. Zaključci iz predmetne Odluke biće u potpunosti realizovani nakon dostavljanja Izveštaja o stanju očuvanosti Nacionalnog parka „Durmitor“, koji će biti upućen UNESCO kancelariji do 1. decembra 2026. godine.

Na osnovu Informacija o Partnerskom sporazumu u okviru projekta Peat-EU sa Predlogom sporazuma Vlada Crne Gore je ovlastila Ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjana Čulafića, da potpiše Partnerski sporazum iz tačke 2. zaključka. Sporazum je potpisan 7.11.2025. godine, čime je Ministarstvo zvanično postalo partner na projektu.

Vlada Crna Gore je na sjednici održanoj 25. septembra 2025.godine usvojila Inoviranu informaciju o nominaciji sliva Skadarskog jezera za svjetsku listu rezervata biosfere. Vlada Crne Gore je zadužila Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da diplomatskim kanalima dostavi nominacioni fajl MAB Sekretarijatu, i Ministarstvo je izvršilo pomenuto zaduženje. Nominacioni fajl je uspješno dostavljen i u toku je proces evaluacije koju vode UNESCO tijela.

3.2.5 Realizovane aktivnosti u vršenju upravnog nadzora

✓ Prvostepeni upravni postupak

U prvostepenom upravnom postupku odlučeno je po 6 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, i to:

- 1 rješenje kojim se odbija zahtjev za pristup informaciji,
- 3 rješenja kojim je usvojen zahtjev za slobodan pristup informacijama i
- 2 zahtjeva su u skladu sa članom 20 Zakona o slobodnom pristupu informacijama prosljeđena nadležnom tijelu na dalju nadležnost.

✓ Drugostepeni upravni postupak

U postupku vršenja nadzora nad upravnim aktima Agencije za zaštitu životne sredine i Ekološke inspekcije ovaj Direktorat je postupao na sljedeći način:

Broj predmeta riješenih u drugostepenom upravnom postupku	12
Broj podnesenih žalbi	12
Broj podnesenih tužbi	/
Broj odluka donesenih u upravnom sporu pred Upravnim sudom	/

U drugostepenom upravnom postupku Direktorat za zaštitu prirode je odlučivao po žalbama podnesenim protiv rješenja Agencije za zaštitu životne sredine po kojima je donešeno 12 rješenja i to: 9 rješenja kojim su poništena rješenja Agencije i predmeti vraćeni na ponovni postupak i odlučivanje i 3 rješenja kojim je odbijena žalba i potvrđeno rješenje Agencije.

U izvještajnom periodu navedene žalbe su izjavljene protiv rješenja prvostepenog organa koje su se odnosile na sprovođenje Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG", br. 054/16, 018/19 i 084/24) i Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 027/14, 055/16 i 084/24), po kojima je odlučeno u roku.

3.2.6. Predlog mjera i preporuka za unapređenje stanja

U nastavku se navodi spisak mjera za koje Direktorat za zaštitu prirode smatra kao preduslov za unapređivanjem zaštite prirode.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Jačanje međusektorske saradnje se sprovodilo kroz intenzivnije uključivanje i učešće predstavnika sektora zaštite prirode u procesima izrade planskih dokumenata radi integracije principa zaštite u planove. Direktor za zaštitu prirode je realizovao aktivnosti u saradnji sa Ministarstvom javne uprave za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2025. godine. U oblasti zaštite prirode dodijeljena su sredstva za finansiranje 8 NVO-a, na osnovu dva javna konkursa.

Na predlog Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, a u cilju usklađivanja sa Regulativom (EU) No 1143/2014 i nacionalnim zakonodavstvom, usvojeni su: Plan upravljanja za vrstu *Ailanthus altissima* i Plan upravljanja za vrstu *Trachemys scripta*. Ovi planovi predstavljaju dio obaveza iz Poglavlja 27 i imaju za cilj sistematsko praćenje, kontrolu i sprječavanje širenja invazivnih stranih vrsta radi zaštite biodiverziteta i očuvanja ekosistema u Crnoj Gori. Planovi definišu konkretne mjere monitoringa, mehanizme rane detekcije i brzog reagovanja, aktivnosti kontrole i, gdje je moguće, uklanjanja populacija, kao i nadležnosti institucija i način međusektorske saradnje. Takođe, predviđaju podizanje svijesti javnosti i jačanje administrativnih kapaciteta, kako bi se obezbijedila efikasna i dugoročna primjena mjera upravljanja.

Doneseni su Predlozi planova monitoringa za vrste: *Pseudorasbora parva*, *Gambusia holbrooki* i *Lepomis gibbosus*, *Ailanthus altissima*, *Asclepias syriaca*, mali indijski mungos *Urva auropunctata*, *Trachemys scripta*. Izrađeni su u okviru projekta Policy and Legal Advice Centre for Montenegro (PLAC). Cilj je uspostavljanje efikasnog sistema nadzora nad invazivnim vrstama u Crnoj Gori. Program se temelji na prethodno definisanim mapama trenutnog rasprostranjenja vrsta, koje određuju prioritete teritorije za praćenje prisustva i gustine populacije, te predstavljaju osnovu za definisanje mjera kontrole i eradikacije vrsta. Program uspostavlja teritorijalne i vremenske okvire praćenja, obuhvata metodologiju prikupljanja i analize podataka i ima za cilj jačanje institucionalnih kapaciteta Crne Gore u prevenciji širenja invazivnih vrsta i očuvanju biodiverziteta.

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je na osnovu člana 94 Zakona o zaštiti prirode pripremio i donijelo Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva.

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je 2025. godine poslalo Tentativnu listu i 2026. godine Nominacioni dosije za NP "Biogradska gora" UNESCO Kancelariji, u cilju upisa Drevnih i netaknutih bukovih šuma Karpata i drugih regiona Evrope na UNESCO Listu svjetske baštine. Zajednički nominacioni dosije koji uključuje četiri zemlje — Italiju, Francusku, Crnu Goru i Srbiju, je finalizovan i predat u januaru 2026. godine.

Na Stalnom odboru Konvencije o zaštiti evropske divlje flore i faune i prirodnih staništa – Bernska konvencija, održanom u periodu od 27. do 30. novembra 2018. godine, usvojene su preporuke koje je potrebno implementirati u vezi sa planiranom izgradnjom na Skadarskom jezeru. Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera pripremio je Izveštaj o napretku implementacije preporuka, koji je predstavljen na 44. zasjedanju Stalnog komiteta, održanom u decembru 2025. godine. Na zasjedanju je Stalni komitet konstatovao pozitivan napredak u radu na implementaciji i promijenio status slučaja iz otvorenog u mogući slučaj. Od Crne Gore je zatraženo da dostavi ažurirani Izveštaj za jesenji sastanak Biroa 2026. godine.

Unapređenje upravljanja zaštićenim područjima bi se sprovodilo kroz jačanje komunikacije sa upravljačima zaštićenih područja. Efektivno upravljanje zaštićenim područjima je preduslov za adekvatnu zaštitu. Radi postizanja ovog cilja, jačala bi se komunikacija sa upravljačima zaštićenih područja, takođe, radilo bi se na jačanju kadrova što bi podrazumijevalo sprovođenje obuka koje se odnose na unapređivanje dokumenata kojima se upravljaju zaštićena područja, kao i obuke o značaju zaštićenih područja i područja ekološke mreže. Kroz podršku GEF 7 projekta, pripremiće se

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

smjernice za unaprijeđivanje Planova upravljanja koji će uticati na pripremu što boljeg akcionog plana za realizaciju aktivnosti koje će uticati na adekvatno upravljanje zaštićenim područjem.

Transformacija JP za nacionalne parkove Crne Gore, koje upravlja sa oko 7,7% teritorije Crne Gore, a koje još uvijek nije transformisano u privredno društvo u roku definisanim u Zakonu o nacionalnim parkovima. Takođe, transformaciji treba da prethodi analiza poslovanja i efikasnosti upravljanja i odabir najefikasnijeg sistema rada ovog preduzeća. Ministarstvo je preko GIZ-a obezbijedilo potrebnu finansijsku podršku.

Jačanje svijesti o značaju zaštićenih dobara je osnova za nesmetano uspostavljanje novih zaštićenih dobara i bolje zaštite postojećih zaštićenih područja. Osnova za postizanje ove mjere bi bilo donošenje komunikacione strategije/plana. Kroz projekat IPA III „Podrška uspostavljanju Natura 2000 mreže u Crnoj Gori“ je pripremljena Komunikaciona strategija za ovu vrstu zaštićenih prirodnih dobara – ekološka mreža.

Uspostavljanje novih zaštićenih područja i područja ekološke mreže je obaveza Crne Gore i ona se odnosi na zaštitu 30% kopna i 30% mora do 2030. godine (EU Strategija biodiverziteta i donijete međunarode politike-COP 15 - Konvencija o biološkoj raznovrsnosti).

Povećanje budžetskih sredstava u sektoru zaštite prirode. Zbog dosadašnjeg minimalnog budžeta, aktivnosti su se uglavnom finansirale iz donacija i projekata što često podliježe drugačijim procedurama koje nekad otežavaju planiranje. S tim u vezi, potrebno je redefinisati prioritete i posebno obratiti pažnju na finansiranje programa monitoringa životne sredine.

3.2.7. Saradnja sa Organizacijom za obrazovanje, nauku i kulturu Ujedinjenih nacija (UNESCO)

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera pripremlilo je izvještaj o Stanju očuvanosti Nacionalnog parka “Durmitor” u saradnji sa Nacionalnim parkom Durmitor, a u skladu sa Odlukom Komiteta za svjetsku baštinu, kojom je Komitet zatražio da se do 1. decembra 2026. godine dostavi ažurirani izvještaj o stanju očuvanosti navedenog prirodnog dobra i sprovođenju njegovih preporuka radi razmatranja istog na sledećem zasjedanju.

Upis nacionalnog parka “Biogradska gora” na Tentativnu listu UNESCO-a „Drevne i prvobitne bukove šume Karpata i drugih regiona Evrope“ izvršen je 2018. godine što je bio formalni preduslov da se Crna Gora priključi ekstenziji nominacije „Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe“. Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je ponovno pokrenulo postupak izrade Nominacionog dosijea za NP “Biogradska gora” u cilju upisa Drevnih i netaknutih bukovih šuma Karpata i drugih regiona Evrope na UNESCO Listu svjetske baštine.

Crna Gora je u septembru 2025.godine zvanično kandidovala sliv Skadarskog jezera za upis na svjetsku listu rezervata biosfere. Ministarstvo ekologije, održivog ravoja i razvoja sjevera, kao nosilac institucionalnog procesa, diplomatskim putem je predalo nominacioni dosije UNESCO tijelima, čime je formalno pokrenut postupak evaluacije. Dosije je pripremljen u okviru trogodišnjeg projekta “Sliv Skadarskog jezera – prekogranični rezervat biosfere”, završenog u avgustu 2025. godine. Projekat je podržan kroz EU IPA II prekogranični program saradnje Crne Gore i Albanije. Cilj projekta je bilo jačanje zaštite prekograničnih ekosistema, održivi socioekonomski razvoj sliva Skadarskog jezera i promovisanje dobrosusjedskih odnosa u skladu sa uslovima UNESCO Programa Čovjek i biosfera. Glavni partneri sa crnogorske strane bili su NVO EnvPro i Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore, a izrađeni su nacionalni dosijeji za Crnu Goru i Albaniju, kao i zajednički prekogranični dokument, ujedno glavni rezultati ovog prekograničnog projekta.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Uz podršku GEF 7 projekta sprovedena je reaktivacija koordinacionog tijela za rezervat biosfere "Sliv rijeke Tare" koje je bilo formirano 2018 godine. Koordinaciono tijelo reaktivacijom dobija novu ulogu, pružajući operativni okvir za zajedničko planiranje i sprovođenje aktivnosti u oblastima zaštite prirode, održivog turizma, klimatske otpornosti i promocije kulturnog naslijeđa. Opštine koje učestvuju u radu tijela odlučile su se za model rotirajućeg predsjedavanja, čime se obezbjeđuje ravnopravnost i zajednička odgovornost svih lokalnih samouprava. Takođe, formiran je Sekretarijat Koordinacionog tijela, koji će pružati administrativnu i tehničku podršku opštinama, uz institucionalnu i finansijsku podršku GEF 7 projekta tokom prve godine rada.

Reaktivacijom Koordinacionog tijela stvaraju se brojni benefiti za lokalne zajednice, među kojima su bolji pristup EU i međunarodnim fondovima, mogućnost zajedničkog apliciranja i finansiranja prioritarnih projekata, jačanje kapaciteta lokalnih institucija kroz obuke i mentorsku podršku, kao i veća prepoznatljivost regije kroz brend „Rezervat biosfere Sliv rijeke”.

Bernska konvencija - na Stalnom odboru Konvencije o zaštiti evropske divlje flore i faune i prirodnih staništa (Bernska konvencija), održanom u periodu 27-30. novembra 2018. godine, usvojene su Preporuke koje je potrebno implementirati, vezano za planiranu izgradnju na Skadarskom jezeru. Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je na 44. zasjedanju Stalnog Komiteta predstavilo izvještaj o napretku implementacije preporuka, gdje je Stalni Komitet notirao pozitivni napredak za rad na implementaciji i zatražio da Crna Gore dostavi ažuriran izvještaj za jesenji sastanak Biroa 2025.godine.

Ramsar konvencija - Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je pripremio Ramsar izvještaj o močvarnim područjima u Crnoj Gori za predstojeći Sastanak zemalja potpisnica Konvencije.

Kroz IPA III projekat "Podrška uspostavljanju Natura 2000 mreže u Crnoj Gori," čija implementacija traje do 2027. godine, u 2025 godini, završeno je mapiranje kopnenih staništa i vrsta po EU direktivama. Potpisan je ankes ugovora kojim je planiran završetak mapiranja morskog dijela koji prethodno nije bio predviđen ovim projektom, a predstavlja obavezu Crne Gore. Takođe, dodata je nova aktivnost koja se odnosi na sprovođenje monitoringa morskog dijela čime će se realizovati nacionalna obaveza.

3.3. DIREKTORAT ZA KLIMATSKE PROMJENE I ODRŽIVI RAZVOJ

3.3.1. Realizovane aktivnosti po Programu rada Vlade Crne Gore

- Usvojen Ažurirani Nacionalno utvrđeni doprinos sa efektom staklene bašte (GHG) za 55% do 2030. godine i 60% do 2035. godine,
- Donijet Plan prilagođavanja na klimatske promjene za period 2025 – 2035.godine sa Akcionim planom za period 2025 – 2027 (PPKP),
- Usvojen Izvještaj o sprovođenju Nacionalne strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine, za period septembar 2021 – septembar 2024.godine,
- Usvojen Zakona o klimatskim promjenama,
- Usvojen Nacionalni energetske i klimatski plan Crne Gore.

3.3.2. Nerealizovane aktivnosti po Programu rada Vlade Crne Gore

Direktorat za klimatske promjene i održivi razvoj nema nerealizovanih aktivnosti po programu rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu.

3.3.3. Ostale aktivnosti

Aktivnosti Direktorata za klimatske promjene i održivi razvoj tokom 2025. godine bile su prvenstveno usmjerene na uspostavljanje i unapređenje strateškog i zakonodavnog okvira, sa posebnim akcentom na usaglašavanje sa pravnom tekovinom Evropske unije u okviru Poglavlja 27.

Ključni procesi obuhvatili su finalizaciju i usvajanje Zakona o klimatskim promjenama i pripadajućih podzakonskih akata čime je postignuto značajno usaglašavanje sa pravnom tekovinom Evropske unije i postavljen temelj za dalju implementaciju sistema trgovine emisijama.

Paralelno sa zakonodavnim aktivnostima, tokom godine su intenzivirane aktivnosti u oblasti institucionalne i tehničke saradnje sa Evropskom komisijom, uključujući kontinuiranu komunikaciju, praćenje i izvještavanje o realizaciji mape puta, akcionih planova i obaveza iz pregovaračke pozicije za Poglavlje 27, kao i organizaciju i učešće u konsultacijama, bilateralnim sastancima i tehničkim dijalozima. U tom kontekstu, realizovane su aktivnosti na pripremi analitičkih materijala, informacija i izvještaja za potrebe Vlade i resornog ministra, kao i drugih nadležnih institucija, u cilju blagovremenog i kvalitetnog ispunjavanja obaveza u procesu evropskih integracija.

Poseban osvrt dat je razvoju i implementaciji razvojnih dokumenata koji tretiraju smanjenje emisija gasova staklene bašte i politiku adaptacije na klimatske promjene, što uključuje i odobravanje, te praćenje projekata usmjerenih na ublažavanje efekata klimatskih promjena. Sve navedene aktivnosti prate međunarodne obaveze proistekle iz pristupa Okvirnoj konvenciji UN o klimatskim promjenama, Kjoto protokola i Pariskog sporazuma, čime se osigurava integrisan pristup klimatskoj politici i usklađenost sa globalnim ciljevima održivog razvoja.

3.3.4. Strateški okvir

Vlada Crne Gore je 14. februara 2025. godine usvojila *Ažurirani nacionalno utvrđeni doprinos (NDC) za 2030. i 2035. godinu*, koji postavlja ambiciozan cilj smanjenja emisija, sa dva implementaciona perioda, za 55% do 2030. godine i 60% do 2035. godine, obuhvatajući sve sektore, uključujući korišćenje zemljišta, promjene u korišćenju zemljišta i šumarstvo (LULUCF), čime se stvara sveobuhvatan okvir za postizanje održivih klimatskih ciljeva.

Vlada Crne Gore je u decembru 2025. godine usvojila Izveštaj o sprovođenju Nacionalne strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine, koji obuhvata period od septembra 2021. do septembra 2024. godine.

Kao krovni strateški dokument klimatske politike Crne Gore, ova strategija je usko povezana sa brojnim sektorskim politikama i relevantnim dokumentima u ovoj oblasti, čime se obezbjeđuje integrisan i koordinisan pristup u borbi protiv klimatskih promjena. Pri njenoj izradi uzeti su u obzir prepoznati uticaji klimatskih promjena, aktuelni društveno-ekonomski razvoj, kao i mogući budući scenariji razvoja.

U saradnji sa Svjetskom bankom, kroz projekat „Plan podrške za postizanje spremnosti za određivanje cijene ugljenika (Carbon Pricing)“, tokom 2025. godine izrađen je prvi Nacrt Strategije niskougljeničnog razvoja, koji je zvanično predstavljen 2. jula 2025. godine. Ovaj strateški dokument postavlja putanju ka postizanju klimatske neutralnosti, pružajući detaljnu analizu neophodnih koraka i vremenskog okvira, uz uvažavanje specifičnih izazova i prilika u ključnim sektorima. Strategija postavlja osnovu za redovno praćenje Nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) u cilju smanjenja

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG), te integriše sveobuhvatnu socijalno-ekonomsku analizu i ekonomske projekcije održivog razvoja.

Dokument predviđa rodno odgovorne politike i mjere zaštite od negativnih uticaja klimatskih promjena, uz dugoročne projekcije smanjenja emisija za 2030, 2040. i 2050. godinu. Pored mjera prilagođavanja, Strategija definiše jasne sektorske ciljeve za energetiku, industriju, saobraćaj, zgradarstvo, poljoprivredu, upravljanje otpadom i šumarstvo. Uz procjene potrebnih ulaganja i politika za inovacije, dokument osigurava punu usklađenost sa postojećim strateškim okvirima, dok će praćenje napretka biti omogućeno kroz precizno definisane indikatore i prateći Akcioni plan.

Finalizacija i usvajanje Strategije na sjednici Vlade Crne Gore planirani su za prvi kvartal 2026. godine.

U okviru projekta "Izgradnja kapaciteta za politiku klimatskih promjena na Zapadnom Balkanu, Centralnoj i Istočnoj Evropi i Centralnoj Aziji – (GIZ- CDCP III)", finalizovana je dugoročna integracija energetske i klimatske planiranja u Crnoj Gori. Nacionalni energetske i klimatske plan (NEKP) usvojen je 10. decembra na sjednici Vlade Crne Gore kao ključni strateški dokument kojim se definiše pravac energetske tranzicije i klimatske politike države do 2030. godine.

U dijelu podjele nadležnosti Ministarstvo energetike je pravno i institucionalno odgovorno za sva pitanja koja se tiču energetske sektora, a teme vezane za klimatski sektor su u nadležnosti Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Ovaj dokument zamjenjuje Strategiju u oblasti klimatskih promjena.

U skladu sa obavezom integrisanog izvještavanja o nacionalnim akcijama prilagođavanja Crna Gora je dostavila izvještaj o Nacionalnom planiranju i strategijama prilagođavanja klimatskim promjenama, u okviru Energetske zajednice, putem ReportNet3 platforme.

3.3.5. Zakonodavni okvir

Zakon o klimatskim promjenama donešen je od strane Skupštine Crne Gore 11. decembra 2025. godine ("Službeni list Crne Gore" br.149/25). Novi zakon je značajno unaprijeđen u odnosu na propis iz 2020. godine kojim je uspostavljen prvi nacionalni sistem trgovanja emisijama (ETS). Ovim zakonom Crna Gora širi i jača postojeći okvir i postavlja osnov za uspostavljanje sistema monitoringa, izvještavanja, verifikacije i akreditacije (MRVA) u okviru ETS1 sistema (elektroenergetski sektor, industrija, avijacija i pomorski saobraćaj) i ETS2 sistema (zgrade, drumski saobraćaj i mala preduzeća koja ranije nisu bila obuhvaćena EU ETS). Njime se uređuje sistem izvještavanja o inventaru i projekcijama emisijama GHG, kao i o politikama i mjerama za ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama. Pored toga, Zakon sadrži i odredbe o obaveznim ciljevima smanjenja emisija GHG u sektorima izvan sistema trgovanja emisijama, uključujući sektore zemljišta, korišćenja i prenamjene zemljišta, šumarstva, kao i pitanja koja se odnose na zaštitu ozonskog omotača.

Uz podršku Svjetske banke, izrađen je i prvi nacrt Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte. Rad na izradi uredbe je intenziviran tokom izvještajnog perioda, a očekuje se njena skorija finalizacija i usvajanje.

U cilju što bržeg uspostavljanja operativnog MRVA sistema, uz podršku projekta PLAC (Policy and Legal Advice Centre) izrađeni su nacrti sledećih podzakonskih akata:

- Pravilnik o obrascu dozvole za emisiju gasova sa efektom staklene bašte i načinu vođenja evidencije,

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- Pravilnik o bližim uslovima za upravljanje, kontrolu i evidenciju podataka o emisijama gasova sa efektom staklene baste,
- Pravilnik o sadržaju plana i metodologiji praćenja emisija gasova sa efektom staklene bašte iz stacionarnih postrojenja, vazduhoplova i za regulisane subjekte,
- Pravilnik o načinu izvještavanja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte,
- Pravilnik o kriterijumima i načinu verifikovanja podataka o emisijama gasova sa efektom staklene bašte,
- Pravilnik o bližim uslovima koje, u pogledu kadra i opreme, treba da ispunjava pravno lice koje vrši verifikaciju izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte.

Za navedene akte direktorat je pripremio izvještaje o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa (RIA obrasce), u cilju pribavljanja mišljenja Ministarstva finansija.

Dodatno, u okviru projekta „*Jačanje okvira transparentnosti za praćenje nacionalno utvrđenog doprinosa i mjera prilagođavanja u Crnoj Gori (CBIT)*“, kojim će se omogućiti uspostavljanje potpuno operativnog nacionalnog sistema za praćenje, izvještavanje i verifikaciju (MRV), krajem decembra 2025. godine pripremljen je set podzakonskih akata:

- Pravilnik o uspostavljanju sistema praćenja, izvještavanja i verifikacije emisija gasova sa efektom staklene bašte (MRV sistem) i funkcionisanju MRV platforme,
- Pravilnik o izvještavanju o politikama i mjerama za ublažavanje klimatskih promjena,
- Pravilnik o informisanju potrošača o potrošnji goriva i emisijama CO₂ iz novih putničkih vozila sa motorom sa unutrašnjim sagorijevanjem,
- Pravilnik o načinu izrade projekcija emisija gasova sa efektom staklene bašte, sadržaju i formatu izvještaja o projekcijama,
- Pravilnik o načinu utvrđivanja obaveznih ciljeva smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte u sektorima izvan sistema trgovanja emisijama,
- Pravilnik o upravljanju, kontroli i evidenciji podataka o emisijama gasova sa efektom staklene baste,
- Pravilnik o načinu izvještavanja o prilagođavanju na klimatske promjene,
- Pravilnik o načinu izvještavanja o klimatskom finansiranju (klimatski relevantnim rashodima) u Budžetu Crne Gore,
- Uredba o načinu izrade i sadržaju inventara i izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte,
- Uredba o sistemu inventara gasova sa efektom staklene bašte i uklanjanju pomoću ponora, kao i o sistemu politika, mjera i projekcija emisija gasova sa efektom staklene bašte.

Formirana je Radna grupa za izradu Predloga zakona o održivom razvoju. Direktorat je pripremio prvu verziju nacrtu zakona, kojim se uspostavlja okvir za formalizaciju i institucionalizaciju principa održivosti kroz pravni sistem, obezbjeđujući dosljednu i usklađenu primjenu politika na nacionalnom i lokalnom nivou.

U cilju unapređenja teksta, organizovani su sastanci Radne grupe, tokom kojih su dostavljeni prvi komentari i sugestije, koji su razmotreni i obrađeni u okviru daljeg usaglašavanja nacrtu zakona.

3.3.6. Ostali projekti od značaja

U okviru projekta „*Jačanje crnogorskog nacionalno utvrđenog doprinosa i akcija adaptacije u okviru transparentnosti kroz Inicijativu za izgradnju kapaciteta za transparentnost (CBIT)*“, uspješno je završen MRV-E portal (online sistem za monitoring, izvještavanje, verifikaciju i evaluaciju podataka). U okviru istog projekta, tokom 2025. godine održan je program obuka za jačanje kapaciteta

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

crnogorskih institucija koje imaju obavezu da doprinose podacima relevantnim za oblast klimatskih promjena, konkretno potrebna znanja i vještine za sprovođenje MRV-E sistema u Crnoj Gori. Takođe su predstavljeni Vodič i smjernice za sistem monitoringa, izvještavanja, verifikacije i evaluacije (MRV-e) podataka o klimatskim promjenama, od strane CBIT tima.

Dana 23. decembra 2025. godine predstavljena je Nacionalna platforma za klimatsku transparentnost, što predstavlja jedan od ključnih ishoda ovog projekta, usmjerenih na jačanje nacionalnih kapaciteta u ovoj oblasti. Ovim je po prvi put u Crnoj Gori omogućena operacionalizacija MRV-E sistema – sveobuhvatnog mehanizma za monitoring, izvještavanje, verifikaciju i evaluaciju podataka relevantnih za oblast klimatskih promjena. Platforma funkcioniše kao digitalni portal putem kojeg sve integrisane institucije mogu razmjenjivati i dostavljati podatke, čime se obezbjeđuje visoka transparentnost i efikasnost u praćenju ostvarivanja nacionalnih klimatskih ciljeva.

Tokom juna 2025. godine održana su četiri online webinar, koji su predstavljali inicijalnu fazu programa obuka i koja su omogućila osnovno razumijevanje tematskog okvira, uključujući terminološke osnove i pregled međunarodnih obaveza. Nakon toga, u julu 2025. godine je sprovedena trodnevna radionica na temu „MRV sistemi i klimatsko finansiranje“, koja se odnosila na obuku o MRV sistemu i klimatskom finansiranju. U oktobru 2025. godine je organizovana dvodnevna radionica, u okviru programa posvećenog adaptaciji, dok je u novembru 2025. godine „održana dvodnevna radionica posvećena temi EU ETS i mjerama ublažavanja klimatskih promjena.

U julu 2025. godine održana je TAIEX misija sa ekspertima iz Hrvatske, s ciljem unapređenja razumijevanja EU sistema za praćenje, izvještavanje, verifikaciju i akreditaciju (MRVA) emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG).

Rezultat misije je dobijanje jasnih stručnih smjernica za usklađivanje crnogorskih procedura sa zakonodavstvom EU, što omogućava pravilnu transpoziciju i implementaciju relevantnog primarnog i sekundarnog zakonodavstva, jačanje institucionalnih kapaciteta, te efikasno praćenje i izvještavanje nadležnih organa o emisijama gasova sa efektom staklene bašte (GHG) u skladu sa pravnim tekovinama Evropske unije.

U okviru projekta Partnerstvo za implementaciju tržišta (PMI) pripremljena je Analiza procjene uticaja karbon takse i Procjena interakcije određivanja cijena ugljenika i planiranja proizvodnje u energetskom sektoru koja predstavlja dobru osnovu za uvođenje Mehanizma prekograničnog usklađivanja cijene ugljenika (CBAM-a) i jačanje postojećeg nacionalnog sistema trgovanja emisijama (ETS).

Takođe, pripremljena je i Komunikaciona strategija dekarbonizacije, kao i Mapa puta za prilagođavanje nacionalnog ETS sistema sa EU ETS sistemom.

Na sjednici Vlade Crne Gore 13. februara 2025. godine, usvojen je Četvrti nacionalni izvještaj i Prvi dvogodišnji izvještaj o transparentnosti Crne Gore (FNC/1BTR) prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama, uz finansijsku podršku Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF). Podnošenjem ovog kombinovanog izvještaja, Crna Gora nastavlja sa ispunjavanjem svojih međunarodnih obaveza u okviru UNFCCC. Primjenom modaliteta, procedura i smjernica (MPG), u skladu sa Okvirom unaprijeđene transparentnosti (ETF), potvrđuje svoju posvećenost obezbjeđivanju transparentnosti, dosljednosti, uporedivosti i tačnosti u izvještavanju o klimatskim aktivnostima i ostvarenom napretku ka nacionalnim klimatskim ciljevima.

Izveštaj obuhvata ažurirane podatke o inventaru emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG) za 2016. godinu, kao i rezultate novih inventara za 2022. godinu, uz pregled mjera koje su formulisane, usvojene i implementirane u cilju smanjenja emisija.

Dokument pruža sveobuhvatan klimatski profil zemlje, identifikuje najosjetljivije sektore i regione, te analizira potencijalne mjere prilagođavanja.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Takođe, Izveštaj FNC/1BTR obuhvata nacionalne napore u oblasti izgradnje kapaciteta, podsticanja investicija i uspostavljanja finansijskih mehanizama za sprovođenje klimatskih akcija, kao i pregled drugih relevantnih tema.

Izveštaj dodatno prikazuje aktivnosti Crne Gore u upravljanju klimatskim promjenama, sa posebnim fokusom na period nakon podnošenja Trećeg nacionalnog izvještaja (2017) i Trećeg dvogodišnjeg ažuriranog izvještaja (2021).

Tokom 2025. godine pripremljen je Projektni sporazum koji se odnosi na projekat pod nazivom „Unaprjeđenje strateških okvira za AFOLU sektore (sektori poljoprivrede, šumarstva i ostale upotrebe zemljišta) i podrška pokretanju druge Nacionalne inventure šuma u Crnoj Gori“, kandidovan od strane Vlade Crne Gore, putem nacionalne kontakt tačke za Zeleni klimatski fond. Predmetni projekat ima poseban značaj, jer obezbjeđuje neophodnu osnovu za sistematsko prikupljanje, obradu i validaciju podataka iz sektora šumarstva, što direktno doprinosi unapređenju održivog upravljanja šumama, kao jednog od najvrijednijih prirodnih resursa Crne Gore.

Kao dio jačanja administrativnog i tehničkog kapaciteta u oblasti izvještavanja, u novembru 2025. godine održana je obuka o korišćenju alata za izvještavanje ETF-a sa fokusom na Nacionalni inventar gasova sa efektom staklene bašte (GHG). Obuka je omogućila praktičnu primjenu ETF alata, razumijevanje Common Reporting Tables (CRTs), interoperabilnost sa IPCC softverom, kontrolu kvaliteta podataka i koordinaciju među institucijama.

Takođe, od NDC Partnershipa zatražena je podrška za unapređenje implementacije NDC-a, uključujući izradu Mape puta sa jasno definisanim odgovornostima, rokovima i izvorima finansiranja, podršku za uspostavljanje MRV sistema radi obaveznog praćenja NDC-a, kao i jačanje kapaciteta Agencije za zaštitu životne sredine za izradu projekcija emisija GHG-a i izvještavanje o NDC-u.

3.3.7. Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

- Februara 2025. godine, Vlada Crne Gore je razmotrila i usvojila Četvrti nacionalni izvještaj i Prvi dvogodišnji izvještaj o transparentnosti Crne Gore ka Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama,
- februara 2025. godine, Vlada Crne Gore je usvojila Ažurirani nacionalno utvrđeni doprinos Crne Gore za 2030. i 2035. godinu,
- jula 2025. godine, Vlada Crne Gore je razmotrila i usvojila Plan prilagođavanja na klimatske promjene za period 2025 – 2035 sa Akcionim planom za period 2025 – 2027,
- 18. septembra 2025. godine, Vlada Crne Gore je utvrdila Predlog zakona o klimatskim promjenama, koji je u decembru stupio na snagu, nakon sprovedene skupštinske procedure,
- 25. decembra 2025. godine, Vlada Crne Gore je usvojila Izvještaj o sprovođenju Nacionalne strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine, za period septembar 2021 – septembar 2024.godine.

3.3.8. Izveštaj o stanju u upravnim oblastima

U izvještajnom periodu, Direktorat je u prvostepenom upravnom postupku donio dva rješenja i jednu odluku. Pored toga, zaprimljena su tri zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Postupajući po ovim zahtjevima, a imajući u vidu da Direktorat nije posjedovao tražene informacije, zahtjevi su u skladu sa članom 20. Zakona o slobodnom pristupu informacijama proslijeđeni nadležnim organima na dalje postupanje.

Tokom izvještajnog perioda, Direktorat nije imao predmeta u drugostepenom upravnom postupku, niti je bilo postupanja po žalbama.

3.3.9. Predlog mjera i preporuka za unapređenje stanja

- Jačanje institucionalnih kapaciteta za operacionalizaciju i praćenje Plana za prilagođavanje na klimatske promjene 2025-2035. godine, Zakona o klimatskim promjenama, Nacionalne strategije održivog razvoja, kao i drugih relevantnih strateških dokumenata,
- dalje usklađivanje nacionalnih prioriteta sa Evropskim zelenim planom i ispunjavanje 17 ciljeva održivog razvoja (SDG),
- uspostaviti integrisani MIV portal (Monitoring, Izveštavanje, Verifikacija) i prateći e-MRV sistem radi automatizacije prikupljanja podataka o emisijama GHG,
- osigurati precizno izvještavanje u skladu sa Okvirnom konvencijom UN (UNFCCC) i Montrealskim protokolom, čime se direktno prati put ka klimatskoj neutralnosti,
- finalizacija i usvajanje Strategije niskougljeničnog razvoja, nakon čega će uslijediti integracija njenih ciljeva u energetske, transportne i industrijske politike, čime se kroz jasne vremenske okvire osigurava mjerljivo smanjenje emisija GH i postizanje klimatske neutralnosti,
- sprovođenje programa edukacije za građane, privredu i donosioce odluka o efektima klimatskih promjena, uz informisanje javnosti o konkretnim mjerama prilagođavanja i smanjenju rizika od katastrofa, u skladu sa Planom prilagođavanja na klimatske promjene.

3.4. DIREKTORAT ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I EU FONDOVE

3.4.1. Direkcija za međunarodnu saradnju i EU integracije

Shodno zahtjevu Ministarstva javne uprave koji se odnosi na dostavljanje informacija u stanju u upravnoj oblasti, dostavljamo sljedeće:

Ostvareni ciljevi sadržani u programu rada Vlade

Shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu planirane su i realizovane sljedeće obaveze:

✓ usvojena su dva polugodišnja izvještaja o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 - Životna sredina i klimatske promjene

Osmi polugodišnji Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, obuhvata period septembar 2024 – februar 2025. U izvještajnom periodu planirana je realizacija 281 mjera od kojih su 135 mjera sa rokom dospjelo za realizaciju, dok je 146 mjera sa rokom kontinuirano. Stepenn realizacije mjera sa rokom dospjelo za realizaciju je 13% (17 mjera), a stepenn djelimično realizovanih mjera je 49% (66 mjere). Stepenn realizacije mjera sa rokom kontinuirano je 63% (92 mjera), a stepenn djelimično realizovanih mjera je 24% (36 mjere).

Deveti izvještaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, obuhvata period februar - decembar 2025. u izvještajnom periodu planirana je realizacija 261 mjera od kojih je 126 sa rokom dospjelo za realizaciju, dok je 135 mjera sa rokom kontinuirano. Stepenn realizacije mjera sa rokom dospjelo za realizaciju je 17% (21 mjera), a stepenn djelimično realizovanih mjera je 33% (41 mjera). Stepenn realizacije mjera sa rokom kontinuirano je 65% (87 mjera), dok je stepenn djelimično realizovanih mjera 23% (31 mjera).

Mjere i aktivnosti preduzete za izvršavanje postavljenih ciljeva

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- Direkcija je u 2025. prikupila i dostavila **informacije o bilateralnoj saradnji MERS** sa svim zemljama svijeta, kako za potrebe kabineta ministra, tako i ostalih institucija na državnom nivou.
- U oblasti multilateralne saradnje, Direkcija je u 2025. godini obezbjeđivala koordinaciju sa međunarodnim organizacijama i partnerima, pratila ispunjavanje preuzetih međunarodnih obaveza i doprinosila jačanju pozicije Crne Gore u globalnim i regionalnim procesima iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena.
- Direkcija je u 2025. pripremala i učešća ministra na različitim službenim putovanjima i događajima, što podrazumijeva komunikaciju sa organizatorima, različitim učesnicima, protokolom, diplomatskim predstavništvima, pripremu platforme, agende puta, teza za sastanke i izlaganja (na osnovu inputa direktorata), kao i ostale aktivnosti u cilju obezbjeđivanja adekvatne logistike (avio karte, smještaj, transfer, prevođenje i sl). Takođe, nakon puta se pripremaju i Vladi na uvid dostavljaju i izvještaji sa službenog putovanja.

U prethodnoj godini realizovana su putovanja delegacije MERS-a predvođene ministrom u Kranj – Slovenija, Ženevu – Švajcarska, Brisel – Belgija, Nica – Francuska, Skoplje – Republika Sjeverna Makedonija, Valeta – Malta, Kairo – Egipat, Dubrovnik – Hrvatska.

Na Drugom ministarskom sastanku o Zelenoj agendi za Zapadni Balkan, održanom u Dubrovniku 14. oktobra 2025, usvojena je Dubrovačka deklaracija. Ovaj dokument potvrđuje posvećenost regiona implementaciji Zelene agende kao puta ka održivom razvoju, klimatskoj neutralnosti, zaštiti biodiverziteta i ekološkoj otpornosti, u skladu sa Evropskim zelenim dogovorom i ciljevima EU integracija.

Usvojeni su i ključni strateški dokumenti: Revidirani Akcioni plan Zelene agende za period 2025–2030, Mapa puta za prilagođavanje na klimatske promjene, Regionalni akcioni plan za prevenciju plastičnog zagađenja, uključujući morski otpad i Nacrt strateškog plana za biodiverzitet Zapadnog Balkana.

Realizacija zaključaka Vlade

Zaključak Vlade Crne Gore broj 11-11/25-2125/3 od 3. jula 2025. godine i broj 11-011/25-4597/3 od 22. januara 2026, a koji se odnose na realizaciju završnih mjerila iz Akcionog plana u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, su realizovani za izvještajni period.

Zaključak Vlade broj 10-322/25-164/2 od 06.02.2025. usvojila Informacije o neophodnosti potpisivanja Sporazuma sa „Institutom za građevinarstvo” doo iz Podgorice i Ugovora sa „Geometar” doo iz Podgorice, a u vezi sa izmirenjem obaveza za izvršene usluge i upisom u katastar Eko-efikasne zgrade u Podgorici. Zaključak je realizovan.

Zaključak Vlade broj 11-322/25-604/3 od 27.02.2025. usvojila je Informaciju za odobrenje plaćanja zadržanog depozita iz donatorskih sredstava – EMIF račun po dostavljenoj bankarskoj garanciji Izvođaču radova STRABAG AG za objekat Eko-efikasne zgrade u Podgorici. Zaključak je realizovan.

Zaključak Vlade broj 11-011/25-1361/3 od 08.05.2025. usvojila je Informaciju o potpisivanju pisma podrške radi uspostavljanja saradnje sa renomiranom organizacijom „National Geographic” s Predlogom pisma podrške. Zaključak je realizovan.

Zaključak Vlade broj 11-011/25-1879/2 od 05.06.2025. usvojila je Informaciju o potpisivanju Sporazuma o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije s Predlogom sporazuma. Zaključak je realizovan.

Zaključak Vlade broj 11-011/25-3040/3 od 25.09.2025. usvojila je Informaciju o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju u oblasti ekološke i pravosudne saradnje između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore (sa drugim partnerima i korisnicima), Expertise France (EF) i Francuske razvojne agencije (AFD), s Predlogom memoranduma. Zaključak je realizovan.

Realizovane aktivnosti u vršenju upravnog nadzora

Direkcija za međunarodnu saradnju i EU fondove ne vrši upravni nadzor.

Predlog mjera za unapređenje stanja u oblasti za koju je ministarstvo osnovano

Nema predloga za unapređenje saradnje.

Godišnji izvještaj o upravnim stvarima za 2025. godinu

Direkcija je donijela dva prvostepena rješenja koja se odnose na slobodan pristup informacijama, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama. Direkcija je preko drugostepenog organa Agencije za lične podatke i slobodan pristup informacijama, dostavila sve dokaze kako nije bilo 'ćutanja uprave' te da je odgovorila u zakonskom roku. Shodno tome, podnijeta žalba od strane fizičkog lica je odbijena.

3.4.2. Direkcija za EU fondove

Tokom 2025. godine, ključne aktivnosti odnosile su se na koordinaciju u pripremi projekata, pripremu tenderskih dokumentacija, učešće u procesu ugovaranja kroz evaluacione komisije, praćenje implementacije i izvještavanje o projektima i programima kroz Instrument za pretpristupnu podršku (IPA), kao i regularne horizontalne aktivnosti koje su u nadležnosti ove Direkcije.

Pored navedenog, Direkcija za EU fondove ima kontinuiranu ulogu i u ostalim EU programima – Investicioni okvir za Zapadni Balkan (Western Balkans Investment Framework), programi prekogranične saradnje i slično.

IPA III- Godišnji akcioni dokument za 2021. godinu

Na sjednici Vlade održanoj 13. februara 2025. godine usvojen je Izvještaj o statusu realizacije projekata iz godišnjeg akcionog programa Crne Gore za 2021. godinu. Izvještaj je istakao nekoliko projekata sa visokim rizikom, s obzirom na rok za ugovaranje sredstava do 15. decembra 2025. godine. Projekat nabavke višenamjenskog istraživačkog plovila klasifikovan je kao visokorizičan. Shodno tome, Ministarstvo je pokrenulo izmjene Akcionog dokumenta IPA 2021, predlažući preraspodjelu ovih sredstava na druge projekte unutar programa. Nakon usvajanja ažurirane verzije Akcionog dokumenta, isti je dostavljen Ministarstvu 15. maja 2025. godine.

▪ *Projekat: Podrška uspostavljanju NATURA 2000 mreže u Crnoj Gori (2,580,000.00€)*

Ugovor je potpisan 10. maja 2024. godine, sa periodom realizacije od 36 mjeseci. Uspostavljen je Upravni odbor projekta. Početni sastanak održan je 4. juna 2024. godine. Prvi sastanak Upravnog odbora projekta, na kojem su predstavljeni početni rezultati projekta, održan je 24. septembra 2024. godine. Na drugom sastanku Upravnog odbora projekta, održanom 21. januara, dogovoreno je da korisničke institucije podnesu zahtjev za dodatne aktivnosti, za šta je u toku pregovaračka procedura. Treći sastanak Upravnog odbora projekta planiran je za 16. jul 2025. godine.

Tokom prve faze realizacije projekta fokus je bio na aktivnostima kao što su: mobilizacija, regrutacija i obuka neključnih eksperata; prikupljanje podataka za identifikaciju vrsta od značaja za zajednicu (pSCI) u prethodno odabranim područjima i uspostavljanje specijalnih područja zaštite i Emerald lokaliteta; reorganizacija postojeće GIS baze podataka i obuka o upravljanju podacima. Realizacija u skladu sa planom. U najvećoj mjeri (95%) završena su terenska istraživanja (mapiranje) za kopnenu Natura-u 2000 mrežu. U toku je verifikacija prikupljenih podataka. Počela je realizacija morske NATURA-e.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- **Projekat: Podrška uspostavljanju EIONET sistema za praćenje i izvještavanje u Crnoj Gori (700,000.00€)**

Ugovor je potpisan 25. marta 2025. godine, sa periodom realizacije od 18 mjeseci. Cilj ugovora je pružanje tehničke podrške Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Agenciji za zaštitu životne sredine u uspostavljanju potpuno operativnog sistema za prikupljanje i izvještavanje o podacima o životnoj sredini, uključujući obezbjeđivanje efikasnog Geografskog informacionog sistema (GIS) i plana izgradnje kapaciteta.

Početni sastanak održan je 8. aprila 2025. godine. Početna radionica projekta održana je 13. maja 2025. godine. Prvi sastanak Upravnog odbora projekta održan je 13. juna 2025. godine. Projekat se realizuje u skladu sa planiranom dinamikom. Planirano je održavanje Upravnog Odbora u nedelji od 15-19. decembra 2025. godine. Ugovor može biti proširen za 50% ugovorene vrijednosti iz rezervi IPA 2021. Naredne godine će biti razmotrena mogućnost izrade softvera za SCADA sisteme ili reciklažne centre.

- **Projekat: Podrška Crnoj Gori u ispunjavanju zahtjeva pravnih tekovina iz Poglavlja 27 i razvoj kapaciteta (2,092,700.00€)**

Projekat treba da pruži tehničku podršku Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, i drugim institucijama zaduženim za ispunjavanje mjerila iz Poglavlja 27, u oblastima kvaliteta vazduha, industrijskog zagađenja, hemikalija, buke, civilne zaštite, klimatskih promjena, kao i strateškog planiranja i implementacije u oblasti zaštite životne sredine, sa ciljem doprinosa ispunjavanju zahtjeva pravnih tekovina Poglavlja 27 za Crnu Goru.

Ugovor je potpisan 24. oktobra 2025. godine. Zvaničan početak projekta je 3. novembar 2025. godine u trajanju od 36 mjeseci. Dobijena tehnička ponuda od ugovarača za adendum ugovora. U toku je provjera sa korisnicima projekta, nakon čega će dokumentacija biti dostavljena Ministarstvu javnih radova. Adendum ugovora potpisan je 15. decembra 2025. godine.

- **Projekat: Razvoj kapaciteta za IPA programiranje i implementaciju (623,000.00€)**

Projekat ima za cilj pružanje organizacione podrške nacionalnim strukturama uključenim u programiranje, upravljanje i implementaciju projekata finansiranih iz EU fondova, u oblasti životne sredine i klimatskih promjena i razvoj kapaciteta istih.

Evaluacije ponuda je završena i izvještaj je usvojen od strane Delegacije EU i potpisan 26.11.2025. godine. Ugovor je potpisan 15. decembra 2025. godine, a njegova implementacija otpočela je 12. januara 2026. godine.

Godišnji akcioni dokument za 2024. godinu (6,875,000.00)

U okviru IPA Akcionog dokumenta za Crnu Goru za 2024. godinu odobren je jedan projekat od strane Evropske komisije – **Tehnička podrška za pripremu projekata u sektoru životne sredine i klimatskih promjena u Crnoj Gori**, sa indikativnim budžetom od 6.875.000,00€. Glavni cilj ovog projekta je unapređenje spremnosti dokumentacije projekata iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena, kao i priprema uspješne implementacije Operativnog programa 2024-2027.

Tenderska dokumentacija je poslata DEU na prethodnu saglasnost (ex-ante) 19. maja 2025. godine, dok je 16. jula 2025.godine dobijena odbijenica sa komentarima. Izmjenjena verzija tenderske dokumentacije je poslata na odobrenje 3. oktobra 2025. godine. Tenderska dokumentacija je vraćena na doradu 24. decembra, a izmijenjena verzija je poslata na ponovno odobrenje 30. januara 2026. godine.

Operativni program 2024-2027 iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena

Operativni program zvanično je odobren od strane Evropske komisije 5. avgusta 2024. godine, dok je Finansijski sporazum potpisan 10. juna 2025. godine. Ukupna finansijska alokacija iznosi

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

48.484.375,00 eura. U okviru programskog pristupa, poseban značaj je dat sektorima i investicijama koje su ključne za ispunjavanje mjerila iz Poglavlja 27.

▪ ***Projekat: Sanacija nasipa na rijeci Bojani***

OIS se nalazi u završnoj fazi pripreme. Tenderska dokumentacija je izrađena tokom 2024. godine u okviru PPF projekta iz IPA II 2016, a trenutno se revidira od strane JASPERS-a. Tokom proteklih mjeseci realizovane su brojne proceduralne aktivnosti. Projekat je razmatran i tokom JASPERS misija u martu i maju 2025. godine. Budući da je UNDP tokom 2024. godine realizovao jedan segment projekta po značajno višim troškovima od planiranih, neophodno je odraditi novu analizu tržišta. Jedna od ključnih preporuka JASPERS-a odnosi se na podjelu projekta na prioritarnu i sekundarnu fazu. U narednim mjesecima biće definisani svi tehnički i finansijski detalji, a aktuelne verzije OIS-a i tenderske dokumentacije će biti ažurirane. Korisnici ovog projekta su Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za vode i Opština Ulcinj. Za projekat Izgradnja nasipa na rijeci Bojani, JASPERS tim je od marta 2025. godine uključen u proces pripreme projekta. Oni su pregledali projektnu i tendersku dokumentaciju, a kako je tokom procjene spremnosti identifikovano nekoliko otvorenih pitanja koja je potrebno razjasniti sa svim zainteresovanim stranama, proces podnošenja OIS-a je odgođen za jun 2026. godine.

▪ ***Projekat: Nabavka opreme za vanredne situacije i mehanizam civilne zaštite***

U okviru Operativnog programa 2024–2027 realizuje se projekat nabavke opreme za zaštitu od zemljotresa, sa ciljem jačanja kapaciteta sistema civilne zaštite. OIS za ovaj projekat dostavljen je Delegaciji EU 1. oktobra 2025. godine. Delegacija EU je 26.11.2025. godine dostavila komentare na OIS, nakon čega je pokrenut proces usklađivanja dokumenta. U tom cilju održani su sastanci sa kolegama iz Ministarstva unutrašnjih poslova, kako bi se OIS prilagodio primjedbama i preporukama DEU. Paralelno sa ovim aktivnostima, u završnoj fazi je i priprema tenderske dokumentacije (TD). Očekuje se da će dokumentacija biti prosljeđena Ministarstvu javnih radova na sagledavanje do kraja decembra.

▪ ***Projekat: Nabavka protivpožarne opreme***

Ovaj projekat takođe se realizuje u okviru Operativnog programa 2024–2027, sa ciljem unapređenja kapaciteta za prevenciju i reagovanje na požare. Ministarstvo unutrašnjih poslova dostavilo je nacrt OIS-a, koji je zahtijevao dodatno unapređenje kako u pogledu sadržaja, tako i u pogledu strukture. U cilju dorade i finalizacije OIS-a, održan je sastanak sa kolegama iz MUP-a 24.11.2025. godine, a zatim i 1.12.2025. godine. Tokom ovih sastanaka definisane su potrebne izmjene OIS-a. OIS još uvijek nije finalizovan – čeka se da kolege iz MUP-a unesu dogovorene izmjene u dokument. Nakon usaglašavanja OIS-a, planirano je sprovođenje istraživanja tržišta, na osnovu kog će se pristupiti pripremi tenderske dokumentacije. Predlog budžeta projekta je dostavljen ministru na saglasnost.

▪ ***Projekat: Zaštita Parka prirode Ulcinjska solana***

U sektoru zaštite prirode, ovaj projekat predstavlja jedan od najznačajnijih. Pripremne aktivnosti su u toku. Planirano je da se u okviru produženja jednog od IPA 2021 ugovora o uslugama ugovori izrada Studije izvodljivosti i procjene uticaja na životnu sredinu (EIA), što će omogućiti finansiranje projekta iz fondova EU, najverovatnije kroz Major Grant aplikaciju, s obzirom na to da se vrijednost projekta procjenjuje na više od 15 miliona eura.

Pitanje projekta Ulcinjske solane je najvažnije u kontekstu cjelokupnog Operativnog programa, s obzirom na to da je od presudne važnosti za zatvaranje mjerila u okviru Poglavlja 27. U narednim mjesecima će biti definisane i druge prioritete aktivnosti, te će, u skladu s tim, OIS biti pripremljen i dostavljen za hitne mjere (prva faza), dok će ostale komponente, uključujući izradu studije izvodljivosti za dugoročnu održivost, biti definisane naknadno.

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

▪ **Projekti: Unapređenje vodovodnih sistema u opštinama Pljevlja, Kolašin i Bijelo Polje**

Tri prioriteta infrastrukturna projekta odnose se na unapređenje vodovodnih sistema u opštinama Pljevlja, Kolašin i Bijelo Polje. Revizija glavnih projekata je u završnoj fazi. Pripremljen je prvi nacrt OIS-eva.

▪ **Projekat: Nabavka opreme za prikupljanje otpada**

Jedan od projekata nabavke koji će biti dio OP-a — Nabavka opreme za prikupljanje otpada — takođe je u fazi pripreme. Nakon što je novi Nacionalni plan upravljanja otpadom usvojen krajem oktobra 2025. godine, nadležna direkcija je započela koordinaciju sa opštinama kako bi se identifikovala prioriteta oprema za sakupljanje komunalnog otpada.

• **Napredak u pripremi infrastrukturnih projekata i OIS aplikacija**

Tokom 2025. godine posebno su intenzivirane aktivnosti u vezi sa infrastrukturnim projektima. Pored kontinuirane komunikacije i radnih sastanaka sa korisnicima i nacionalnim institucijama, od ključnog značaja bilo je uključivanje JASPERS inicijative. Organizovane su tri JASPERS misije, usmjerene na procjenu zrelosti projekata i planiranje njihove implementacije za sljedeće projekte:

- ✓ **Izgradnja nasipa na rijeci Bojani,**
- ✓ **Rehabilitacija zaštićenog područja Ulcinjska solana,**
- ✓ **Unapređenje kanalizacione mreže i sistema vodosnabdijevanja u opštini Bijelo Polje,**
- ✓ **Unapređenje sistema vodosnabdijevanja u opštini Kolašin,**
- ✓ **Unapređenje sistema vodosnabdijevanja u opštini Pljevlja.**

Pripreme aktivnosti za svih pet projekata su u toku, a očekuje se da OIS aplikacije budu pripremljene i dostavljene EUD-u u prvoj polovini 2026. godine.

Pored navedenih infrastrukturnih projekata, tokom 2026. godine biće pripremljeno više OIS aplikacija koje se odnose na tehničku pomoć za prioriteta aktivnosti, uključujući:

- ✓ **Jačanje kapaciteta za potpuno usklađivanje sa politikama EU u oblasti životne sredine,**
- ✓ **Tehničku podršku u vezi sa Natura 2000 i sektorskim prioritetima,**
- ✓ **Tehničku pomoć za podršku implementaciji Operativnog programa (OP), uključujući uspostavljanje Informacionog sistema za upravljanje OP-om, sprovođenje evaluacija, nabavku IT opreme i prateću tehničku podršku.**

Pripremom navedenih OIS aplikacija Ministarstvo će ispuniti obavezu iz Poglavlja 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, kroz realizaciju 75% OIS aplikacija planiranih u okviru Operativnog programa tokom 2026. godine.

Horizontalne aktivnosti/Task managemet

IPA poslovi obuhvataju i niz horizontalnih aktivnosti i obaveza koje se izvršavaju na redovnoj osnovi, a u skladu sa instrukcijama i obrascima iz Priručnika o procedurama (MoP¹). Najviše obaveza iz ovog dijela poslova se izvršava u periodu decembar/januar svake godine, kada se priprema Godišnja izjava o upravljanju, sa potrebnom pratećom dokumentacijom, za svaki pojedinačni IPA godišnji akcioni program. U istom periodu potrebno je izraditi Godišnji plan rada za tekuću godinu (za koji se vrši polugodišnje i godišnje praćenje), Analizu opterećenosti poslova za tekuću godinu i projekciju za naredne dvije godine (za koji se vrši polugodišnje i godišnje praćenje), Plan zapošljavanja

¹ Priručnik o procedurama (Manual of Procedures), izrađuje kancelarija Nacionalnog službenika za ovjeravanja (NAO), za svaki IPA finansijski period posebno, a u obavezi su da ga primjenjuju IPA jedinice u svim državnim institucijama.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

nedostajućih pozicija prema Analizi opterećenosti poslova, Plan obuka za tekuću godinu prema analizi potreba svakog zapošljenog pojedinačno, priprema IT akcionog plana.

Takođe, tokom 2025. godine, Direkcija za EU fondove preduzela je niz aktivnosti u cilju pripreme neophodne dokumentacije za potrebe revizija koje su sprovedene, i to:

✓ Dvije revizije/OTSV aktivnosti u vezi sa Operativnim programom 2024–2027

- Verifikacija na licu mjesta Upravljačke strukture Ministarstva finansija (NAO) Direktorat za upravljačku strukturu - Ministarstvo finansija (NAO) sproveo je 23. jula 2025. godine provjeru na licu mjesta na sistemskom nivou u okviru Operativnog programa 2024–2027. Većina preporuka i utvrđenih nalaza otklonjena je i zatvorena u periodu nakon sprovedene revizije.

- Follow-up misija DG ENEST DG ENEST je u oktobru 2025. godine sproveo follow-up misiju. Glavni nalaz odnosio se na potpisivanje Sporazuma sa krajnjim korisnicima (Working Agreements – WA) sa korisnicima projekata u okviru Operativnog programa. Dva radna sporazuma (WA) potpisana su sa Ministarstvom unutrašnjih poslova 16. decembra 2025. godine.

✓ Četiri revizije/OTSV aktivnosti u vezi sa AD 2021 i AD 2024

- Interna revizija – Ministarstvo finansija Jedinica za internu reviziju Ministarstva finansija sprovela je reviziju u periodu od 28. januara do 30. aprila 2025. godine. Obuhvat revizije odnosio se na provjeru sistema upravljanja i kontrole, kao i na projekat IPA II 2016 – Project Preparation Facility. Nisu utvrđene značajne preporuke koje bi se odnosile na funkcionisanje sistema u okviru IPA III AAP 2021 i AAP 2024.

- Revizija Direktorata za upravljačku strukturu Ministarstva finansija (NAO) Upravljačka struktura Ministarstva finansija (NAO) sprovela je 23. jula 2025. godine provjeru na licu mjesta na sistemskom nivou za Operativni program 2024–2027. Nisu utvrđene značajne preporuke koje bi se odnosile na funkcionisanje sistema u okviru IPA III AAP 2021 i AAP 2024.

- DG ENEST – Follow-up misija DG ENEST je u oktobru 2025. godine sproveo follow-up misiju u vezi sa IPA III AD 2021, AD 2024 i Operativnim programom 2024–2027. Nisu utvrđene značajne preporuke koje bi se odnosile na funkcionisanje sistema u okviru IPA III AAP 2021 i AAP 2024.

- Revizija Revizorskog tijela za AD 2021 Revizija Revizorskog tijela za AD 2021 započela je krajem oktobra 2025. godine. U toku je izrada revizorskog izvještaja.

Monitoring aktivnosti

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je definisano kao Upravljačko tijelo za Višegodišnji Operativni program za zaštitu životne sredine i klimatske promjene za period 2024–2027. Jedan od zadataka Upravljačkog tijela je uspostavljanje Sektorskog nadglednog odbora, čije su nadležnosti definisane Okvirnim finansijskim sporazumom o partnerstvu između Evropske komisije i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore o modelima sprovođenja finansijske podrške EU Crnoj Gori u okviru Instrumenta za pretprijetnu podršku (IPA III). Sektorski nadgledni odbor čine predstavnici/ice Evropske komisije, Vlade Crne Gore i relevantnih državnih institucija, jedinica lokalne samouprave i javna komunalna preduzeća koja su korisnici programa, ekonomski i socijalni partneri, partneri iz oblasti zaštite životne sredine, nevladine organizacije, kao i predstavnici/ce donatora i međunarodnih finansijskih institucija.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Konstitutivna sjednica Sektorskog nadglednog odbora za Višegodišnji Operativni program za zaštitu životne sredine i klimatske promjene za period 2024-2027 održana je 8. decembra 2025. godine. Sjednice se odžavaju na polugodišnjem nivou. Sledeća je planirana za jun 2026. godine, do kad Direkcija ima u planu usaglašavanje Poslovnika o radu, Izjave o povjerljivosti i nepristrasnosti, kao i Odluke o imenovanju Sektorskog nadglednog odbora (SMC) sa Delegacijom Evropske u Crnoj Gori (DEU).

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Br.	Naziv dokumenta	Datum održavanja sjednice	Zaključak	Status
1.	Informacija o realizaciji aktivnosti i projekata koji se implementiraju kroz sistem indirektnog upravljanja IPA fondovima sa prepoznatim ključnim izazovima (IPA II i IPA III) sa predlogom redefinisiranja institucionalnog okvira I uspostavljanja struktura	25.12.2024.	Zadužuje se Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da u najkraćem roku Vladi Crne Gore predloži kadrovsko rješenje u ulozi generalnog direktora koji ima ulogu Rukovodioca Tijela za posredovanje politikama u okviru Godišnjih akcionih programa za 2021. i 2024. godinu i zamjenika Rukovodioca Upravljačkog tijela u okviru Operativnog programa za oblast životne sredine i klimatske promjene 2024-2027, imajući u vidu dugotrajnu upražnjenost jedne od ključnih IPA pozicija.	Realizovano - Na sjednici Vlade održanoj 03. aprila 2025. godine, za v.d. generalnog direktora Direktorata za međunarodnu saradnju i EU fondove, imenovan je dr Trifun Savić.
			Zadužuje se Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera – Upravljačko tijelo za Operativni program za oblast životne sredine i klimatskih promjena 2024-2027. Da u najkraćem roku pripremi predlog Radnog sporazuma, u cilju jasnog preciziranja obaveza i dužnosti krajnjih korisnika, kao i praćenje održivosti projekata nakon isteka perioda implementacije.	Realizovano - Direkcija za EU fondove je pripremila i dostavila Ministarstvu finansija predlog Radnog sporazuma 10. aprila 2025. godine.

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

			Zadužuju se relevantna tijela, akreditovana kroz Godišnji program za 2024. godinu i Operativni program za oblast životne sredine i klimatskih promjena (2024-2027) da pripreme referentne inicijalne planove nabavki, u skladu sa obavezama koje proističu nakon potpisivanja Finansijskih sporazuma za referentne programe.	Realizovano - Za Godišnji program za 2024. godinu, Ministarstvo javnih radova u saradnji sa Ministarstvom ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je pripremio plan nabavki. Za Operativni program, priprema plana nabavki je inicirana od strane Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, kao Upravljačkog tijela. Plan nabavki je dostavljen Ministarstvu finansija, pripremljen je i dostavljen u skladu sa obavezama koje proističu iz Finansijskog sporazuma 04.07.2025. godine.
2.	Informacija o statusu sprovođenja projekata planiranih Godišnjim akcionim programom za Crnu Goru za 2021. godinu	13.2.2025.	Zadužuje se Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da, kod ugovora koji su prepoznati kao rizični, definiše mjere za ublažavanje rizika i eventualne korake za preusmjeravanje sredstava, u cilju što efikasnijeg korišćenja dostupnih EU sredstava.	Realizovano - Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je iniciralo izmjenu Akcionog dokumenta za IPA 2021, na način što će se sredstva koja su bila namijenjena za nabavku višenamjenskog broda rasporediti na postojeće ugovore iz Akcionog programa. Izmjene su odobrene od strane Delegacije Evropske unije.
3.	Informacija o statusu implementacije, ključnim izazovima/rizicima i dinamici akreditacije u okviru IPA II i IPA III programa kroz sistem indirektnog upravljanja EU fondovima	31.7.2025.	Zadužuje se Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da, u komunikaciji sa korisnikom – Ministarstvom prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine i Ministarstvom javnih radova, za ugovor Tehnička podrška za uspostavljanje Geoportala (Inspire) u okviru Godišnjeg akcionog programa za 2021. godinu, u najskorijem roku izvijesti NAO/Upravljačku strukturu o rješenju	Realizovano – Ministarstvo je nakon komunikacije za Ministarstvom prostornog planiranja donijelo odluku da se projekat Tehnička podrška za uspostavljanje Geoportala (Inspire) u okviru Godišnjeg akcionog programa za 2021. godinu, neće realizovati. U cilju realokacije sredstava na postojeće projekte, Ministarstvo je iniciralo proceduru odobravanja rezervi (contingency) u iznosu od 10% vrijednosti cjelokupnog programa

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

			postojećeg izazova u cilju daljeg definisanja i potencijalne realokacije sredstava.	IPA 2021. Upravljačka struktura je obaviještama o preduzetim koracima, dana 18.09.2025. godine.
			Zadužuju se rukovodioci nadležnih IPA tijela u resornim ministarstvima da, pod koordinacijom Nacionalne službenice za ovjeravanje, potpišu Implementacione i Operativne sporazume za godišnji akcioni program 2024. godinu i za višegodišnje Operativne programe za oblast životne sredine i klimatskih promjena i oblast zapošljavanja I socijalne politike (2024-2027) u najkraćem roku, a shodno organizacionim I kadrovskim promjenama u prethodnom periodu.	Realizovano - Operativni sporazumi su potpisani 01.08.2025. godine.
4.	Informacija o realizaciji aktivnosti, statusa implementacije i ključnim izazovima u okviru IPA II i IPA III programa kroz sistem indirektnog upravljanja EU fondovima	25.12.2025.	Zadužuje se rukovodni kadar nadležnih IPA institucija da tokom 2026. godine, prioritarno delegira angažovane službenike/ce na dostupne i planirane obuke kroz IPA modul, u organizaciji Uprave za ljudske resurse kao i IPA program obuka u organizaciji Ministarstva evropskih poslova, sa naglaskom na obaveznost pohađanja istih od strane novo-angažovanog IPA kadra.	Zaključak još uvijek nije dospio za realizaciju.

Tabela br.3. Zaključci Vlade – Direkcija za EU fondove

3.5.DIREKTORAT ZA RAZVOJ SJEVERA

Direktorat za razvoj sjevera vrši poslove koji se odnose na: uspostavljanje koncepta održivosti na sjeveru Crne Gore, definiše rješenja za održivo upravljanje: društvenim, prirodnim i ekonomskim resursima; unapređuje postojeću institucionalnu organizaciju i sistem finansiranja za održivi razvoj i sprovođenje razvojnih i strateških planova za održivi razvoj sjevera Crne Gore; definiše ciljeve za smanjenje potrošnje prostora i održivo planiranje namjene prostora uz svrhu adekvatnog korišćenja prirodnih resursa; praćenje realizacije svih razvojnih i infrastrukturnih projekata kao i ključnih trendova u politici zaposlenosti ekonomske i socijalne sigurnosti, stimulacije ulaganja za investitore, otklanjanje biznis barijera, koordinacije sa lokalnim samoupravama u realizaciji razvojnih projekata, saradnja sa građanima i zainteresovanim NVO i medijima u promociji održivih razvojnih infrastrukturnih projekata; saradnja i koordinacija sa nadležnim institucijama na efikasnoj realizaciji projekata; učešće u pripremi plana integriteta; koordinacija implementacije državne planske dokumentacije i prostornih planova u dijelu realizacije i valorizacije potencijala sjevera; pružanje informacije domaćim i stranim investitorima po mogućnostima ulaganja i podsticanja investicionih i razvojnih projekata, koordinacija aktivnosti na projektima valorizacije prostora i lokaliteta koji se stavljaju u funkciju razvoja; monitoring nad radom preduzeća i subjekata koji su nadležni za realizaciju projekata; saradnja sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima i crnogorskom dijasporom sa sjevera u vezi sa pripremom investiciono regionalnih projekata; učešće u pripremi budžeta i kapitalnog budžeta u svrhu realizacije razvojnih projekata; promotivne aktivnosti u svrhu uspješne prezentacije razvojnih projekata; učešće u pripremi tenderske dokumentacije za javne nabavke iz nadležnosti Direktorata i druge poslove u skladu sa propisima.

Pokrenute su aktivnosti na izradi Mape puta za održivi razvoj sjevernog regiona, koja će predstavljati sveobuhvatni dokument koji definiše dugoročnu viziju i ključne ciljeve za ekološki i održivi razvoj sjevernog regiona;

U planu je formiranje sveobuhvatne interresorne radne grupe u cilju sprovođenja Mape puta za održivi razvoj sjevernog regiona, kao i organizacija što većeg broja radionica i edukativnih događaja na sjeveru Crne Gore;

Planirano je osmišljavanje i sprovođenje zajedničkih akcija i saradnja sa ostalim ministarstvima u cilju daljeg razvoja sjevernog regiona.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

3.6.ODJELJENJE ZA EKOLOŠKU INSPEKCIJU

3.6.1.Inspekcijski nadzor ekološke inspekcije

Ekološka inspekcija je u izvještajnom periodu 01.01. - 31.12.2025. godine izvršila 1.831 inspekcijskih pregleda u kojima je utvrdila 708 nepravilnosti.

Broj inspekcijskih pregleda	2.311
- redovni	1.242
- po inicijativi	514
- kontrolni	555
Broj utvrđenih nepravilnosti	1.097
Broj ukazivanja	154
Broj nepravilnosti otklonjenih u toku pregleda (Član 32 ZIN)	5
Broj rješenja	767
Broj prekršajnih naloga	
Iznos izrečenih novčanih kazni prekršajnim naložima	
Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	86
Broj rješenja o novčanom kažnjavanju	38
Iznos izrečenih novčanih kazni rješenjem	55. 550 €
Broj krivičnih prijava	53

Poslato na prinudnu naplatu - Poreskoj upravi (član 152 ZUP)	4 / 8 550€
--	------------

Broj rješenja o otklanjanju nepravilnosti	721
Broj rješenja o odbijanju inicijative zbog nenadležnosti	10
Broj rješenja o pečaćenju objekata	4
Broj rješenja o odbijanju zahtjeva za ponavljanje upravnog postupka/obustavljanje izvršenja rješenja	
Broj rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti	32
Broj žalbi	9
Obavještenja o nenadležnosti	43
Rješenje o produženju roka	1

Broj obavještenja o prosljeđivanju inicijativa	224
--	-----

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Kontrole u spoljnotrgovinskom prometu (uvoz, izvoz, tranzit)		Naplaćeno za preglede (€)
Broj rješenja u spoljnotrgovinskom prometu		
Broj izdatih certifikata i uvjerenja		

Prekršajni nalozi	Broj	Iznos (€)
Broj izdatih prekršajnih naloga /Iznos izrečenih novčanih kazni		
Podneseni zahtjevi za sudsko odlučivanje		
Pokrenuti postupci prinudne naplate - Centralnoj banci, privrednom društvu, preduzetniku ili fizičkom licu		

Tabela br.4. Prikaz inspekcijskih pregleda

✓ **Utvrđene nepravilnosti:**

U izvještajnoj godini utvrđeno je ukupno 1097 nepravilnosti, a najčešće su se odnosile na: obavljanje djelatnosti bez dozvole i saglasnosti nadležnih organa; kvalitet tehnoloških voda ne odgovara uslovima za ispuštanje u javnu kanalizaciju i prirodni recipijent propisan zakonom (kada obaveza kontrole kvaliteta otpadnih voda proizilazi iz Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu); obavljanje djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru bez dozvole nadležnih organa; držanje zaštićenih vrsta u zatočeništvu bez dozvola ili u neadekvatnim uslovima, kvalitet ispuštenih gasova iz ložišta i drugih tehnoloških ispusta ne odgovara uslovima propisanim zakonom; nepreduzimanje mjera iz Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu; upravljanje otpadom na način kojim se stvara negativan uticaj na životnu sredinu; nepostupanje po planovima i programima na koje je data saglasnost od strane nadležnih organa; nesprovođenje monitorng segmenta životne sredine; povećan nivo buke u životnoj sredini; nedostavljanje podataka iz katastra zagađivača nadležnom organu; nevršenje zdravstvenih pregleda profesionalno izloženih lica koja rade u zoni zračenja; nevršenje dozimetrijskih ispitivanja, kontrole radne sredine i mjerenja u cilju sprovođenja programa osiguranja i kontrole kvaliteta za izvore jonizujućeg zračenja; neposjedovanje rješenja o ispunjenosti propisanih uslova za korišćenje izvora jonizujućeg zračenja, neadekvatno skladištenje hemikalija, promet hemikalija bez dozvole nadležnog organa, nedostavljanje obavještenja o seveso postrojenjima, mjerenje nivoa nejonizujućeg zračenja i dr.

✓ **Preduzete upravne mjere**

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti 1097, inspektori su izrekli mjere ukazivanja 154 i donijeli 767 rješenja.

U izvještajnom periodu, donijeto je 38 zaključka koja se odnose na izricanje novčanih kazni zbog neizvršenja rješenja (u ukupnom iznosu od 55.550 €).

Podnijeto je 53 krivičnih prijava.

Podnijeto je 86 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

U izvještajnoj godini Ekološka inspekcija je realizovala svoje aktivnosti u okviru propisanih nadležnosti, a u skladu sa Godišnjim programom rada i dinamičkim planovima rada.

3.7. SLUŽBA ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE

3.7.1. Slobodan pristup informacijama, mirno rješavanje radnih sporova

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je u periodu od 01.01.-31.12.2025.godine ažuriralo Vodič za slobodan pristup informacijama.

Po osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama Službi za za pravne i opšte poslove u periodu od 01.01-31.12.2025. godine, podnijeto je ukupno 44 zahtjeva, od kojih je:

- 12 zahtjeva usvojeno,
- 20 zahtjeva je djelimično usvojeno,
- 11 zahtjeva je odbijeno,
- 1 zahtjev je prosljeđen nadležnom organu.

Tokom izvještajnog perioda podnijeto je 7 žalbi na rješenja po slobodnom pristupu informacijama, od kojih je 6 žalbi odbijeno, a jedna žalba je usvojena i ministarstvo je donijelo izmijenjeno rješenje.

U skladu sa Zakonom o mirnom rješavanju radnih sporovapred Agencijim za mirno rješavanje radnih sporova nije bilo podnijetih zahtjeva.

3.7.2.Zaštitnik imovinsko-pravnih odnosa

U Službi za pravne i opšte poslove u izvještajnom periodu bilo je 4 zahtjeva Zaštitinika imovinsko pravnih interesa. S obzirom da Ministarstvo nije bilo nadležno u 3 slučaja predmetni zahtjevi su prosljeđeni nadležnom organu, dok je po jednom zahtjevu odlučeno.

3.7.3. Opšti poslovi, žalbe, uvjerenja, rješenja, ugovori i druge aktivnosti

Postupajući po podnijetim zahtjevima za izdavanje uvjerenja/potvrda, za izvještajni period, izdato je 27 potvrda/uvjerenja o podacima o kojima se vode službene evidencije, po članu 33 ZUP-a.

Za izvještajni period po podnijetim zahtjevima izdato je 191 rješenje od kojih: 104 rješenja o korišćenju godišnjeg odmora, 4 rješenja o prekidu godišnjeg odmora, 4 rješenja o korišćenju plaćenog odsustva, 1 rješenje o mirovanju radnog odnosa, 16 rješenja o isplati pomoći, 2 rješenja o neplaćenom odsustvu, 1 rješenje o porodijskom odsustvu, 1 rješenje za izvrsnost zaposlenih u javnoj upravi Crne Gore, 42 rješenja o naknadi za članstvo u radnoj grupi i 16 rješenja o pravima iz radnog odnosa.

Takođe je bilo 2 sporazumna raskida radnog odnosa.

Pravni osnov za postupanje bio je Zakon o upravnom postupku, Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakon o radu i Granski kolektivni ugovor za oblast uprave i pravosuđa.

Tokom izvještajnog perioda podnošeni su, na mjesečnom nivou, izvještaji za obračun zarada Službi za ekonomsko-finansijske poslove i javne nabavke, sa pratećom dokumentacijom.

Kod Poreske uprave podnijeto je ukupno 38 prijava i 18 odjava.

U Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera u izvještajnom periodu sačinjeno je ukupno 95 ugovora i to:

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- Ugovor o dopunskom radu - 31
- Ugovor o djelu – 29
- Ugovor o konsultantskim uslugama -33
- Ugovor o pružanju usluga - 2
- Sporazumni raskid Ugovora o djelu – 11
- Jednostrani raskid ugovora o djelu- 1
- Anex ugovora – 166
- Anex ugovora o konsultantskim – 5
- Anex ugovora o dopunskom radu -1

U Službi za pravne i opšte poslove u izvještajnom periodu nije bilo uložених žalbi na rješenja o pravima i obavezama službenika i namještenika po osnovu rada.

3.7.4. Knjiga procedura sa internim pravilima

Služba za pravne i opšte poslove je u 2025.godini donijela 19 Internih pravila koja su sastavni dio Knjige procedura.

Pravni osnov za postupanje je Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Pravilnik o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole, Zakon o državnoj upravi, Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o državnim službenicima i namještenicima.

3.7.5. Predlozi za razrješenje i imenovanje direktora i članova odbora u organima nad kojima ministarstvo vrši nadzor i kontrolu rada

Služba za pravne i opšte poslove je u izvještajnom periodu podnosila Predloge Vladi Crne Gore za razrješenje i imenovanje predsjednika i članova Upravnog odbora DOO Fond za zaštitu životne sredine, Project-consultinga doo, kao i Regionalnog vodovoda doo.

3.8. SLUŽBA ZA UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

3.8.1. Pravilnici i druga akta

Vlada Crne Gore na sjednici od 23 oktobra 2025. godine je utvrdila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, kojim je sistematizovano 176 službeničkih i namješteničkih mjesta (uključujući mjesto ministra i dva državna sekretara). Na osnovu usvojenog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, realizovane su aktivnosti na donošenju rješenja o raspoređivanju i rješenja o zaradi državnih službenika.

Početkom 2025. godine odrađen je i Plan integriteta za 2025-2026.godinu Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, po zahtjevu Agencije za sprječavanje korupcije.

Služba za upravljanje ljudskim resursima je u 2025.godini donijela devet Internih pravila iz nadležnosti Službe, koja su sastavni dio Knjige procedura. Pravni osnov za postupanje je Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Pravilnik o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole, Zakon o državnoj upravi, Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o državnim službenicima i namještenicima.

U 2025. godini, Služba za upravljanje ljudskim resursima je pripremila i "Analizu broja zaposlenih u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera" koja je dostavljena Vladi Crne Gore.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Na osnovu Uredbe o ocjenjivanju državnih službenika i namještenika ("Službeni list Crne Gore", br. 16/19) i Zakona o državnim službenicima i namještenicima, Služba za upravljanje ljudskim resursima, preduzela je aktivnosti na ocjenjivanju zaposlenih za 2024. godinu, koje je realizovano u zakonskom roku i u tom cilju pripremila 37 rješenja za godišnje ocjenjivanje preuzetih službenika.

Na osnovu praćenja probnog rada novozaposlenih službenika od strane neposrednih rukovodilaca donijeta su dva rješenja o okončanju probnog rada, pa su samim tim isti nastavili rad u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera na neodređeno vrijeme.

Sve planirane aktivnosti koje su u nadležnosti Službe za upravljanje ljudskim resursima su blagovremeno i uspješno realizovane.

3.8.2. Stručno usavršavanje službenika

Tokom 2025. godine, veći broj zaposlenih u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera pohađalo je različite seminare ili obuke. Službenici su pohađali obuke iz programa stručnog osposobljavanja, usavršavanja preko Uprave za ljudske resurse, kao i drugih organizatora.

U skladu sa Programom Uprave za ljudske resurse, 91 polaznika iz ministarstva su pohađali 27 obuka u izvještajnom periodu, najviše IPA obuka. Takođe, Služba za upravljanje ljudskim resursima je u 2025. godini organizovala samostalno ili u saradnji sa Upravom za ljudske resurse 10 obuka kojima je prisustvovalo 119 polaznika iz ministarstva. Najviše zastupljene obuke su se odnosile na usavršavanje engleskog jezika i slobodnog pristupa informacijama

3.8.3. Zaposleni

U cilju kontinuiranog rada ovog organa, Ministarstvo je tokom 2025. godine dostavilo devet predloga za određivanje vršioca dužnosti direktora direktorata, kao i sedam predloga za prestanak VD stanja (četiri zbog isteka perioda od šest mjeseci i tri zbog podnošenja ostavke).

Tokom izvještajnog perioda, odrađeno je privremeno preuzimanje od šest mjeseci za 5 zaposlena, i trajno raspoređivanje za četiri zaposlena iz drugih organa.

3.8.4. Radna tijela

Zaposlena u Službi za upravljanje ljudskim resursima je bila članica sledećih radnih tijela:

- ✓ Radna grupa za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija, Ministarstvo rada i socijalnog dijaloga,
- ✓ Radna grupa za izradu teksta Nacrta Zakona o lokalnim službenicima i namještenicima, Ministarstvo javne uprave,
- ✓ Međuresorna radna grupa za rješavanje problema neisplaćenih potraživanja, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga,
- ✓ Radna grupa za izradu Nacionalne strategije rodne ravnopravnosti 2025 - 2029 sa AP za 2025-2026. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

3.9. SLUŽBA ZA EKONOMSKO- FINANSIJSKE POSLOVE I JAVNE NABAVKE

3.9.1. Aktivnosti iz oblasti ekonomsko-finansijskih poslova

Za izvještajnu godinu predlogom zakona o Budžetu dodjeljena su sredstva u iznosu od 3.378.141,05€, dok je tekući budžet za finansijsko izvještavanje iznosio 3.691.780,13€, pa je polazeći od problema u servisiranju pojedinih kategorija troškova, ministarstvo predložilo povećanje Budžeta za 2026. godinu u iznosu od 68.971.411,71€, odnosno za 1.868,7% u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, odobreno je 94,5% manje sredstava u odnosu na predlog Budžeta, a u odnosu na Budžet za izvještajnu godinu – 2026. odobreno je povećanje za 8,64%.

Isplaćeni iznos od donatorskih sredstava iznosio je: 1.584.850,68€.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

BUDŽET ZA 2025. GODINU				
Budžetska pozicija	Naziv budžetske pozicije	Tekuci budžet	Plaćeno	Stopa realizacije
411	Bruto zarade	1,046,893.27	989,679.56	94,53
4122	Naknada za stanovanje i odvojen život	11,189.18	0.00	0.00
4124	Jubilarne naknade	1,657.29	0.00	0.00
4125	Otpremnine	656.25	0.00	0.00
4127	Ostale naknade	54,493.54	53,845.89	98.81
4131	Administrativni materijal	18970.67	14100.43	74.33
4133	Materijal za posebne namjene	10,158.88	8,991.21	88.51
4134	Rashodi za energiju	36.80	0.00	0.00
4135	Rashodi za gorivo	21,225.54	19,646.89	92.56
4141	Službena putovanja	107,190.00	106,020.02	98.91
4142	Reprezentacija	19,484.57	19,484.57	100.00
4143	Komunikacione usluge	14,870.54	14,869.54	99.99
4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	2,155.42	1,241.45	57.60
4146	Advokatske, notarske i pravne usluge	1,277.16	37.51	2.94
4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	410,330.62	395,837.72	96.47
4148	Usluge stručnog usavršavanja	2,085.90	200.00	9.59
4149	Ostale usluge	142,514.64	97,330.57	68.30
4153	Tekuće održavanje opreme	10,543.96	10,487.07	99.46
4161	Kamate rezidentima	3,633.40	744.35	20.49
4171	Zakup objekata	8,389.52	4,030.28	48.04
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	336,553.66	328,768.32	97.69

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

4192	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	866.44	0.00	0.00
4193	Izrada i održavanje softvera	7,607.81	4,971.70	65.35
4194	Osiguranje	6,963.81	3,655.30	52.49
4195	Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	174,714.00	171,853.77	98.36
4196	Komunalne naknade	395.28	0.00	0.00
4314	Transferi nevladinim organizacijama	183,684.08	180,704.00	98.38
4316	Transferi za jednokratne socijalne pomoći	1.00	0.00	0.00
4318	Ostali transferi pojedincima	6,661.00	6,660.00	99.98
4324	Transferi opštinama	3,177.52	0.00	0.00
4326	Transferi javnim preduzećima	1.00	0.00	0.00
4415	Kapitalni izdaci	39,973.90	39,063.24	97.72
4630	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	50,000.00	4,515.64	9.03

Tabela br.5. Pregled realizacije budžeta

3.9.2. Aktivnosti iz oblasti javnih nabavki

U 2025. godini sprovedeno je sedamnaest (17) jednostavnih nabavki preko ESJN. Jednostavne nabavke preko ESJN sistema:

- nabavka korišćenja godišnje licence za elektronsku zbirku propisa,
- nabavka kompjuterske opreme,
- usluge rezervacije smještaja i avio karata,
- nabavka usluga prevođenja,
- nabavka poštanskih usluga.
- izrada strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2026-2029. godine,
- izrada Predloga Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini i pet podzakonskih akata,
- organizacija jedne radionice u saradnji sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (troškovi kateringa, sale, materijala, servisnih usluga, voda, mikrofona, flajera, akreditacija i dr.),
- izrada stručnih osnova za tri pravilnika iz oblasti radijacione i nuklearne sigurnosti,

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- uputstvo o korišćenju zaključaka u vezi sa najboljim dostupnim tehnikama za spaljivanje otpada, a u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama, na osnovu Direktive EU/2010/75 o industrijskim emisijama,
- izrada stručnih osnova za tri pravilnika iz oblasti zaštite od radona,
- izrada stručnih osnova za dva pravilnika iz oblasti zaštite od zračenja,
- izrada stručnih osnova za četiri pravilnika iz oblasti radijacione bezbjednosti,
- nabavka usluga fotokopiranja,
- nabavka usluga štampanja,
- nabavka kompjuterske opreme,
- novogodišnji paketići za djecu zaposlenih u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

U toku izvještajnog perioda Ministarstvo je sačinilo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama:

- Godišnji izvještaj,
- Metodologiju analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i
- Evidenciju o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila.

Zaključeno je devet Ugovora za jednostavne nabavke do 8.000,00 € bez PDV-a i to:

- Ugovor CID,
- Ugovor Danka Caković,
- Ugovor Infomont doo,
- Ugovor Mtel,
- Ugovor Spectrum analitika,
- Ugovor Vulin doo,
- Ugovor pilates u okviru manifestacije Green Montengro Intrnacional film festival,
- Ugovor Natal,
- Ugovor CEPTING.

Centralizovane javne nabavke:

- Posebni ugovor -osiguranje imovine,
- Posebni ugovor -nabavka vozila,
- Posebni ugovor -nabavka goriva,
- Posebni ugovor -nabavka kancelarijskog materijala,
- Posebni ugovor- osiguranje zaposlenih.

4. IZVJEŠTAJ INSTITUCIJA NAD KOJIMA MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA VRŠI NADZOR

4.1. AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Agencija za zaštitu životne sredine je tokom 2025. godine realizovala značajan obim aktivnosti od kojih u ovom Rezimeu izdvajamo najznačajnije.

4.1.1. Sektor za monitoring životne sredine

Sektor za monitoring životne sredine izradio je: Informaciju o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2024. godinu koja je usvojena od strane Vlade Crne Gore i dostupna na linku: Informacija-o-stanju-životne-sredine-za-2024.-godinu.pdf (epa.org.me), IV Izveštaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori na bazi indikatora za period 2021-2024.godine, Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2026. godinu, Program praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla za 2025/26. godinu i dostavljen je izvještaj o laboratorijskim ispitivanjima u skladu sa Programom praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla za 2024/25. godinu Takođe, realizovano je i sakupljanje podataka za ažuriranje EMEP/EEA i GHG inventara, kao i popunjavanje podataka u ETF alat i komunikacija sa ekspertima iz CITEPA radi potrebe izvještavanja ka Energetskoj zajednici. Dostavljeni su podaci i za vazduh, PRTR, zaštićena područja i kvalitet voda. Sektor je uzeo učešće u pripremi izvještaja o ciljevima i strategiji održivog razvoja, koordiniranje izrade Nacionalnog akcionog plana za sprječavanje zagađenja mora od izvora sa kopna za period 2025-2035 zajedno sa Nacionalnim osnovnim emisijama u more (NBB), kao i u ažuriranju podataka speleo objekata Crne Gore. Tokom godine vršen je kontinuirani monitoring kvaliteta vazduha uključujući servisiranje i kalibraciju mjernih stanica, učešće u aktivnostima na mjerenju (monitoringu) koncentracije alergenog polena, kao i izvještavanju o izmjenjenim vrijednostima koncentracija alergenog polena u vazduhu i edukaciji o istom. Kada je riječ o učešću i realizaciji projekata pomenućemo: učešće u implementaciji projekta AllerShield HR-BA-ME00225 “Jačanje kapaciteta u monitoringu alergenog polena u vazduhu”, učešće u realizaciji projekta “Upravljanje slivom rijeke Drim”, rad na realizaciji projekta CRABOOST, pridruženo partnerstvo na projektu SAMESEA, projekat GREENROUTES, kao i projekat Razvoj opcija za remedijaciju kontaminiranog lokaliteta bivšeg rudnika Brskovo u Crnoj Gori. Takođe, nastavljena je saradnja sa međunarodnim organizacijama u vidu učešća na sastancima Nacionalnih Referentnih Centara (NRC) za izvještavanje prema Evropskoj Agenciji za životnu sredinu (EEA), kao i izvještavanje prema relevantnim međunarodnim organizacijama. Crna Gora je tokom prethodne godine bila domaćin događaja regionalne promocije petogodišnjeg izvještaja o stanju životne sredine – Europe’s environment 2025. Zaposleni u sektoru su učestvovali u brojnim radnim grupama, konferencijama, sastancima i davali mišljenja na brojna dokumenta.

4.1.2. Sektor za zaštitu prirode

Sektor za zaštitu prirode u 2025. godini radio je na Crvenim listama i publikacijama od čega su: izrađene Crvena lista riba, Crvena lista biljaka, Crvena lista gljiva i Crvena lista odonata; realizovan je pilot projekat Crvene liste ekosistema za Skadarsko jezero, sa planom proširenja na ostale ekosisteme; u toku je izrada monografije „Zaštićena prirodna baština Crne Gore“ i izrađena je lista zaštićenih vrsta biljaka, životinja i gljiva radi revizije postojećeg rješenja o stavljanju pod zaštitu ugroženih vrsta. Kada je riječ o monitoringu biodiverziteta za 2025.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

godinu sproveden je monitoring kopnenih i morskih staništa i vrsta na brojnim lokalitetima, uključujući nacionalne parkove Biogradska gora, Durmitor, Skadarsko jezero i Prokletije i druga značajna područja. Praćena su Natura 2000 staništa i zaštićene vrste prema nacionalnim i međunarodnim propisima. U morskom dijelu mapirana su staništa u sektoru Budve. Rezultati će biti objavljeni u Izveštaju o stanju životne sredine do maja 2026.godine. Nastavljeno je prikupljanje podataka za uspostavljanje ekološke mreže Natura 2000 i tokom 2025.godine kartirano je 100% kopnene teritorije i 45% obalne linije do 100m unutrašnjeg teritorijalnog mora. Završena je Studija revizije Parka prirode Piva, čije se usvajanje čeka i studija revizije speleološkog objekta Magara – očekuje se zakazivanje javne rasprave. U toku su studije zaštite za područja Lukavice sa Malim i Velikim Žurimom i Zabran kralja Nikole u Nikšiću, od čega su za prvu završena terenska istraživanja, a za drugu je studija predata Opštini Nikšić koja treba da zakaže javnu raspravu. Izrađen glavni projekat za privremeno prihvatilište za divlje životinje i pribavljene dozvole, realizacija kad se stvore uslovi od strane Eko fonda. Protokol o postupanju u slučaju pronalaska povrijeđenih divljih vrsta biće izrađen nakon izgradnje prihvatilišta. Redovno su izdavana stručna mišljenja i akti u vezi sa procjenom uticaja na životnu sredinu za radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenim područjima, planskim dokumentima, sakupljanjem divljih vrsta i naučnim istraživanjima.

4.1.3. Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti

Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti je u 2025. godini sproveo 3.964 upravnih postupaka kao i 583 drugih procedura koje su propisane zakonima. U oblasti procjene uticaja na životnu sredinu, u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu, završeno je 175 postupaka. U oblasti strateške procjene uticaja na životnu sredinu izdato je 16 saglasnosti, dok je jedan predmet prenesen u narednu godinu. Pokrenuta su i dva postupka za dobijanje integrisane dozvole u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama. U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom sprovedeno je 270 postupaka, uključujući izdavanje dozvola za preradu otpada, tranzit i uvoz neopasnog otpada, upise u registre sakupljača, prevoznika, trgovaca i izvoznika otpada, kao i saglasnost na planove upravljanja otpadom proizvođača. U oblasti zaštite vazduha donijeto je jedno rješenje za praćenje kvaliteta vazduha, dok su u oblasti koje se tiču Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena sprovedena 42 postupka. Na osnovu Zakona o zaštiti od buke doneseno je jedno rješenje, dok su za štetu u životnoj sredini donesena četiri rješenja i shodno Zakonu o hidrografskoj djelatnosti izdata je jedna dozvola. Na osnovu Zakona o zaštiti prirode sprovedena su 292 postupka, uključujući izdavanje dozvola za aktivnosti u zaštićenim područjima, naučna istraživanja, CITES dozvole za uvoz, izvoz i re-eksport, dozvole za unošenje stranih vrsta, istraživanja u speleološkim objektima i držanje divljih životinja u zatočeništvu. U skladu sa Zakonom o hemikalijama sprovedeno je 738 postupaka, a u oblasti biocidnih proizvoda primljen je 251 zahtjev. U okviru drugih zakonom propisanih procedura dato je više stotina mišljenja na urbanističko-tehničke uslove, strateške dokumente, CITES postupke i uvoz hemikalija, a više preduzeća upisano je u nacionalni Registar hemikalija. Putem help-desk adrese odgovoreno je na sva pristigla pitanja u predviđenim rokovima. Nastavljena je implementacija druge faze Plana eliminacije HCFC supstanci kroz organizaciju obuka za servisne tehničare. Realizovane su aktivnosti u okviru implementacije Kigali amandmana za implementaciju Montrealskog protokola, uključujući radionice o upravljanju prirodnim i zapaljivim rashladnim fluidima, izradu priručnika i jačanje tehničkih kapaciteta servisnog sektora. Sprovode se i projekti koji se odnose na uspostavljanje nacionalnog inventara banaka supstanci koje oštećuju ozonski omotač, unapređenje energetske efikasnosti rashladne opreme sa prirodnim fluidima, kao i redovno izvještavanje Sekretarijatu za ozon i Multilateralnom fondu. Unaprijeđen je rad nacionalnog help-deska za hemikalije i biocide, uz objavljivanje smjernica i uputstava u vezi sa

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

implementacijom međunarodnih konvencija. Takođe je ostvarena saradnja sa Evropskom agencijom za zaštitu životne sredine i Evropskom agencijom za hemikalije kroz razmjenu podataka, učešće na sastancima i unapređenje sistema izvještavanja. Radilo se i na implementaciji dva projekta pod okriljem Bazelske konvencije.

4.1.4. Sektor za upravljanje projektima i informacionu podršku za međunarodno i nacionalno izvještavanje u životnoj sredini

Sektor za upravljanje projektima i informacionu podršku za međunarodno i nacionalno izvještavanje u životnoj sredini tokom 2025. godine učestvovao je u implementaciji projekata: ERASMUS2027 ZERO C projekta, projekta „Jačanje sistema upravljanja plastičnim otpadom u Crnoj Gori“, projekta „Razvoj opcija za remedijaciju kontaminiranog lokaliteta bivšeg rudnika Brskovo u Crnoj Gori“, projekta “The European Biodiversity Partnership“, projekta „Greenways“, StrategyMedFor projekta, Interreg IPA ADRION projekta „SAMESEA“, Interreg IPA Adrion projekta –PREBIODUNES, projekta „Natural Heritage Mission - Community4Nature“, Interreg South Adriatic projekta „CRABOost“. Agencija je kao punopravna članica Međunarodne unije za očuvanje prirode (IUCN), učestvovala na Svjetskom kongresu IUCN-a u Abu Dabiju. Podneseno je više predloga za projekte čiji rezultati se očekuju. Realizovana je i administracija svih zvaničnih sajtova Agencije, uspostavljen je novi web portal Arhus centara, održavanje i unapređenje, opreme i informacionog sistema životne sredine kroz IT podršku. Funcionalne su aplikacije za vazduh, prezentovana aplikacija www.vazduh.me, nova aplikacija za polen, sistem Registar otpada 3R, održavane: baza podataka za zaštićena područja, baza podataka za Naturu 2000 i baze podataka za morski ekosistem, početne aktivnosti koje se tiču registra PRTR, podrška u međunarodnom izvještavanju itd. Realizovano je: prikupljanje podataka za potrebe godišnjih izvještaja katastarsa lovišta, unos i kreiranje izvještaja o svim izdatim dozvolama, organizacija ekoloških akcija, obilježavanje ekoloških datuma, organizacija edukativnih aktivnosti i redovne akcije reciklaže. Dodijeljena su i zvanja „Eko ambasador“ prepoznatim ekološkim aktivistima u okviru ekološke kampanje “Za ljepšu i zdraviju Crnu Goru”, a ostvarena je saradnja i sa postojećim Eko ambasadorima. Saradnja sa partnerima u realizaciji pilot projekta, EkokviZija predškolaca “u predškolskim ustanovama. Sektor je, u saradnji sa relevantnim stručnim sektorima, kontinuirano saradivao na distribuciji informacija i saopštenja za javnost medijima, te komunikaciji sa građanima i NVO, saradnja sa drugim institucijama.

4.1.5. Odjeljenje za radiološku i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja

Odjeljenje za radiološku i nuklearnu sigurnost i bezbjednost i zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja izdalo je 14 dozvola za obavljanje radijacione djelatnosti - korišćenje izvora jonizujućeg zračenja, 64 dozvole za promet (uvoz, izvoz, tranzit) izvora jonizujućeg zračenja i rezervnih djelova, 24 odobrenja za prevoz radioaktivnog materijala i 2 dozvole za korišćenje izvora nejonizujućih zračenja. Realizovan je program Monitoringa radioaktivnosti u životnoj sredini u 2025. godini. Realizovana je izrada proširenog programa Monitoringa radioaktivnosti u životnoj sredini u 2026. godini. Radilo se na uspostavljanju operativne mreže GDR stanica (sedam od devet mjernih stanica je umreženo) i njenom povezivanju sa EURDEP-om, a kada je riječ o samom slanju podataka u EURDEP čeka se pomoć tehničkog osoblja Evropske komisije. Realizovani su poslovi iz oblasti primjene Zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja, kao i priprema stručne osnove za izradu Programa sistematskog ispitivanja nivoa nejonizujućih zračenja-monitoring u životnoj sredini za 2025. godinu.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Pripremljen projektni zadatak i javni poziv za izradu Studije zatečenih značajnih izvora nejonizujućih zračenja. Radilo se i na izradi početne baze podataka izvora nejonizujućih zračenja. Pripremljena Informacija o sprovedenom monitoringu nejonizujućih zračenja za 2025. godinu Priprema priloga i učešće u izradi Četvrtog nacionalnog izvještaja o implementaciji obaveza koje proističu iz Konvencije o nuklearnoj sigurnosti. Radilo se na uspostavljanje i održavanje baze podataka o radonu u vodi za piće, kao i na formiranju nacionalne baze podataka o radonu sa svim rezultatima mjerenja koncentracije aktivnosti radona. Pripremljeni odgovori na pitanja strana ugovornica Zajedničke konvencije na Peti nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom. Učešće u sastavu Delegacije Crne Gore na Osmom redovnom preglednom sastanku Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom. Učešće i na Generalnoj konferenciji Međunarodne agencije za atomsku energiju. Kao i prethodnih godina ostvarena je saradnja sa drugim institucijama u Crnoj Gori u vidu učešća u timovima, te brojne aktivnosti međunarodne saradnje, kako kroz projektne aktivnosti, tako i kroz uspostavljene mreže saradnje.

4.1.6. Odjeljenje za sprovođenje ekonomskih instrumenata u oblasti zaštite životne sredine

Odjeljenje za sprovođenje ekonomskih instrumenata u oblasti zaštite životne sredine je na osnovu predatih Godišnjih izvještaja o količinama nastalog otpada uspjelo da izvrši obračun eko naknada za sve obaveznike i od ukupno 255 obrađenih izvještaja, za 124 donijelo Rješenje. Ukupan iznos po donijetim rješenjima za 2025. godinu iznosi: 696.316 €. U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 034/24 od 12.04.2024, 092/24 od 25.09.2024), a u skladu sa novom Uredbom o naknadi koju plaća poslodavac za lagane plastične kese za nošenje debljine zida preko 50 mikrona, započet je i obračun ovih naknada, pri čemu je u 2025. godini naplaćeno 1.514.969,70 eura za 50.498.989 kesa stavljenih u promet. Ostale aktivnosti se odnose na: pokretanje dva projekta finansirana od strane Eko fonda; sprovođenje kvantitativne procjene ekološke štete od požara otvorenog prostora na vegetaciji, imajući u vidu značaj šumskih ekosistema i bogatstvo biodiverziteta u Crnoj Gori; projekat za uspostavljanje Privremenog prihvatilišta; podršku projektnim aktivnostima u okviru INTEREG programa i ostalih projekata („Integrisanje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje ključnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori"- GEF, projekat "Podrška u kompletiranju funkcionalnog uspostavljanja Registra zagađivača i katastra zagađivača", ERASMUS2027 ZERO C projekat, projekat "The European Biodiversity Partnership", Greenroutes, SMART-Water, PREBIODUNES itd.). Fokus je na uspostavljanju i unapređenju Registra ispuštanja i prenosa zagađujućih materija (PRTR), kao i na razvoj informacionog sistema 3R – Registra otpada. Radilo se i na izradi Vodiča kroz procjenu uticaja na životnu sredinu. Kroz organizaciju „Arhus karavana“ u više gradova jačano je informisanje i učešće javnosti u pitanjima zaštite životne sredine, sa akcentom na oblasti upravljanja otpadom, procjenu uticaja na životnu sredinu, kvalitet vazduha, buku, radon i prava građana na pristup informacijama. Agencija je nastavila sa redovnim objavljivanjem dozvola i rješenja, sprovođenjem javnih rasprava, obuka, postupanjem po zahtjevima za slobodan pristup informacijama (100% ispunjenje), edukacijama učenika i saradnjom sa lokalnim upravama, NVO sektorom i Eko fondom. Pružena je i administrativna podrška izradi i reviziji studija zaštite za više zaštićenih područja. Kancelarija u Beranama aktivno je radila na informisanju javnosti, promociji Arhuske konvencije i Zakona o upravljanju otpadom, te podršci građanima i nevladinim organizacijama. Dodijeljena su i priznanja Eko ambasadori 2025. i Eko sertifikati održivog turizma u zaštićenim područjima shodno raspisanom javnom pozivu.

4.1.7. Služba za opšte poslove, finansije i ljudske resurse

Služba za opšte poslove, finansije i ljudske resurse je tokom 2025. godine realizovala niz administrativnih, finansijskih i kadrovskih aktivnosti od značaja za nesmetano funkcionisanje Agencije za zaštitu životne sredine. U zakonskom roku pripremljen je i dostavljen Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola Ministarstvu finansija – Centralnoj jedinici za harmonizaciju. Takođe je izrađen i resornom ministarstvu dostavljen nacrt Budžeta za 2026. godinu. Popunjen je Obrazac o realizaciji programskog budžeta za 2025. godinu i dostavljen Državnom trezoru, kao i izvještaji o investicijama u osnovna sredstva (INV) Zavodu za statistiku, izvještaj o stanju neizmirenih obaveza i kvartalni izvještaji o portfoliju dugova Direktoratu državnog trezora. Redovno je praćena dinamika utroška budžetskih i namjenskih sredstava, uključujući donacije, te su pravljene kvartalni izvještaji o realizaciji sredstava. Sprovedene su aktivnosti u vezi sa obračunom zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih i angažovanih saradnika. Redovno su podnošeni obrasci Poreskoj upravi, kao i poreske prijave za angažovane saradnike, dok su sve kadrovske promjene evidentirane kroz obrasce JPR. Kontinuirano je vođena personalna evidencija, usvojen je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, izvršeno ocjenjivanje zaposlenih, te vođena elektronska kadrovska evidencija (HRMIS). U oblasti javnih nabavki sprovedene su procedure u skladu sa Planom javnih nabavki, izrađen je Plan javnih nabavki za 2026. godinu i Izvještaj o javnim nabavkama za 2025. godinu. U skladu sa zakonskim obavezama izrađen je Plan integriteta za period 2024–2026.godine. Vođena je evidencija o realizaciji projekata, korišćenju budžetskih sredstava i službenih vozila, kao i kompletna blagajnička dokumentacija. Obavljan je prijem, evidencija i otprema pošte, svakodnevna komunikacija sa strankama, priprema dopisa i zapisnika, te koordinacija sastanaka i rokova. U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, tokom 2025. godine primljeno je 85 zahtjeva. Od toga je 68 usvojeno, 1 djelimično usvojen, 14 odbijeno, dok su 2 predmeta ostala neriješena. Podnijeto je 15 žalbi, od kojih su 2 odbijene, 1 riješena u ponovnom postupku, 11 je u toku kod nadležnog organa, a 1 žalba je usvojena, ali još nije okončana.

4.2. ZAVOD ZA HIDROMETEROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU

Izveštaj o radu za 2025. godinu daje sveobuhvatan prikaz aktivnosti ZHMS Crne Gore u oblastima nadležnosti - meteorologije, hidrologije, monitoringa životne sredine, hidrografije i seizmologije. Rad institucije odvijao se u skladu sa zakonskim nadležnostima, nacionalnim i međunarodnim obavezama.

Zavod je u toku protekle godine, realizovao najveći broj predviđenih aktivnosti i obaveza u skladu sa Programom rada za datu godinu. Aktivnosti koje nisu realizovane odnose se na postupak ostvarivanja stalnog članstva u ECMWF-u, koje nije završeno u predloženom roku, kao i izmjene i dopune zakonske regulative iz nadležnosti ZHMS-a.

Aktivnosti, kako one svakodnevne (prognoza, praćenje parametara sa hidroloških i meteoroloških stanicama, izrada prognoze, upozorenja, klimatološke analize i sl.), kao i one koje se obavljaju periodično (monitoring površinskih voda, mjerenje na hidrološkim profilima, hidrografski premjeri i slično), su obavljane u skladu sa predviđenom, uhodanom dinamikom i u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima.

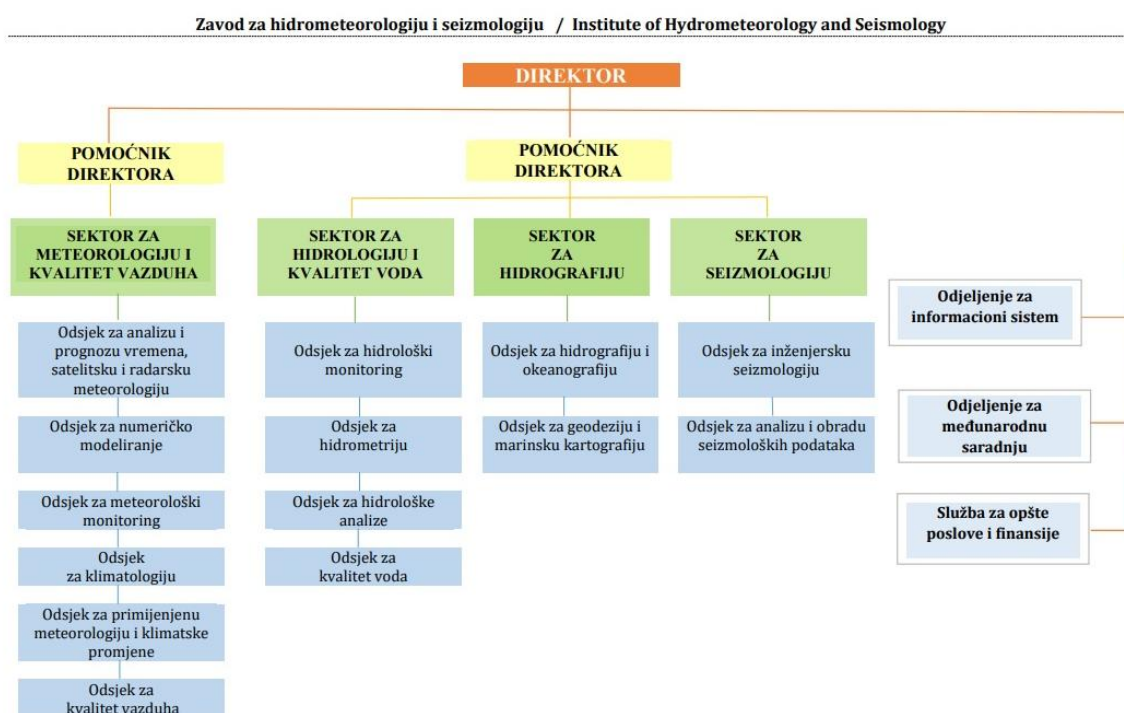
Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Aktivnosti koje nisu završene prema predviđenom Programu rada se odnose na donošenje izmjena i dopuna zakona u nadležnosti ZHMS-a. Naime, Zakon o hidrometeorološkim poslovima i Zakon o hidrografskoj djelatnosti su u finalnoj fazi i očekuje se njihovo usvajanje početkom 2026.godine. Dodatno, tokom 2026.godine radiće se na Zakonu o seizmološkim poslovima, koji se za sada nalazi u formi nacрта. Proces ostvarivanja stalnog članstva u Evropskom centru za srednjoročnu prognozu vremena ECMWF još nije završen, iako planiran da se sprovede u 2025.godini. Sve postupke koordinira resorno Ministarstvo i očekujemo da se i ovaj postupak završiti u I kvartalu 2026.godine.

Što se tiče finansijskog dijela realizovanog tokom 2025.godine, prihodi budžeta (plan) za 2025.godinu je iznosio 2.453.786,90€.

Rashodi budžeta (izvršenje) za 2025.godinu iznosi 2.305.785,26€. Realizacija budžeta iznosila je 94%.

Organizaciona struktura Zavoda obuhvata četiri sektora i 14 odsjeka, raspoređenih unutar sektora, dva odjeljenja i službe za opšte poslove i finansije.

Grafik br.2. Organizaciona šema Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore

4.2.1. Sektor za meteorologiju i kvalitet vazduha

- ✓ **Odsjek za analizu i prognozu vremena, satelitsku i radarsku meteorologiju**
- ✓ **Odsjek za numeričko modeliranje**
- ✓ **Odsjek za meteorološki monitoring**
- ✓ **Odsjek za klimatologiju**
- ✓ **Odsjek za primijenjenu meteorologiju i klimatske promjene**
- ✓ **Odsjek za kvalitet vazduha**

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Tokom 2025. godine, Sektor za meteorologiju i kvalitet vazduha obavljao je kontinuirano 24 časovno dežurstvo i izrađivao: dnevne i višednevne vremenske prognoze, pomorske prognoze za južni Jadran, specijalizovane prognoze za potrebe državnih institucija. Posebna pažnja bila je usmjerena na izdavanje pravovremenih upozorenja na opasne meteorološke pojave (obilne padavine, olujni vjetar, toplotni talasi, sniježne padavine). Upozorenja (www.meteo.co.me//page.php?id=164) su plasirana kroz nacionalni sistem upozoravanja i evropsku mrežu meteoalarma. Tokom godine zabilježeno je više epizoda ekstremnih vremenskih događaja, što je zahtijevalo pojačano operativno djelovanje i stalnu komunikaciju sa nadležnim službama zaštite i spasavanja.

Učešće u radu stručnih tijela međunarodnih subjekata u vidu pripreme izvještaja, popunjavanje upitnika i drugih traženih formi i informacija kao što su: Svjetska meteorološka organizacija (SMO), Evropski centar za srednjoročnu prognozu vremena (ECMWF), Evopski sistem za upozorenje na poplave - EFAS Copernicus system.

U oblasti klimatologije realizovane su aktivnosti: prikupljanja i validacije klimatskih podataka, izrade mjesečnih i godišnjih klimatskih biltena, analize klimatskih odstupanja, praćenja indikatora klimatskih promjena. Izrađene su stručne analize koje ukazuju na trend porasta temperature vazduha i promjene režima padavina, u skladu sa regionalnim i globalnim trendovima.

Projekti koji su u toku: INTERREG TRANSFER i ReDeem, Projekat Integrated Drought Management in the riverine countries of the Drin basin, predvođen od SMO i Globalnim partnerstvom za vode –GWP i u saradnji sa ZHMS i Hidrometeorološkim zavodom Sjeverne Makedonije, je u pripreмноj fazi.

U meteorološkoj mreži vršeno je: redovno održavanje automatskih i klasičnih meteoroloških stanica, kalibracija instrumenata. Tokom 2025. godine izvršena je nabavka novih automatskih meteoroloških stanica AMS, u skladu sa standardima Svjetske meteorološke organizacije i započela njihova instalacija, kao i pokretanje u probni rad.

U svim odsjecima, prisutan je izazov nedovoljnog stručnog kadra, kao i potreba za dodatnim ulaganjima u opremu, sa akcentom na potrebu nabavke radara za obezbjeđivanje nowcasting (trenutne/kratkoročne) prognoze.

U Odsjeku za kvalitet vazduha vršen je redovni monitoring kvaliteta vazduha i padavina na postojećoj mreži stanica, a dodatno je i postavljena oprema za uzorkovanje padavina na EMEP stanicima, čime je počelo sakupljanje uzoraka padavina i rad na njihovom hemizmu.

4.2.2. Sektor za hidrologiju i monitoring životne sredine

- ✓ **Odsjek za hidrološki monitoring**
- ✓ **Odsjek za hidrometriju**
- ✓ **Odsjek za hidrološke analize**
- ✓ **Odsjek za kvalitet voda**

Vršeno je kontinuirano praćenje vodostaja i proticaja na postojećom mreži automatskih hidroloških stanica, njihovo održavanje, obrada i arhiviranje podataka, analiza dostupnih podataka. Poseban fokus bio je na razvoju sistema ranog upozorenja i unapređenju baze podataka (WISKI sistem). Stavljena je u funkciju hidrološka stanica Bijelo Polje, koja je zbog radova na izgradnji šetališta duž Lima, bila van funkcije od juna 2024 godine. U okviru državnog programa monitoringa kvaliteta voda realizovano je: uzorkovanje površinskih i

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

podzemnih voda, fizičko-hemijske i biološke analize, ocjena ekološkog i hemijskog statusa voda i izrada godišnjih izvještaja.

Tekući projekti:

- ✓ „*Flood Forecasting and Warning System of the Sava River basin*“, koji je dalje nastavljen pod imenom „*Sava and Drina Rivers Corridors Integrated Development Program (SDIP)*“.
- ✓ održavanje postojećeg sistema/baze podatka, kreiranog kroz projekat „*Adaptation to Climate Change through Flood Risk Management in Western Balkan*“, a nastavljenog kroz UNDP projekat „*Integralno upravljanje rizicima od poplava u slivu rijeke Drim*“,
- ✓ učešće u ekspertskoj grupi za upravljanje informacijama i geografski informacijski sistem (IMGIS EG), koju razvija i upravlja DanubeGIS-om,
- ✓ „*Jačanje kapaciteta u cilju implementacije Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori*“ (IPA Projekat) Projekat je počeo u februaru 2017.godine i u toku je,
- ✓ IPA-FF „*EU Support to Flood Prevention and Forest Fires Risk Management in the Western Balkans and Turkey*“ Projekat je počeo u junu 2021 godine, a završen je u aprilu 2024.godine,
- ✓ INTERREG Hrvatska-BiH-Crna Gora SMART WATER - Self-sustainable Multisensor System for Monitoring Water Quality in Inland Waterbodies.

4.2.3. Sektor za hidrografiju

- ✓ **Odsjek za hidrografiju i okeanografiju**
- ✓ **Odsjek za geodeziju i marinsku kartografiju**

U toku 2025. godine Sektor za hidrografiju ZHMS-a je realizovao brojne redovne i vanredne aktivnosti:

- ✓ Hidrografska mjerenja područja ekološke mreže Natura 2000, aktivnost kao preduslov Crne Gore za pristupanje Evropskoj uniji i sastavni dio završnog mjerila u okviru Poglavlja 27,
- ✓ izrada nove papirne karte Herceg Novi – Ulcinj u razmjeri 1 : 100 000, kao i priprema za izradu 3 nove male karte priobalnog područja Crne Gore, u razmjeri 1 : 100 000,
- ✓ kontrolni hidrografski premjer podvodnog kanalizacionog ispusta iza poluostrva Volujica u Baru i kontrolni hidrografski premjer kompletne akvatorije Luke Bar,
- ✓ pokrenuta inicijativa sa predstavnicima UKHO – Hidrografske organizacije iz Velike Britanije, vezano za licenciranje, dodatnu distribuciju, kapitalizaciju i komercijalizaciju hidrografskih i kartografskih proizvoda Zavoda – *novembar*,
- ✓ kreiranje novih i ažuriranje postojećih elektronskih navigacionih ćelija / ENC,
- ✓ analiza i prognoza plime i osjeke,
- ✓ identifikovanje i snimanje multibim ehosunderom poznatih olupina u okviru teritorijalnih voda, a u cilju očuvanja i unaprjeđenja podvodne kulturne baštine Crne Gore.

4.2.4. Sektor za seizmologiju

- ✓ **Odsjek za inženjersku seizmologiju**
- ✓ **Odsjek za analizu i obradu seizmoloških podataka**

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Tokom 2025. godine realizovano je: kontinuirano praćenje seizmičke aktivnosti, obrada i analiza seizmoloških podataka, izrada izvještaja o registrovanim zemljotresima, održavanje seizmološke mreže.

Registrovano je više desetina slabijih zemljotresa na teritoriji Crne Gore i regiona, bez značajnih posljedica po stanovništvo.

Sektor je takođe radio na unapređenju baze podataka i razvoju projekata u oblasti inženjerske seizmologije.

4.2.5. Odjeljenje za informacioni sistem

Tokom 2025. godine sprovedene su aktivnosti na: modernizaciji serverske infrastrukture, unapređenju bezbjednosti podataka, digitalizaciji arhive, razvoju web prezentacije i servisa za javnost. Cilj je bio povećanje dostupnosti podataka i efikasnosti internih procesa. Poslovi nadzora, servisiranja i održavanja hardvera, kao i razvoja softvera, takođe su obavljani u toku izvještajnog perioda. Pripremljene tehničke specifikacije opreme/usluga za proceduru javne nabavke, pružana stalna tehnička podrška zaposlenima u ZHMS-u.

Realizovana je saradnja i učešće na obukama u oblasti otvoreni podaci - *open data* za potrebe objavljivanja setova podataka na Portal otvorenih podataka, a izvršena je preliminarna analiza informacionog sistema i održani sastanci sa predstavnicima Ministarstva javne uprave u cilju migracije IS na infrastrukturu Ministarstva.

4.2.6. Odjeljenje za međunarodnu saradnju

Zavod je aktivno učestvovao u radu međunarodnih organizacija i projekata, uključujući: Svjetsku meteorološku organizaciju-SMO, Evropskog centra za srednjoročnu prognozu vremena / ECMWF, Evropske mreže meteoroloških servisa / EUMETNET, Međuvladinog panela za klimatske promjene / IPCC, UNCCD (UN konvencija za borbu protiv suša).

Predstavnica Odjeljenja je imenovana za kopredsjedavajuću onlajn platformom za upravljanje sušom za region Centralne i Istočne Evrope– *Community of Learning and Practice on Drought Management*, koja je formirana na inicijativu zemalja članica UNCCD, a uz podršku Globalnog partnerstva za vode (Global Water Partnership-GWP).

Pružana je podrška ostalim odsjecima u realizaciji projekata finansiranim iz EU fondova i međunarodnih programa, sa ciljem jačanja tehničkih i stručnih kapaciteta.

4.2.7. Služba za opšte poslove i finansije

✓ Kancelarija za opšte poslove

Obavljani su normativno-pravni, stručno-izvršni, administrativni i drugi poslovi; vršeni su poslovi zastupanja Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova; sa Upravom za ljudske resurse, sprovedena je procedura oglašavanja slobodnih radnih mjesta shodno Kadrovskom planu i obuka određenog broja službenika u skladu sa Programom i Planom obuka državnih službenika i namještenika; pripremani su i dostavljani podaci, informacije i drugi informaciono-dokumentacioni materijali, po zahtjevima ministarstava i drugih državnih organa, kroz ostvarenu odgovarajuću korespondenciju sa tim organima. Broj predmeta riješenih u prvostepenom upravnom postupku tokom 2025.godine iznosio je 58.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je u granicama zakonom utvrđenih nadležnosti blagovremeno i u cjelini preduzeo sve potrebne mjere i radnje u cilju realizacije postavljenih ciljeva, obezbeđujući dosljednu primjenu važećih Zakona i podzakonskih akata.

✓ ***Kancelarija za finansijsko računovodstvene poslove***

Prihodi budžeta (plan) za 2025.godinu su iznosili **2.453.786,90 €**. Rashodi budžeta (izvršenje) za 2025.godinu iznosi **2.305.785,26 €**.

Realizacija budžeta iznosila je **94%**.

Tokom 2025. godine Zavod je uspješno realizovao zakonom propisane nadležnosti i održao stabilno funkcionisanje sistema meteorološkog, hidrološkog i seizmološkog monitoringa. Dodatno, pravovremeno su servisirani brojni zahtjevi državnih institucija, kao i pravnih i fizičkih lica.

Izveštaj konstatuje potrebu za dodatnim kadrovskim jačanjem, u skoro svim odsjecima, sa akcentom na dipl.meteorologe, hidrologe, IT inženjere, kao i tehničare meteo i hidro struke; potrebu modernizacije priličnog dijela mjerne mreže; ograničena budžetska sredstva, kako za kapitalne investicije, tako i za redovnu nabavku zamjenskih djelova i održavanje postojećih mreža stanica; značaj kontinuiranog stručnog usavršavanja zaposlenih.

Posebni rezultati su ostvareni u unapređenju sistema ranog upozorenja; jačanju međunarodne saradnje; digitalizaciji procesa; održavanju akreditovanih laboratorijskih procedura. Ostaje potreba za daljim modernizacijom infrastrukture, povećanjem broja zaposlenih i dodatnim investicijama u opremu.

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera